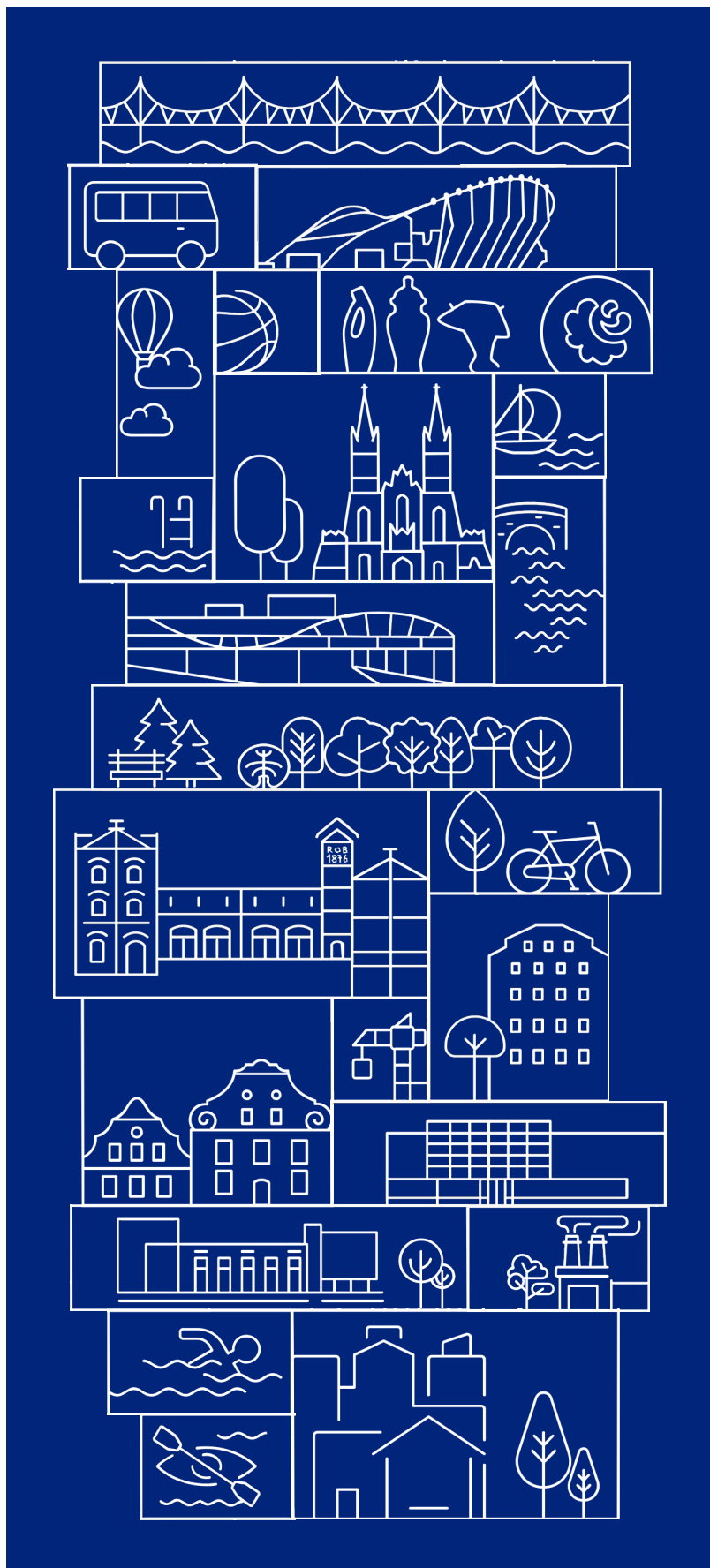

WŁOCŁAWEK

Miasto dobrego klimatu

**STRATEGIA
ROZWOJU
MIASTA
WŁOCŁAWEK
2030+**

**Aktualizacja
Włocławek 2026**

Opracowanie dokumentu

Oficyna Profilaktyczna

mgr inż. Natalia Sierpińska – koordynator

inż. Joanna Tymczuk

mgr Agata Kurzawa

mgr Nina Łapeta

mgr Barbara Bialik

mgr Magdalena Cyran

Opracowanie aktualizacji dokumentu

Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.

ulica A. Ostrowskiego 9

53-238 Wrocław

WŁOCLAWEK

Miasto dobrego klimatu

we współpracy

z pracownikami Urzędu Miasta Wrocław

Urząd Miasta Wrocław

Zielony Rynek 11/13

87-800 Wrocław

Fotografie udostępnione przez Urząd Miasta Wrocław

Szanowni Państwo

Od kilku lat razem zmieniamy Włocławek i nie są to zmiany przypadkowe. Przyjmując w 2022 roku Strategię rozwoju miasta Włocławek 2030+ świadomie wyznaczyliśmy ich kierunek i konsekwentnie w nim podążamy. Wiele już zrobiliśmy i efekty podjętych działań są dobrze widoczne, ale równie wiele jest jeszcze przed nami. Czas nie stoi w miejscu, zmieniają się realia geopolityczne, gospodarcze, technologiczne, demograficzne.

Pojawiają się nowe zagrożenia, którym musimy skutecznie przeciwdziałać, ale także nowe szanse, które powinniśmy mądrze i odważnie wykorzystywać. To naturalny rytm rozwoju współczesnego świata, który wymaga od nas odpowiedzialności, przewidywania i współpracy.

Dlatego przyszedł czas na kolejny rozdział pisanej wspólnie historii o naszym mieście – mieście dobrego klimatu, ambitnym i inspirującym, w którym dobrze się żyje, dobrze pracuje, dobrze odpoczywa i śmiało patrzy w przyszłość. Jest nim właśnie zaktualizowana Strategia, która wyznacza kierunek rozwoju miasta na kolejne lata. Niezmiennie opiera się ona na przekonaniu, że silne miasto to takie, które rozwija się w sposób zrównoważony i całościowy, które nikogo nie wyklucza, w którym głos społeczności realnie wpływa na podejmowane decyzje.

Naszym celem jest budowa gospodarki XXI wieku opartej na nowoczesnym przemyśle, energetyce, nowych technologiach i wykwalifikowanych kadrach, a także tworzenie stabilnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Czerpiąc jednak z potencjału historii Włocławka, a także jego położenia nad Wisłą, chcemy mocno wesprzeć kolejny filar gospodarki miasta poprzez rozwój oferty turystyki weekendowej.

Równolegle wciąż dążymy do podnoszenia komfortu życia mieszkańców dbając o środowisko, estetykę oraz wysokiej jakości przestrzenie publiczne, rozwój transportu, bezpieczeństwo, czy też zwiększanie dostępności mieszkań.

Niniejszy dokument jest wyrazem wspólnej odpowiedzialności za przyszłość naszego miasta. Jestem głęboko przekonany, że razem tworzymy Włocławek przyszłości – miasto na miarę naszych aspiracji, w którym z sukcesem realizujemy plany życiowe, pasje i marzenia.

Krzysztof Kukucki
Prezydent Miasta Włocławek

Spis treści

Przesłanki opracowania i aktualizacji Strategii	6
Formuła prac nad strategią oraz harmonogram działań	7
Wnioski z diagnozy strategicznej	9
Analiza SWOT	23
Kierunki i obszary rozwoju	26
Struktura strategii	27
Wizja	28
Cele strategiczne	29
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	42
Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta Włocławek	43
Struktura sieci osadniczej miasta Włocławek wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	44
System powiązań przyrodniczych	48
Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych	52
Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej	56
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	67
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	71
Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	71
Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	72
Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	73
Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	76
Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	76

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	79
Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	80
Zasady lokalizacji przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko	80
Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	81
Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	81
Obszary strategicznej interwencji	82
Obszary strategicznej interwencji w województwie	83
Obszary strategicznej interwencji w mieście Włocławek	84
Nawiązanie do nadrzędnych dokumentów strategicznych	87
Zgodność z założeniami programowymi UE oraz polityka równych szans	88
Poziom krajowy	89
Poziom regionalny	90
Realizacja strategii	95
System wdrażania	96
Realizatorzy strategii	96
Programy operacyjne	97
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	104
Monitoring	107
Ewaluacja	113
Ramy finansowe oraz źródła finansowania	114
Szacunkowe ramy finansowe	115
Źródła finansowania	116
Spis rycin/tabel	117

Przesłanki opracowania i aktualizacji Strategii

Strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem określającym długofalowe kierunki polityki rozwojowej miasta we wszystkich kluczowych obszarach jego funkcjonowania. Stanowi narzędzie koordynujące działania samorządu oraz partnerów społeczno-gospodarczych, a także wyraz wspólnego myślenia o przyszłości miasta i jego mieszkańców.

Każde miasto jest złożonym organizmem o niepowtarzalnej historii i tożsamości, różnych zasobach i potencjałach. To sprawia, że zbudowanie strategii jest zadaniem wyjątkowo skomplikowanym, multidyscyplinarnym oraz wymagającym zaawansowanych analiz i aktywnej współpracy środowisk i instytucji funkcjonujących w mieście. Bez strategii odpowiedniej dla charakteru miasta, zmienia się ono chaotycznie. Rozwój wynika wówczas bardziej z bieżących spostrzeżeń, jest kształtowany przez mniej lub bardziej spontaniczne decyzje przedstawicieli różnych środowisk.

Konieczność wprowadzenia nowego zadania inwestycyjnego w zakresie kluczowej nowoczesnej infrastruktury kultury pn. Nadwiślańskie Centrum Dziedzictwa SZKUTNIA, spowodowała pierwszą aktualizację dokumentu. Z kolei reforma systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego z 2023 roku, wprowadzająca obowiązek opracowania planu ogólnego oraz rozszerzająca zakres strategii rozwoju o kwestie polityki przestrzennej, była podstawą do przeprowadzenia drugiej aktualizacji, bo dotychczasowy dokument nie obejmował wszystkich elementów wymaganych nowymi wytycznymi ustawowymi.

Dodatkowo, w wyniku przeprowadzonej ewaluacji Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+ oraz warsztatów z kluczowymi interesariuszami, wprowadzono niewielkie zmiany w pozostałych zapisach dokumentu.

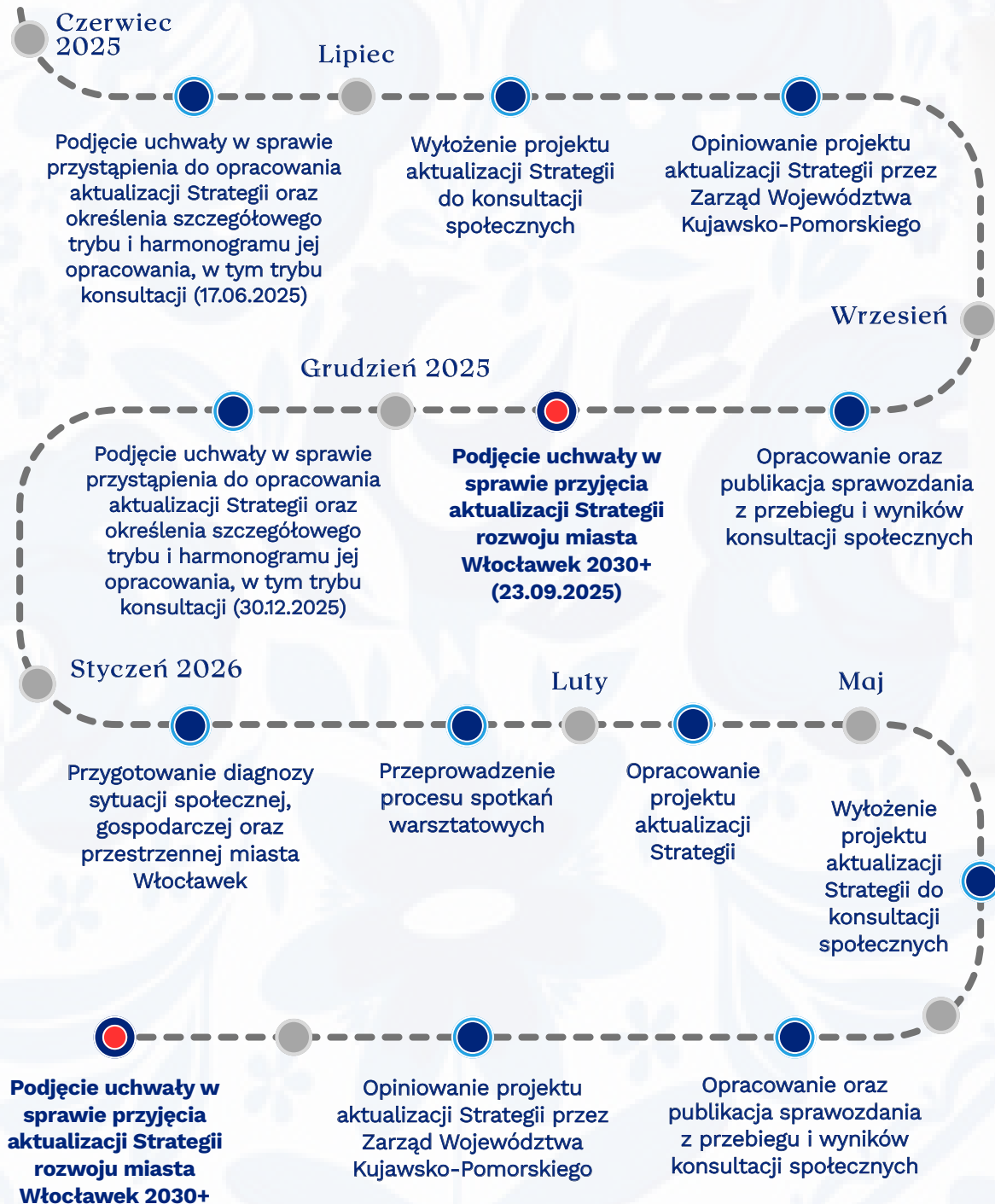
Opracowanie Strategii i jej aktualizacja stanowi ważny etap wzmocnienia systemowego podejścia do zarządzania rozwojem miasta. Jej celem jest zapewnienie spójności dokumentu z obowiązującymi regulacjami prawnymi, aktualnymi uwarunkowaniami rozwojowymi oraz kierunkami polityk publicznych, a także dostosowanie przyjętych priorytetów do realnych potrzeb lokalnej społeczności i potencjałów miasta.

Strategia rozwoju miasta Włocławek 2030+ i jej aktualizacja to efekt wspólnej pracy mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli placówek edukacyjnych, organizacji pozarządowych, instytucji miejskich, reprezentantów różnego typu środowisk funkcjonujących we Włocławku oraz samorządu miasta.

Formuła prac nad strategią oraz harmonogram działań

Aktualizacja Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+

WNIOSKI Z DIAGNOZY STRATEGICZNEJ

Diagnoza uwarunkowań społeczno-gospodarczych, przestrzennych oraz środowiskowych, będąca podstawą do stworzenia niniejszych wniosków, została opracowana w 2021 roku i uaktualniona w 2025 roku, jako odpowiedź na zachodzące zmiany w przestrzeni miasta w latach 2014–2025. Ze względu na dostępność poszczególnych wskaźników, analizowane dane zebrano z różnych okresów badawczych (w szczególności przy analizie danych wynikających z procesów społeczno-gospodarczych). Głównymi źródłami danych, będącymi podstawą do opracowania niniejszych wniosków strategicznych były: Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL), Główny Urząd Statystyczny, analizy rynku pracy opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku, źródła wewnętrzne Urzędu Miasta Włocławek, w tym raporty o stanie miasta, dokumenty strategiczne miasta oraz raport z badania ewaluacyjnego on-going. Według danych MRL grupę porównawczą dla miasta Włocławka stanowiły 33 miasta na prawach powiatu¹.

Diagnoza strategiczna stworzona została w ujęciu dynamicznym, co oznacza, iż uwzględniono spojrzenie na zjawiska i fakty z perspektywy czasu, co umożliwiło uchwycenie pewnych znaczących tendencji. Wybór takiego podejścia pozwolił na określenie spodziewanych rezultatów w przyszłości oraz stworzenie operacyjnej części Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+.

Wnioski z diagnozy uwzględniają opinie liderów rozwoju lokalnego. W styczniu i lutym 2026 roku przeprowadzono trzy tematyczne warsztaty dotyczące sfery gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej. Pozwoliły one zweryfikować kluczowe wyzwania rozwoju miasta.

● ——— Ogólna charakterystyka Miasta Włocławek

Miasto Włocławek, jako jednostka administracyjna na prawach powiatu, położona jest w centralnej części kraju, w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego i jest największym miastem wschodnich Kujaw. Jest ośrodkiem regionalnym uzupełniającym ośrodki wojewódzkie w zakresie stymulowania rozwoju regionu. Stanowi ponadlokalny rynek pracy oraz pełni funkcję centrum aktywności społecznej i gospodarczej. Świadczy usługi biznesowe, administracyjne, kulturalne, nauki, wiedzy i ochrony zdrowia na poziomie regionalnym oraz niektóre na poziomie krajowym. Rola Włocławka jako ośrodka regionalnego, który stymuluje rozwój, zasadniczo nie uległa zmianie w ostatniej dekadzie. Miasto posiada ugruntowaną pozycję w zakresie szeregu ponadlokalnych funkcji. Kluczowymi zjawiskami dla definiowania skali oddziaływania na rozwój regionu będzie prognozowany znaczący spadek liczby mieszkańców i jednocześnie rosnący potencjał dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym multimodalnych. Miasto stoi przed kluczowym wyzwaniem jak pogodzić te potencjalnie sprzeczne uwarunkowania, wpływające na zdolność do kreowania rozwoju w ujęciu regionalnym.

¹ Miasta o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju, wg Monitora Rozwoju Lokalnego.

● ——— Uwarunkowania wynikające z położenia miasta

Jednym z podstawowych atutów miasta, wynikających z położenia, jest jego doskonałe skomunikowanie. Miasto leży na trasie ważnych szlaków komunikacyjnych. Przez teren Włocławka przebiegają: drogi krajowe nr 62, 67, 91, linia kolejowa nr 18 oraz droga wodna E40 łącząca Morze Bałtyckie z Morzem Czarnym. Miasto posiada dostęp do 3 węzłów autostradowych. Transport wodny o wysokim potencjale dla rozwoju szlaków transportowych żeglugi śródlądowej nadal pozostaje we Włocławku niewykorzystany, szczególnie w obszarze przewozów towarowych. W związku z możliwością stworzenia multimodalnej sieci transportowej, mającej na celu połączenie transportu wodnego z drogami krajowymi, autostradą A1 oraz linią kolejową nr 18, miasto ma możliwość stworzenia kompaktowej sieci transportowej na poziomie międzynarodowym. Warunkiem rozwoju transportu wodnego jest przywrócenie żeglowności rzeki Wisły (drogi wodnej E40), co jest m.in. uwarunkowane budową stopnia wodnego w Siarzewie.

W bliskiej przyszłości poprawi się dostępność transportowa Włocławka względem krajowego układu drogowego z głównymi korytarzami transportowymi kraju. W rejonie Włocławka planowana jest realizacja drogi ekspresowej S10, której celem jest połączenie autostrady A1 na węźle Włocławek Północ z obszarem Torunia oraz dalszym kierunkiem w stronę Warszawy. Przebieg trasy obejmuje m.in. gminy Fabianki i Lubanie, wzmacniając dostępność transportową tej części regionu. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wskazała rekomendowany wariant przebiegu planowanej drogi ekspresowej S10 na odcinku łączącym autostradę A1 z projektowaną obwodnicą Aglomeracji Warszawskiej (S50). Przyjęte rozwiązania zakładają także budowę m.in. nowej przeprawy przez Wisłę w rejonie Włocławka.

W projekcie Centralnego Portu Komunikacyjnego Włocławek pełni funkcję istotnego węzła na linii kolejowej dużych prędkości łączącej Warszawę z Trójmiastem. Zatwierdzony wariant inwestorski dla odcinka CPK Płock–Włocławek przewiduje przebieg trasy na terenie miasta między innymi w rejonie ulicy Płockiej i Alei Kazimierza Wielkiego. Realizacja projektu wzmocni dostępność transportową Włocławka poprzez skrócenie czasu przejazdu do Warszawy i zapewnienie bezpośredniego połączenia z planowanym węzłem lotniczym.

Włocławek dysponuje istotnym potencjałem rozwoju funkcji multimodalnych, wynikającym z korzystnego położenia geograficznego i rozwiniętej infrastruktury transportowej. Miasto dąży do integracji transportu drogowego, kolejowego i wodnego, jednocześnie redukując emisję CO₂ i zwiększając atrakcyjność inwestycyjną regionu.

Miasto Włocławek, ze względu na swoje położenie, uwarunkowania społeczno-gospodarcze, jak i strukturę funkcjonalną, tworzy rdzeń dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka (MOF),² włączającego 13 gmin stanowiących strefę zewnętrzną MOF. Miasto zapewnia gminom MOF dostęp do rynku pracy i usług na poziomie regionalnym. Włocławek jako ośrodek o znaczeniu regionalnym, połączony węzłami z główną siecią osadniczą, pełni również funkcje o charakterze krajowym, obsługując mieszkańców południowo-wschodniej części województwa oraz wspierając główne miasta województwa – Bydgoszcz oraz Toruń. Wzmocnienie i zachowanie potencjału usługowego miasta wymaga współpracy ponadlokalnej. W szczególności jest to istotne w zakresie kształtowania oferty transportu publicznego, który umożliwi dojazdy do miasta, m.in. młodzieży z sąsiednich gmin uczącej się we włocławskich szkołach, osobom korzystającym z oferty sportowej, kulturalnej czy też z opieki zdrowotnej.

² Miejski obszar funkcjonalny jest definiowany przez ustawę o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wg której stanowi typ obszaru funkcjonalnego. Miejskie obszary funkcjonalne (MOF) w województwie kujawsko-pomorskim określono w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+,

https://kujawskopomorskie.pl/pliki/2020/planowanie/20201229_strategia/Strategia_Przyspieszenia_2030plus.pdf

W związku z kompaktowością, dostępnością wewnętrzną miasta w zakresie transportu (transport indywidualny, zbiorowy, pieszy) oraz usług miasto Włocławek stanowi doskonałą alternatywę dla metropolii. Rozbudowana infrastruktura techniczna, dostęp do surowców, lokalizacja oraz kompleksowo przygotowane tereny inwestycyjne na terenie miasta pozwalają na rozwój sfery przemysłowej, co zwiększa zainteresowanie przedsiębiorstw i instytucji chcących lokować swoje inwestycje na terenie miasta. Konieczne jest kontynuowanie przemian gospodarczych w mieście, mając na uwadze prognozowaną poprawę dostępności transportowej. Kolejnym atutem miasta w tym kontekście będzie rozwój potencjału wytwarzania energii, m.in. w oparciu o instalację termicznego przetwarzania odpadów oraz planowany w mieście modułowy reaktor atomowy.

Istotnym elementem ukształtowania przestrzennego Włocławka jest dzieląca miasto rzeka Wisła. Z obiektu mostowego im. Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza zlokalizowanego w centralnej części miasta korzystają głównie mieszkańcy miasta i regionu, natomiast na drugiej przeprawie znajdującej się na stopniu wodnym, zlokalizowanej w ciągu drogi krajowej DK 67, odbywa się ruch o znaczeniu krajowym, często również międzynarodowym (zbieg dwóch dróg krajowych). Żadna z tych przepraw, ze względu na ograniczenia konstrukcyjne oraz wynikające ze stanu obiektów, nie spełnia wymogów dla przepraw samochodowych o nośności powyżej 40 ton. Istotną barierę w przemieszczaniu się w obrębie miasta stanowi linia kolejowa. Od początku 2026 roku prowadzone są zaawansowane przygotowania do dwóch kluczowych inwestycji tunelowych, mających na celu poprawę bezpieczeństwa oraz usprawnienie ruchu drogowego i pieszo-rowerowego. Główne cele tych projektów to poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach kolejowo-drogowych, zwiększenie płynności ruchu w godzinach szczytu oraz lepsze skomunikowanie północnej i południowej części miasta.

Miejska infrastruktura zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Sieć wodociągowa w mieście jest dobrze rozwinięta. Według danych GUS ludność korzystająca z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę stanowi 99% ludności zamieszkałej w granicach administracyjnych Włocławka. Systemem kanalizacji zbiorczej na koniec 2024 roku objętych było 96% mieszkańców. Kompaktowość Włocławka wynika przede wszystkim z łączenia w nim funkcji przemysłowych, mieszkaniowych oraz rekreacyjnych.

Włocławek i okolice stanowią niezwykle atrakcyjny pod względem przyrodniczo-krajobrazowym teren z rozległymi obszarami lasów, zróżnicowanym ukształtowaniem powierzchni, jeziorami, Zalewem Włocławskim³, urokliwą skarpą wiślaną oraz unikalną w warunkach miejskich doliną rzeki Zgłowiączki. Wykorzystanie tego potencjału wymaga kształtowania powiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym w oparciu o sieć dróg pieszych i rowerowych.

Wnioski

- Korzystna lokalizacja Miasta Włocławek pozwalająca na rozwój gospodarki, mieszkalnictwa oraz potencjału turystyczno-rekreacyjnego.
- Niewykorzystany potencjał transportu wodnego we Włocławku.
- Wysoki poziom skomunikowania z innymi ośrodkami miejskimi.
- Kompaktowość zapewniająca szeroki zakres usług dla mieszkańców oraz turystów.
- Istniejące przeprawy mostowe niezaspokajające potrzeb miasta i regionu.

³ Zalew Włocławski (wł. Jezioro Włocławskie, Zbiornik Włocławski) to *geograf.* sztuczny zbiornik wodny – obiekt gospodarki wodnej utworzony przez budowlę piętrzącą (zapórę). W dokumencie będzie używana nazwa zwyczajowa – Zalew Włocławski, zakorzeniona w tradycji i stosowana przez większą część mieszkańców miasta.

Wyzwania

- Wdrażanie założeń zrównoważonego transportu, z naciskiem na upowszechnienie indywidualnego transportu samochodowego na rzecz komunikacji publicznej, pieszej oraz rowerowej.
- Zwiększenie wykorzystania znaczenia transportu wodnego.
- Wykorzystanie potencjału położenia i ukształtowania terenu dla rozwoju turystyki.
- Dalszy rozwój systemu komunikacyjnego i zwiększanie dostępności zewnętrznej miasta.

Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych

Jednym z kluczowych problemów Włocławka jest postępujący spadek liczby ludności. Prognozuje się, iż dynamika spadku liczby mieszkańców miasta nadal będzie wysoka. W ciągu kolejnej dekady liczba mieszkańców może spaść z obecnych 99 tys. do około 85 tys. Wynika to przede wszystkim z niekorzystnej struktury demograficznej oraz bardzo niskiej dzietności. Odwrócenie trendu niskiej dzietności będzie wyzwaniem przekrojowym, zarówno w ujęciu lokalnym, regionalnym, jak też krajowym. Spadek liczby mieszkańców związany będzie przede wszystkim z procesami naturalnymi, tj. przewagą zgonów nad urodzeniami. Jednocześnie ubytek mieszkańców w największej skali dotyczyć będzie ludności w wieku produkcyjnym. Miasto musi przygotować się i przystosować do nowej sytuacji demograficznej, która w największym stopniu wpłynąć będzie przede wszystkim na możliwości rozwoju gospodarczego miasta.

Miasto, jako rdzeń dla gmin strefy zewnętrznej, zмага się ze zjawiskiem suburbanizacji. Mimo kompaktowego charakteru Włocławka, na przestrzeni lat zauważa się negatywne konsekwencje niekontrolowanego rozlewania się miasta. Powodem takiego zjawiska może być m.in. niższa cena terenów pod zabudowę jednorodziną w ościennych gminach.

W latach 2017–2024 odnotowano ujemne saldo migracji wewnętrznej na pobyt stały, co oznacza, że liczba osób opuszczających miasto była wyższa niż liczba nowych mieszkańców. Najwyższy odpływ ludności notowany był w 2021 roku, kiedy to saldo migracji wyniosło -648. Z kolei saldo migracji zagranicznych w latach 2017–2024 we Włocławku było dodatnie, co oznacza, że więcej osób osiedliło się w mieście z zagranicy, niż je opuściło.

Kolejnym negatywnym zjawiskiem związanym z demografią miasta jest wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, prowadzący do starzenia się ludności Włocławka. Z prognoz demograficznych wynika, iż miasto w kolejnych latach zmagać się będzie ze spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym na rzecz wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co oznacza również konieczność dostosowania usług miasta do potrzeb zmieniającej się struktury mieszkańców.

Mimo negatywnych procesów migracyjnych oraz starzejącego się społeczeństwa, Włocławek nadal stanowi ośrodek atrakcyjny osadniczo. Ze względu na ukształtowanie terenu, rozległe obszary lasów, jezior, zasoby dziedzictwa kulturowego czy dostęp do opieki zdrowotnej, placówek oświatowych oraz instytucji publicznych, Włocławek ma szansę na ograniczenie migracji ludności, głównie osób w wieku produkcyjnym. Zauważalnym w ostatnich latach zjawiskiem jest wzrost udziału ludności napływowej w mieście, głównie w celach zawodowych, ale także nauki. Dostosowanie usług miasta do potrzeb ludności napływowej i stworzenie korzystnych warunków do zamieszkania może być szansą na ograniczenie depopulacji i wynikających z niej konsekwencji.

Wnioski

- Postępujące zjawisko suburbanizacji, zwłaszcza w przypadku mieszkańców.
- Zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym.
- Zwiększający się udział ludności napływowej.

Wyzwania

- Zwiększenie atrakcyjności miasta dla osób młodych, wchodzących na rynek pracy.
- Zwiększanie atrakcyjności osadniczej miasta.
- Dostosowanie miasta do potrzeb starzejącego się społeczeństwa.
- Integracja ludności napływowej.

Uwarunkowania wynikające z sytuacji gospodarczej oraz kapitału społecznego ludności

Przemysł we Włocławku posiada głęboko zakorzenioną przeszłość historyczną. Dominującymi sektorami gospodarki we Włocławku są: branża chemiczna, budowlana, spożywcza oraz metalowa.

Mimo wysoko rozwiniętego potencjału dla zwiększania znaczenia przedsiębiorczości w mieście, jednym z podstawowych problemów Włocławka jest zdecydowanie zbyt niska aktywność zawodowa i gospodarcza ludzi młodych. Dane wskazują, iż udział liczby pracujących mieszkańców w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym jest niski, a w mieście jest zdecydowanie zbyt mało młodych osób, które mogłyby zastąpić pracowników odchodzących na emeryturę. Według prognoz, w ciągu kolejnych lat, miasto Włocławek borykać się będzie z problemem odpływu ludzi w wieku produkcyjnym, na rzecz pozostania większości osób w wieku emerytalnym. Zapobieganie temu zjawisku staje się zdecydowanie jednym z najważniejszych wyzwań na najbliższe lata.

Miasto prowadzi aktywną politykę promocji gospodarczej, ukierunkowaną na wzmocnienie wizerunku Włocławka jako atrakcyjnej lokalizacji dla inwestycji, m.in. z wykorzystaniem instrumentów Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz Polskiej Strefy Inwestycji. Włączenie części terenów do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej umożliwia przedsiębiorcom korzystanie ze zwolnień podatkowych w ramach Polskiej Strefy Inwestycji.

Na terenie miasta zlokalizowana jest Włocławska Strefa Rozwoju Gospodarczego – Park Przemysłowo-Technologiczny o powierzchni ponad 33 ha, z czego w 2025 roku zajęte były 32 ha. Dodatkowe obszary koncentracji działalności gospodarczej znajdują się w jednostce strukturalnej Zachód Przemysłowy. Planowane jest również rozszerzenie terenów inwestycyjnych w jednostce Wschód Przemysłowy.

Uzupełnieniem polityki rozwoju gospodarczego są instrumenty wspierające przedsiębiorczość, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doradztwo w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Wsparcie dla przedsiębiorców zapewniają także instytucje otoczenia biznesu, w szczególności Włocławskie Centrum Biznesu oraz Włocławski Inkubator Innowacji i Przedsiębiorczości, oferujące dostęp do infrastruktury oraz usług doradczych i szkoleniowych. Ważnym elementem polityki gospodarczej miasta jest również współpraca z kluczowymi przedsiębiorstwami funkcjonującymi na jego terenie.

W mieście Włocławek bezrobocie pozostaje wyraźnie wyższe niż średnia grupy porównawczej. W 2023 roku wskaźnik bezrobotnych ogółem na 1 000 mieszkańców wyniósł 36,25 (spadek o 18,48% wobec 2019 roku), wobec 20,86 w grupie porównawczej (-8,63%). Należy zaznaczyć, że Włocławek w latach 2019–2023 cechował się wyższą dynamiką spadku omawianego wskaźnika niż grupa porównawcza. Wśród osób do 25. roku życia wartości wyniosły odpowiednio 3,79 (-18,49%) i 2,64 (-8,01%). Największa dysproporcja dotyczy długotrwale bezrobotnych: 24,08 (-24,80%) we Włocławku wobec 10,11 (-8,92%) w grupie porównawczej.

Bez zatrudnienia pozostają przede wszystkim osoby o niskich kompetencjach i długim okresie pozostawania bez pracy. Ich aktywizacja wciąż stanowi poważne wyzwanie dla miasta.

W kwietniu 2024 roku przeprowadzono spotkania oraz badanie ankietowe wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Jedynie 7% badanych deklaruje, że w przyszłości rozważy zamieszkanie we Włocławku natomiast 20% ankietowanych uważa, że Włocławek jest dobrym miejscem do życia i rozwoju. Wyniki te potwierdzają założenie, że mieszkańcy miasta, w szczególności osoby młode, nie utożsamiają się ze swoim miejscem zamieszkania, co w konsekwencji prowadzi do niekorzystnych trendów demograficznych.

Na terenie Włocławka zlokalizowane są dwie uczelnie wyższe (publiczna i niepubliczna). Mimo szerokiej oferty studiów w dziedzinie nauk społecznych, ścisłych i przyrodniczych, inżyniersko-technicznych, medycznych i nauk o zdrowiu oraz dobrego zaplecza, Włocławek wciąż nie stanowi atrakcyjnego ośrodka akademickiego. Zakłada się, iż wzmocnienie istniejących uczelni będzie istotnym impulsem dla rozwoju funkcji akademickich i jednocześnie impulsem do rozwoju gospodarczego.

Wnioski

- Szczególne znaczenie przemysłu w ogólnej gospodarce miasta.
- Wiodące branże we Włocławku to: chemiczna, budowlana, spożywcza i metalowa.
- Aktywna polityka wspierania rozwoju gospodarczego.
- Spadek liczby osób w wieku produkcyjnym.
- Brak zainteresowania podjęciem pracy wśród osób długotrwale bezrobotnych oraz młodych.
- Niski stopień utożsamiania się z miastem wśród młodzieży.

Wyzwania

- Wzrost jakości i adekwatności kształcenia zawodowego młodzieży do potrzeb rynku pracy.
- Wzrost poczucia tożsamości lokalnej.
- Zwiększenie atrakcyjności Włocławka jako miasta przyjaznego dla inwestorów i przedsiębiorców, w tym poprzez budowanie marki gospodarczej.
- Poprawa atrakcyjności Włocławka jako znaczącego rynku pracy.
- Poprawa atrakcyjności Włocławka jako ośrodka akademickiego.
- Aktywizacja społeczno-zawodowa osób długotrwale bezrobotnych.
- Pobudzenie transferu nowych technologii z sektora badawczego do przemysłu.

● — Uwarunkowania wynikające z kształtowania przestrzeni

Włocławek charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną, ukierunkowaną na racjonalne wykorzystanie istniejących potencjałów i przestrzeni miasta, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb lokalnej społeczności.

Włocławek jest miastem kompaktowym. Istotnym elementem systemu osadniczego jest skoncentrowanie się kluczowych funkcji administracyjnych i usługowych w Śródmieściu. Część tego obszaru przechodzi obecnie proces transformacji związanej z rewitalizacją. Kluczową rolę w zapewnieniu spójności funkcjonalno-przestrzennej miasta zapewnia sprawny system transportu publicznego, rozwijający się układ drogowy oraz system powiązań pieszo-rowerowych. Istotny jest także dostęp do przestrzeni i terenów rekreacji i wypoczynku zlokalizowanych nad Wisłą oraz do sąsiadujących z miastem terenów leśnych. Z uwagi na ponadlokalne znaczenie Włocławka strategiczne znaczenie dla jego rozwoju mają powiązania transportowe z bliższym i dalszym otoczeniem. Oczekuje się, iż w wyniku inwestycji szczebla krajowego wzrośnie znaczenie miasta w układzie transportowych powiązań krajowych i regionalnych.

Wśród jednostek miasta wyróżnia się część śródmiejską, stanowiącą jego centrum o wysokich walorach historycznych oraz kulturowych. Zgodnie z przeznaczeniem obszar obejmuje głównie zabudowę wielorodzinną, wraz ze skoncentrowanymi usługami ponadlokalnymi. Śródmieście stanowi także główny węzeł komunikacyjny. W obszarze tej jednostki strukturalnej⁴ nadal występuje znaczny stopień degradacji, zarówno społecznej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej jak i środowiskowej. Negatywne zjawiska nasilone są szczególnie w wyznaczonym w jednostce obszarze rewitalizacji, objętym Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034. Widoczne są już pozytywne efekty podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Ulokowały się tu nowe istotne funkcje publiczne związane z integracją mieszkańców. Miasto prowadzi konsekwentne działania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych i wzmocnienia funkcji usługowych. Potencjał rozwoju Śródmieścia związany jest również z bliskością Wisły, w oparciu o którą rozwija się oferta kulturalna, rekreacyjna i sportowa.

Diagnostuje się potrzebę kontynuowania przyjętej koncepcji rewitalizacji. W Śródmieściu notowana jest koncentracja budynków wyłączonych częściowo lub w całości z użytkowania. Część nieruchomości położonych w tym obszarze stanowi własność prywatną, w tym o nieregulowanym stanie własnościowym, co uniemożliwia prowadzenie modernizacji danych miejsc, w konsekwencji prowadząc do zaburzenia estetyki i ładu przestrzennego najstarszej i zarazem najbardziej atrakcyjnej turystycznie części miasta.

Pozostałe jednostki strukturalne w mieście tworzą kompaktowy oraz zwarty układ przestrzenny. Znaczącą rolę odgrywają również wyodrębnione tereny przemysłowe znajdujące się po wschodniej oraz zachodniej stronie miasta, tworząc podział między zachodnim wytwórstwem chemicznym, a wschodnim przemysłem głównie metalowym, ceramicznym i spożywcym. Wschodnia część miasta jest obszarem posiadającym rezerwy terenowe, ze wskazaniem go pod usługi nieuciążliwe o charakterze rekreacyjnym oraz funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Dodatkowo, rezerwy terenowe występują w południowo-zachodniej części miasta (obszar w rejonie ulic Lisek i Ruda, granica miasta, rzeka Zgłowiączka, ogrody działkowe) ze wskazaniem pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej rezydencjonalnej.

⁴ Jednostki strukturalne: Śródmieście, Południe, Zazamcze, Wschód Mieszkaniowy, Zachód Przemysłowy, Wschód Przemysłowy, Rybnica Zawisłe, Michelin i Wschód Leśny przytoczone w niniejszym dokumencie opierają się o podział zawarty w Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek.

Wnioski

- Miasto posiada czytelną strukturę funkcjonalno-przestrzenną, podzielone na jednostki strukturalne, w tym jednostkę wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej, jednostki zabudowy mieszkaniowej, jednostki zabudowy przemysłowo-gospodarczej
- Degradacja ścisłego centrum miasta.
- Obowiązujący Gminny Program Rewitalizacji uwzględniający problemy obszaru rewitalizacji.

Wyzwania

- Uregulowanie stanu prawnego nieruchomości w celu modernizacji oraz rewitalizacji części śródmiejskiej objętej GPR.
- Tworzenie wspólnych przestrzeni: place, tereny zieleni urządzonej, parki kieszonkowe.
- Poprawa ładu przestrzennego.

● ——— Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego

Aspektem wyróżniającym Włocławek na tle innych miast jest różnorodność zasobów przyrodniczych występujących na jego obszarze – bogata szata roślinna, różnorodność świata zwierzęcego, jeziora, rzeka Wisła, Zalew Włocławski, dolina rzeki Zgłowiączki. Mimo wyraźnie ukształtowanej funkcji mieszkaniowej oraz przemysłowej miasto posiada wysoki wskaźnik lesistości, a łączna powierzchnia lasów, parków oraz terenów zieleni stanowi ok. 35% (3001,99 ha) jego ogólnej powierzchni. Miasto charakteryzuje także jedna z najwyższych w Polsce jakość wody pitnej. Włocławek jest zaopatrywany w wodę wyłącznie z własnych ujęć wód podziemnych. Na terenie miasta występują dwa obszary Natura 2000 (Włocławska Dolina Wisły PLH040039, Dolina Dolnej Wisły PLB040003), fragment parku krajobrazowego, pomniki przyrody i użytki ekologiczne. Ponadto we Włocławku znajduje się Rezerwat przyrody Kulin o powierzchni 50,88 ha w granicach miasta, natomiast Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy zajmuje w granicach miasta 15,23 ha.

Głównym elementem sieci hydrograficznej na obszarze miasta Włocławek jest rzeka Wisła wraz z jej dopływami:

- prawobrzeżnymi: Chełmiczanką i Zofijką,
- lewobrzeżnymi: Zgłowiączką, Kanałem A, Strugą Rybnicką i Strugą Kujawską.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej w granicach miasta Włocławek są naturalne oraz sztuczne zbiorniki wodne, jak również system rowów melioracyjnych odwadniających wschodnią część miasta. Istotnym elementem hydrograficznym, którego część zlokalizowana jest w granicach miasta, jest Zalew Włocławski, największy pod względem powierzchni i drugi co do objętości zbiornik w Polsce.

Położenie w niezwykle atrakcyjnym sąsiedztwie obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych (lasy, Wisła, obszary chronione) wpływa na pozytywne postrzeganie miasta przez mieszkańców i przyjezdnych oraz tworzy warunki do rozwoju funkcji rekreacyjnych.

Wykorzystanie potencjału rekreacyjno-turystycznego zasobów przyrodniczych miasta i jego otoczenia, przy zacieśnieniu współpracy międzygminnej oraz z innymi podmiotami skupionymi m.in. wokół Zalewu Włocławskiego i związanymi z Wisłą, uatrakcyjni ofertę Włocławka dla zwolenników turystyki aktywnej, a osoby odwiedzające Włocławek zachęci do pozostania w mieście dłużej.

Włocławek realizuje szereg przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska. Docelowo poprawią one stan wybranych komponentów środowiska. Realizowane są tu działania ukierunkowane na poprawę efektywności systemu zaopatrzenia w ciepło, poprawę jakości powietrza, np. poprzez rozwój niskoemisyjnego transportu, czy też działania związane z niebiesko-zieloną infrastrukturą. Strategiczne znaczenie dla rozwoju miasta mają również inwestycje w potencjał wytwarzania energii.

Jakość powietrza. oceniana na podstawie analiz zanieczyszczeń pyłowych (PM10, PM2, B(a)P) z roku na rok poprawia się, należy więc dążyć do utrzymania tego trendu.

Mimo występowania we Włocławku licznych terenów zieleni, miasto nadal posiada wysoki stopień zanieczyszczenia środowiska. W stosunku do grupy porównawczej, we Włocławku odnotowuje się wysoką umieralność na choroby nowotworowe oraz układu krążenia. Może to mieć związek z przedostającymi się do atmosfery szkodliwymi substancjami oraz sygnalizowanym przez mieszkańców niedostatecznym dostępem do wysokiej jakości opieki medycznej.

Zmiany klimatu to obecnie jedno z istotnych zagrożeń środowiskowych, społecznych i ekonomicznych na skalę globalną. Są bezpośrednio lub pośrednio związane z działalnością człowieka, dodatkowo mają na nie wpływ naturalne zmiany składu atmosfery ziemskiej. Wysoki poziom urbanizacji oznacza, że zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast, a tym samym na jakość życia mieszkańców. Dlatego też należy uwzględnić w planach rozwoju Włocławka zwiększenie odporności i zdolności adaptacji do zmian klimatu.

Istotnym problemem Włocławka w ostatnich latach jest brak miejsca do składowania odpadów. Konieczne jest podjęcie działań na rzecz ograniczenia ilości składowanych odpadów, ich recyklingu i wykorzystania w celach energetycznych.

Wnioski

- Zróżnicowane środowisko przyrodnicze wyróżniające Włocławek wśród innych ośrodków miejskich.
- Znaczny teren miasta pokryty lasami, parkami i inną zielenią.
- Realizacja projektów i inwestycji związanych z ochroną środowiska.
- Niewystarczająca jakość powietrza związana m.in. ze spalaniem nieodpowiednich surowców lub odpadów.
- Brak miejsca do składowania odpadów.

Wyzwania

- Zbudowanie odporności miasta na zmiany klimatu.
- Dekarbonizacja energii cieplnej oraz elektrycznej.
- Dalsza poprawa jakości powietrza.
- Wykorzystanie zasobów przyrodniczych celem pobudzenia atrakcyjności turystycznej, w tym we współpracy międzygminnej.

Uwarunkowania wynikające z potencjału kulturowego oraz sportowo-rekreacyjnego

Włocławek jest miastem o stosunkowo bogatym dziedzictwie materialnym i niematerialnym oraz historii. W rejestrze zabytków województwa kujawsko-pomorskiego znajduje się 70 zabytków o wysokiej wartości historycznej, ulokowanych głównie w Śródmieściu. Architektoniczną wizytówką wyróżniającą miasto na tle regionu jest międzywojenny modernizm. Niematerialne dziedzictwo kulturowe Włocławka – Kujawskie Zapusty, czyli tradycja odwiedzania domów przez przebierańców pod koniec karnawału znalazły się na Krajowej Liście Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego, wśród ponad 110 tradycji i zwyczajów z różnych zakątków Polski. Najbardziej rozpoznawalną marką miasta, również na skali międzynarodowej, jest fajans włocławski, wytwarzany nieprzerwanie przez 120 lat, który stanowi ważny element dziedzictwa kulturowego miasta, łącząc tradycję rzemiosła artystycznego z historią przemysłową regionu oraz pełniąc funkcję jego charakterystycznej wizytówki.

Obecne życie kulturalne Włocławka toczy się głównie w Centrum Kultury „Browar B.”, funkcjonującym w zrewitalizowanym poprzemysłowym obiekcie dawnego Browaru Bojańczyka oraz Teatrze Impresaryjnym im. Włodzimierza Gniazdowskiego wystawiającym m.in. sztuki własne.

Współcześnie dziedzictwo kulturalne miasta jest prezentowane i popularyzowane m.in. w Interaktywnym Centrum Fajansu – Skarbiec Fajansu (ulica Żabia 2). Jest to nowoczesna, multimedialna ekspozycja pozwalająca zwiedzającym poznawać historię włocławskiego fajansu poprzez audioprzewodniki i interaktywne prezentacje unikatowych wyrobów, takich jak misy, patery czy świeczniki. Skarbiec Fajansu otrzymał nagrodę za Najciekawsze Odkrycie Roku przyznaną przez Kujawsko-Pomorską Organizację Turystyczną.

Miasto Włocławek podejmuje szereg działań i inicjatyw służących promocji miasta, jego dziedzictwa kulturowego, edukacji regionalnej oraz integracji społecznej mieszkańców. Istotnym elementem strategii promocyjnej są wydarzenia o charakterze kulturalnym, sportowym, edukacyjnym i rozrywkowym, organizowane zarówno przez instytucje miejskie, jak i partnerów zewnętrznych. Diagnozuje się potrzebę wzmocnienia edukacji kulturalnej, co pozwoli na budowanie kapitału społecznego i wzmocni rolę instytucji kultury w życiu miasta.

Miasto planuje utworzenie Nadwiślańskiego Centrum Dziedzictwa „Szkutnia” – pierwszej w Polsce instytucji kultury kompleksowo poświęconej zachowaniu i promocji tradycji flisackich oraz szkutnictwa. Projekt koncentruje się na dziedzictwie niematerialnym związanym z żeglugą wiślaną, które w 2022 roku zostało wpisane na listę UNESCO, co podkreśla jego znaczenie dla dziedzictwa narodowego i regionalnego. Inwestycja ta, podobnie jak planowana budowa Teatru Muzycznego, są przykładami polityki przestrzennej miasta, która docelowo ma wzmocnić związki miasta z Wisłą.

Kultura fizyczna odgrywa we Włocławku ważną rolę. Miasto słynie z wysoko rozwiniętej bazy sportowej, co umożliwi realizację wydarzeń sportowych o szerokiej skali, a sukcesy miejscowych klubów sportowych przekładają się na promocję miasta w kraju. Bogata baza sportowo-rekreacyjna stwarza dobre warunki dla rozwoju stowarzyszeń kultury fizycznej. Wymaga przy tym dalszego wsparcia i rozwoju. Diagnozuje się tu potrzebę budowy nowego wielofunkcyjnego obiektu, który pozwoli na organizację większych imprez sportowych. Rosnące znaczenie sportu w życiu miasta widoczne jest również w aktywności klubów sportowych. Mieszkańcy miasta chętnie ćwiczą we włocławskich klubach sportowych. Rozwijają się tu zarówno sport profesjonalny, jak też amatorski. Wymaga to strategicznego spojrzenia na rozwój sportu, mając na uwadze wyzwania infrastrukturalne, społeczno-demograficzne oraz organizacyjne. Sport pełni przy tym ważną rolę w wielowymiarowej promocji miasta i ma zasadniczy wpływ na zdrowie mieszkańców.

Wnioski

- Bogata historia miasta wraz z dziedzictwem kulturowym.
- Wyróżniający się styl zabudowy (międzywojenny modernizm).
- Ponadprzeciętne znaczenie włocławskiego fajansu o znaczeniu krajowym oraz międzynarodowym.
- Bogaty zasób tradycji miejscowych, m.in. Kujawskie Zapusty.
- Wysoko rozwinięta baza sportowa oraz rekreacyjna.
- Aktywnie działające Centrum Kultury „Browar B.” oraz Teatr Impresaryjny im. Włodzimierza Gniazdowskiego, stanowiące główne ośrodki kultury we Włocławku.
- Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży.

Wyzwania

- Wzmocnienie pozycji Włocławka jako silnego ośrodka sportowego i zwiększenie rozpoznawalności miasta jako ośrodka kultury o znaczeniu krajowym.
- Wdrożenie spójnej weekendowej oferty kulturalno-sportowej.

● — Uwarunkowania wynikające z kształtowania polityki społecznej

Miasto Włocławek zmniejszyło zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej z 10,1% w 2017 roku do 5,2% w 2024 roku (spadek o 4,9 p.proc.), pozostając powyżej średniej krajowej (3,1%) i wojewódzkiej (4,6%), lecz poniżej powiatowej (5,8%).

Posiada rozbudowany system pomocy społecznej, obejmujący wsparcie rodzinne, opiekę nad dziećmi, seniorami i niepełnosprawnymi. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie koordynuje interwencje kryzysowe i świadczenia finansowe. Domy Pomocy Społecznej oraz centra wsparcia zapewniają opiekę całodobową i dzienną.

Ważną rolę w realizacji działań na rzecz społeczności miasta, w szczególności w zakresie pomocy społecznej, integracji społecznej, sportu, tożsamości lokalnej, pełnią organizacje pozarządowe. Ich praca w dużym stopniu opiera się na społecznym zaangażowaniu. Diagnozuje się tu potrzebę dalszego wspierania współpracy sektora publicznego i pozarządowego.

We Włocławku zlokalizowany jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, Filia Centrum Onkologii oraz Samodzielny Publiczny Zespół Przychodni Specjalistycznych. Świadczą one usługi medyczne dla ludności miasta i obszarów otaczających. Mieszkańcy Włocławka zwracają jednak uwagę na niewystarczający dostęp i jakość opieki zdrowotnej oraz rehabilitacyjnej, a także problemy z dostępem do opieki psychologicznej i psychiatrycznej przy zwiększających się potrzebach w tym zakresie. Trwająca rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku znacząco zwiększy dostępność usług medycznych w mieście, w szczególności w zakresie opieki specjalistycznej.

We Włocławku odnotowano wzrost wskaźników nasycenia mieszkaniem, który wynikał w znacznym stopniu ze spadku liczby mieszkańców. Wskaźnik mieszkań na 1000 mieszkańców we Włocławku osiągnął wartość 483,2 (dynamika 16,71%). Na tle danych dla województwa kujawsko-pomorskiego i kraju Włocławek charakteryzował się niższą dynamiką rozwoju mieszkaniowego. W okresie od 2014 do 2024 roku w mieście zasoby mieszkaniowe zwiększyły się o 4,8%, przy średniej dla kraju wynoszącej 14,2% a województwa 11,7%. Wpływ na to miał m.in. znaczący odpływ mieszkańców.

Włocławek na tle regionu i kraju charakteryzował się wysoką wartością wskaźnika mieszkań w zasobach komunalnych na 1000 mieszkańców. W 2024 roku wynosił on 44,9, przy średniej dla kraju - 20,3. Wskaźnik ten we Włocławku był zauważalnie wyższy do wartości notowanej w Toruniu (22,8) i Bydgoszczy (28,4).

Miasto prowadzi intensywną politykę budownictwa na wynajem, w tym w formule umożliwiającej dojście do własności. Oferta mieszkaniowa jest skierowana przede wszystkim do rodzin i osób poniżej 35. roku życia o umiarkowanych dochodach. W ramach programów miejskich możliwe jest wynajmowanie mieszkań do remontu na koszt przyszłego lokatora, co pozwala obniżyć wysokość czynszu. Dalszy rozwój mieszkaniowy obejmuje budownictwo wielorodzinne przy ulicy Cienistej oraz segmenty szeregowe wyposażone w instalacje fotowoltaiczne przy ulicy Lisek.

Miasto systematycznie poprawia standardy dostępności. Jednocześnie wiele obiektów i przestrzeni publicznych nadal wymaga interwencji, która pozwoli niwelować istniejące bariery architektoniczne.

Wnioski

- Spadek udziału mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.
- Rozbudowany system instytucjonalny pomocy społecznej.
- Wzmacnianie potencjału opieki zdrowotnej i specjalistycznej.
- Aktywna polityka mieszkaniowa miasta związana z budownictwem komunalnym.
- Niedostateczny poziom integracji społecznej wśród społeczności lokalnej.
- Występujące bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej, utrudniające korzystanie z przestrzeni osobom mającym problemy z poruszaniem się.

Wyzwania

- Zwiększanie atrakcyjności mieszkaniowej.
- Zwiększenie dostępności i jakości opieki zdrowotnej.
- Dalsze ograniczanie skali korzystania z pomocy społecznej.
- Niwelowanie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej.

Uwarunkowania wynikające ze zdolności finansowej miasta oraz zdolności instytucjonalnej administracji lokalnej

Włocławek na tle miast na prawach powiatu oraz województwa, a nawet średniej dla kraju – notował wysokie wartości wskaźnika dochodów własnych na mieszkańca. W 2024 roku były to wartości porównywalne z Bydgoszczą oraz Toruniem. Warto podkreślić bardzo duży wzrost dochodów własnych w przeliczeniu na mieszkańca pomiędzy 2019 a 2024 rokiem. Rosnące dochody własne są indykatorem pozytywnych przemian gospodarczych i ekonomicznych.

Na tle miast na prawach powiatu z województwa kujawsko-pomorskiego Włocławek plasował się pomiędzy Toruniem i Bydgoszczą a Grudziądem pod względem dochodów z tytułu PIT na mieszkańca. Jest to wskaźnik określający poziom zamożności mieszkańców i stanowi kluczową pozycję po stronie dochodów własnych. Należy zwrócić uwagę na znaczący wzrost wartości tego wskaźnika w ciągu ostatniej dekady.

Włocławek na tle kraju i województwa kujawsko-pomorskiego charakteryzował się niższym udziałem wydatków majątkowych w wydatkach ogółem z budżetu gminy. W 2024 roku udział ten wynosił 14,3%, przy średniej krajowej wynoszącej 18,6% i średniej wojewódzkiej na poziomie 19,1%. Na tle miast na prawach powiatu z województwa kujawsko-pomorskiego, w ujęciu średniorocznym, dla okresu od 2019 do 2024 roku, Włocławek (13,6%) notował najniższy udział wydatków majątkowych. W Bydgoszczy wskaźnik ten wynosił 15,3%, Toruniu 18,4%, w Grudziądzu 13,8%.

Organizacja oraz jakość usług świadczonych przez administrację publiczną stanowi jeden z czynników podnoszących poziom zaufania mieszkańców do władz. Z ostatnich badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Włocławka wynika, iż interesanci dobrze oceniają przejrzystość urzędników, a także możliwość uzyskania wyczerpujących informacji. Badania wskazują także coraz większą potrzebę rozwoju usług e-urzędu, włączającego systemy informatyczne do obsługi interesantów. Przeprowadzony proces diagnostyczny wśród pracowników JST wskazał także potrzebę systematycznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie umożliwiającym wdrożenie nowych założeń rozwojowych. Niekorzystnym zjawiskiem, wpływającym na ograniczenie zdolności instytucjonalnych administracji lokalnej, jest odpływ wykwalifikowanej kadry i brak zastępowalności, szczególnie specjalistów branżowych.

Jednym z obowiązków ciążących na administracji publicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta. Musi być ona przygotowana na zapobieganie zagrożeniom i sprawne działanie w razie ich zaistnienia, by zminimalizować lub wyeliminować ich skutki. Dla osiągnięcia tego celu niezbędne jest odpowiednie oprzyrządowanie oraz współpraca wszystkich służb i instytucji odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.

We Włocławku obserwowano poprawę sytuacji w zakresie bezpieczeństwa publicznego. Wskaźnik przestępstw stwierdzonych przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców w mieście w okresie od 2014 do 2024 roku znacząco się zmniejszył, zbliżony był do wartości notowanych w Bydgoszczy i Toruniu. Pomimo poprawy w zakresie bezpieczeństwa publicznego diagnozuje się potrzebę rozwoju systemów bezpieczeństwa i wzmocnienie obrony cywilnej.

Wnioski

- Stabilna sytuacja majątkowa miasta.
- Widoczne zapotrzebowanie na rozwój e-urzędu.
- Niskie zainteresowanie wykwalifikowanej kadry pracą w urzędzie.
- Poprawa sytuacji w zakresie bezpieczeństwa publicznego.
- Niedostatecznie rozwinięty system obrony cywilnej.

Wyzwania

- Systematyczne zwiększanie kompetencji pracowników Urzędu Miasta i podległych jednostek.
- Zwiększanie nakładów budżetowych na działania rozwojowe miasta.
- Wdrażanie systemów informatycznych w obsługę interesantów.
- Poprawa efektywności zarządzania strategicznego i operacyjnego rozwojem miasta.
- Usprawnienie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na terenie miasta.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to kompleksowa metoda służąca badaniu otoczenia miasta oraz analiza jej wewnętrznych uwarunkowań. Prowadzona jest w układzie czterech grup czynników wyodrębnionych na podstawie analizy zjawisk podzielonych na zewnętrzne oraz wewnętrzne czynniki. Analiza SWOT to analiza sił i słabości na tle otoczenia, badanego przez pryzmat szans i zagrożeń, jakie mogą mieć istotny wpływ na przebieg procesów rozwojowych. W mieście Włocławek wyodrębniono słabe oraz mocne strony jednostki samorządu terytorialnego jako czynniki wewnętrzne, na które miasto ma bezpośredni wpływ oraz czynniki zewnętrzne, czyli szanse i zagrożenia, które w dłuższej perspektywie czasu mogą znacząco oddziaływać na rozwój miasta, jednak władze lokalne nie mają nad nimi bezpośredniej kontroli.

S

Mocne strony

Strengths

(wewnętrzne czynniki pozytywne)

Cechy wyróżniające miasto na tle innych. Są to dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek miasta.

W

Słabe strony

Weaknesses

(wewnętrzne czynniki negatywne)

Aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój miasta.

O

Szanse

Opportunities

(zewnątrze czynniki pozytywne)

Wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla miasta sytuacje. Są to kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.

T

Zagrożenia

Threats

(zewnątrzne czynniki negatywne)

Zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą stworzyć niekorzystne dla miasta warunki rozwoju w jego otoczeniu.

Mocne strony

- Korzystne położenie geograficzne oraz administracyjne Włocławka, jako jednego z największych oraz najważniejszych miast województwa.
- Położenie Włocławka na trasie ważnych szlaków komunikacyjnych, zarówno sieci drogowej, kolejowej oraz wodnej.
- Pozycja Włocławka, jako ośrodka o znaczeniu regionalnym, tworzącego rdzeń Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka, zapewniającego również funkcje o charakterze krajowym dla mieszkańców południowo-wschodniej części województwa.
- Duża liczba terenów zieleni, stanowiąca potencjał dla rozwoju przestrzeni publicznych, w tym przestrzeni rekreacyjno-rozrywkowych.
- Potencjał turystyczno-rekreacyjny wynikający z położenia Włocławka nad Wisłą i Zalewem Włocławskim.
- Wysoko rozwinięta sfera sportowa, w tym dostęp i wysoka jakość infrastruktury sportowej oraz aktywność i profesjonalizm lokalnych klubów sportowych.
- Rosnący potencjał usług specjalistycznej opieki zdrowotnej.
- Wysoki potencjał materialnego oraz niematerialnego dziedzictwa kulturowego Włocławka.
- Wysoka jakość wody pitnej.
- Kompaktowość miasta.
- Postępująca rewitalizacja społeczna oraz przestrzenno-funkcjonalna Śródmieścia.
- Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego.

Słabe strony

- Niekorzystne procesy demograficzne.
- Niska aktywność zawodowa i gospodarcza ludzi młodych, w tym niedostateczna liczba pracowników wykwalifikowanych na potrzeby włocławskiego rynku pracy.
- Niedostateczny poziom utożsamiania się z miastem wśród mieszkańców skorelowany z niezadowolającą aktywnością obywatelską.
- Wysoki wskaźnik umieralności na nowotwory oraz choroby układu krążenia. Niewystarczająco rozwinięta oferta kulturalno-rozrywkowa, w opinii mieszkańców, skutkująca niskim poziomem życia towarzyskiego w mieście.
- Niewystarczająco zróżnicowana oferta mieszkaniowa, powodująca niskie zainteresowanie osiedleniem się młodych ludzi w mieście.
- Niekorzystna struktura i wysokość wydatków budżetowych, skutkująca spowolnieniem rozwoju miasta na tle innych miast na prawach powiatu.
- Niekorzystny wizerunek miasta, w szczególności wśród młodych mieszkańców.
- Nieuregulowane stany prawne części nieruchomości dla potrzeb inwestycyjnych i procesu rewitalizacji.
- Wysoka stopa bezrobocia, głównie długotrwałego.
- Istniejące wewnętrzne bariery przestrzenne, w tym w związku z przebiegiem linii kolejowej oraz brakiem trzeciej przeprawy przez Wisłę.

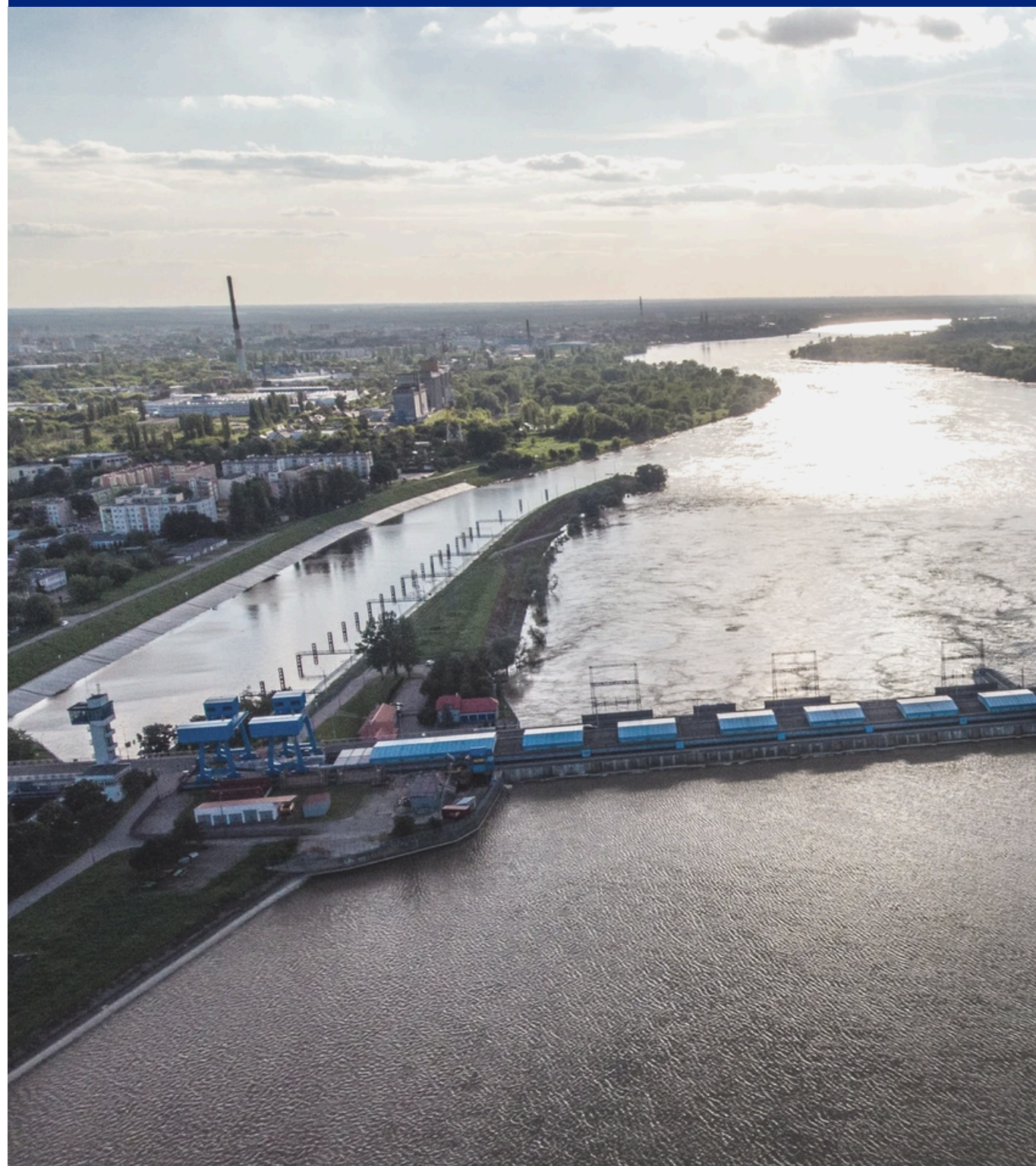
Szanse

- Dostępność środków zewnętrznych, w tym dotacji i instrumentów finansowych.
- Wzrost znaczenia multimodalnego transportu w obszarze regionu, wspomagającego ruch tranzytowy w mieście oraz włączenie sieci kolejowej i wodnej w funkcjonowanie miasta.
- Wzrost potencjału Włocławka jako miejsca produkcji energii (SMR), w szczególności w kontekście rozwoju funkcji gospodarczych.
- Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii skutkujący poprawą jakości powietrza.
- Wzrost zainteresowania kulturą regionu, szczególnie interaktywnymi ośrodkami kulturalno-rekreacyjnymi.
- Zainteresowanie inwestorów Włocławkiem w kontekście inwestycji energochłonnych.
- Promocja kształcenia zawodowego w regionie kujawsko-pomorskim.
- Napływ imigrantów w celach edukacyjnych i zawodowych.
- Bliskość Brzeskiej Strefy Gospodarczej.
- Realizacja drogi S10.
- Realizacja planów kolejowych w ramach CPK w wariantcie korzystnym dla miasta i regionu.
- Otoczenie przyrodniczo-krajobrazowe miasta, w tym położenie w otoczeniu terenów leśnych, kształtujących jakość środowiska miejskiego oraz stanowiących zaplecze dla funkcji czasu wolnego.

Zagrożenia

- Malejące zainteresowanie ludzi młodych kształceniem zawodowym oraz podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych w obszarze innowacyjnej gospodarki.
- Potencjalny problem zanieczyszczenia powietrza w regionie kujawsko-pomorskim, szczególnie w obrębie dużych zakładów przemysłowych.
- Zmieniające się przepisy prawne, w tym w zakresie ograniczania dochodów JST wynikających z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych oraz z subwencji.
- Wzrost obciążeń finansowych samorządów skutkujący ograniczeniem nakładów na działania rozwojowe i bieżące utrzymanie miasta.
- Zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych.
- Pogorszenie się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa, związanego z niestabilną sytuacją geopolityczną.
- Brak realnych narzędzi wsparcia miast średnich dla terytorialnego równoważenia rozwoju.

KIERUNKI I OBSZARY ROZWOJU

Struktura strategii

Wizja

Wizja jest opisem pożądanego stanu miasta w perspektywie długookresowej (za kilka lub kilkanaście lat).

Cele strategiczne

Cele strategiczne są elementem strategii rozwoju miasta. Służą usystematyzowaniu, zhierarchizowaniu oraz określeniu podstawowych czynników, które należy realizować w trakcie obowiązywania danego dokumentu, jak i przez cały okres jego zasadności. Aby wdrażanie strategii było efektywniejsze, a realizacja głównych celów bardziej kompleksowa, cele strategiczne dzieli się na sfery dotyczące danych kierunków rozwoju (np. cele w obszarach: gospodarki, turystyki, środowiska, przestrzeni).

Cele operacyjne

Cele operacyjne służą określeniu głównych działań, które należy podjąć w obszarze planowanych celów strategicznych.

Kierunki działań

Kierunki działań są wyznacznikiem aktywności jakie miasto powinno podjąć w trakcie obowiązywania strategii.

WŁOCŁAWEK Miasto dobrego klimatu

dla

GOSPODARKI – innowacyjnej, konkurencyjnej względem regionu i kraju, gdzie przedsiębiorcy chcą inwestować, wdrażać nowoczesne technologie, opierając swój rozwój na zasobach miasta i odpowiednio wykwalifikowanym kapitale ludzkim.

DIALOGU I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ – słuchające swoich mieszkańców i zaspokajające ich potrzeby, nikogo nie wykluczające i funkcjonujące w duchu idei partycypacji społecznej. Miejsce realizacji marzeń, planów, ambicji, zdrowego i aktywnego życia.

ŚRODOWISKA – adaptujące się do zmian klimatu, czyste i ekologiczne, szeroko korzystające z odnawialnych źródeł energii i wykorzystujące w zrównoważony sposób zasoby i potencjał środowiska przyrodniczego.

WYGODNEGO ŻYCIA – dobrze skomunikowane i bezpieczne, zapewniające swoim mieszkańcom dostęp do atrakcyjnie zagospodarowanych przestrzeni, wysokiej jakości mieszkalnictwa, infrastruktury komunalnej, zrównoważonego i komfortowego transportu publicznego.

Cele strategiczne

1

**Miasto silne
gospodarczo**

2

**Miasto dialogu
i aktywności
społecznej**

3

**Miasto przyjazne
dla klimatu
i odporne na jego
zmiany**

4

**Miasto
kompaktowe**

MIASTO SILNE GOSPODARCZO

Cel strategiczny „Miasto silne gospodarczo” zakłada dynamiczny rozwój i wzrost rozpoznawalności Włocławka jako ośrodka gospodarczego o szerokim oddziaływaniu, wykorzystując przy tym atuty miasta w postaci dostępności dla rozwoju działalności przemysłowych i logistycznych, a także bogatej bazy szkolnictwa zawodowego oraz wyższego. Włocławskie przedsiębiorstwa wsparte zostaną wysoko wykwalifikowaną kadrą, dostępem do nowoczesnych technologii i usług instytucji otoczenia biznesu, co skutkować będzie wzrostem ich konkurencyjności na globalnym rynku. Ponadto realizowane będą zadania z zakresu wzmocnienia przedsiębiorczości i kompetencji wśród mieszkańców celem podniesienia ich szans na rynku pracy.

Rezultatem wdrożenia zakładanych działań będzie wzrost potencjału kreatywnego miasta, zwiększenie jego atrakcyjności jako ponadlokalnego rynku pracy, dogodnego miejsca prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej, oraz silnego ośrodka przemysłowego i akademickiego.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto współpracy

- Wzmocnienie mechanizmu współpracy pomiędzy biznesem, edukacją i samorządem,
- Tworzenie warunków do powstawania nowych, atrakcyjnych miejsc pracy,
- Kompleksowe wsparcie wrocławskich przedsiębiorstw, w tym przez rozwój instytucji otoczenia biznesu,
- Wzmacnianie ponadlokalnej, międzyregionalnej oraz międzynarodowej współpracy gospodarczej,
- Budowanie marki gospodarczej miasta,
- Wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych,
- Przygotowanie warunków do utworzenia hubu multimodalnego,
- Wykorzystanie potencjału strategicznej infrastruktury oferującej dostęp do energii oraz wody,
- Organizacja „Dni otwartych dla biznesu” we współpracy z placówkami oświatowymi,
- Wzmacnianie współpracy pomiędzy Biurem Karier a Inkubatorem Innowacji i Przedsiębiorczości.

Miasto przedsiębiorcze

- Wzmacnianie postaw przedsiębiorczych oraz kreatywnych wśród mieszkańców miasta,
- Zwiększanie świadomości na temat przedsiębiorczości na wstępnym poziomie edukacji,
- Zwiększanie szans na podjęcie pracy poprzez rozwój kompetencji miękkich i twardych.

Miasto technologii

- Wzmacnianie systemu wsparcia dla start-upów oraz nowo powstających przedsiębiorstw,
- Wsparcie dla rozwoju innowacji oraz branż kreatywnych,
- Wzmacnianie powiązań pomiędzy nauką a gospodarką,
- Tworzenie warunków do rozwoju gospodarki wysokich technologii w oparciu o dostęp do zasobów energii oraz potencjał naukowo-badawczy miasta.

Miasto przyjazne dla studentów

- Wdrażanie działań promocyjnych miasta, zgodnych z hasłem „Wrocław – miasto atrakcyjne do studiowania”,
- Uatrakcyjnienie warunków studiowania oraz oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia wyższego,
- Utworzenie Klubu Studenckiego odpowiadającego na aktualne zapotrzebowanie studentów,
- Zwiększanie liczby wydarzeń kulturalno-rozrywkowych dopasowanych do zainteresowań studentów,
- Poszerzenie oferty mieszkaniowej dla studentów.

Cel operacyjny

**Miasto
zapewniające
wysoką jakość
kształcenia**

Kierunki działań

- Utrzymanie nowoczesnego wyposażenia pracowni zawodowych oraz szkół,
- Promowanie kształcenia zawodowego jako wiodącej gałęzi edukacji w mieście na poziomie podstawowym, ponadpodstawowym i wyższym,
- Wzmacnianie znaczenia kierunków ścisłych, takich jak matematyka, informatyka, fizyka, chemia,
- Zwiększanie jakości doradztwa zawodowego na wszystkich etapach kształcenia,
- Poszerzenie oferty kształcenia specjalistycznego na potrzeby wrocławskiego rynku pracy, w tym poprzez tworzenie klas wielozawodowych oraz zwiększenie ilości kierunków zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy,
- Promocja kształcenia ustawicznego,
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli, przy współpracy z biznesem,
- Wdrażanie działań na rzecz poprawy warunków i jakości kształcenia na każdym etapie edukacji, w tym poprzez kursy kwalifikacyjne oraz rozwijanie mikrokompetencji w trakcie nauki
- Wdrażanie innowacyjnych projektów edukacyjnych, przy wsparciu zewnętrznych źródeł finansowania.

Rezultaty planowanych działań

- Wzrost atrakcyjności wrocławskiego rynku pracy,
- Rzetelne przygotowanie młodej społeczności lokalnej do realiów gospodarki rynkowej,
- Wzrost poziomu aktywności zawodowej,
- Wzrost konkurencyjności wrocławskich przedsiębiorstw,
- Wzrost konkurencyjności gospodarczej miasta,
- Podniesienie atrakcyjności Wrocławka jako miejsca przyjaznego do nauki i studiowania,
- Wzrost potencjału wrocławskich uczelni wyższych,
- Zwiększenie liczby studentów wrocławskich uczelni wyższych,
- Zwiększenie znaczenia edukacji zawodowej we Wrocławku,
- Wzrost jakości kształcenia i infrastruktury edukacyjnej,
- Wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców miasta, szczególnie młodych,
- Zasilenie lokalnej gospodarki wykwalifikowaną kadrą pracowniczą,
- Rozwój nowych branż w szczególności wysokich technologii, opartych na dostępie do zasobów energii oraz funkcjach logistycznych.

MIASTO DIALOGU I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Głównym założeniem celu strategicznego „Miasto dialogu i aktywności społecznej” jest wzrost tożsamości lokalnej mieszkańców poprzez ich aktywizację, zarówno społeczną, jak i obywatelską oraz zwiększanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, w tym z niepełnosprawnościami, mniejszości etnicznych i ludności napływowej.

Planuje się działania na rzecz zdrowia mieszkańców, w tym w zakresie szeroko pojętej profilaktyki zdrowotnej, a także wzrostu dostępności oraz jakości usług medycznych i opiekuńczych.

Cel ten przewiduje rozszerzanie oferty kulturalno-rozrywkowej, w tym o znaczeniu krajowym, kierowanej do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców i turystów oraz jej upowszechnianie i zwiększanie jej dostępności. Docelowo potencjał kultury rozwinięty zostanie o nowe instytucje Nadwiślańskiego Centrum Dziedzictwa „Szkutnia” i Teatru Muzycznego.

Zakłada się również doskonalenie jakości usług świadczonych przez lokalną administrację, dzięki czemu Włocławek będzie miastem sprawnie zarządzanym oraz efektywnie wykorzystującym swoje zasoby do zaspokajania potrzeb mieszkańców, podnoszenia jakości ich życia i zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

Realizowane będą także działania w celu podtrzymania rosnącej aktywności organizacji społecznych i jej promocji, a także wykorzystania bogatych zasobów kulturowych i otoczenia przyrodniczego Włocławka dla budowania pozycji miasta jako ważnego ośrodka kultury o znaczeniu krajowym, sportu z rozwiniętą infrastrukturą i turystyki, w tym weekendowej.

Rezultatem planowanych działań będzie wzmocnienie zarówno mechanizmów zarządzania miastem, w tym w oparciu o potencjał instytucjonalny oraz społeczny, jak i potencjał usług dedykowanych opiece społecznej i zdrowotnej, funkcji sportowej, kulturze oraz turystyce, z uwzględnieniem trendów demograficznych.

W wyniku planowanych działań nastąpi wzmocnienie więzi łączących mieszkańców z miastem, rozwinięcie kapitału społecznego, zwiększenie zdolności lokalnych organizacji społecznych do realizacji działań statutowych, poszerzenie zasięgu oddziaływania inicjatyw społecznych oraz wzmocnienie osobistego zaangażowania mieszkańców w działalność społeczną.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto promujące zdrowie

- Rozwijanie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia,
- Prowadzenie interdyscyplinarnych działań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz innych zachowań ryzykownych, w szczególności w środowisku dzieci i młodzieży,
- Kształtowanie postaw mieszkańców i wdrażanie programów uświadamiających problemy psychiczne.

Miasto dostępnych usług medycznych

- Zwiększenie dostępu do usług medycznych, w tym świadczonych za pomocą narzędzi teleinformatycznych,
- Rozwijanie wysokiej jakości oferty specjalistycznych usług medycznych, w szczególności w oparciu o potencjał szpitala wojewódzkiego,
- Zwiększenie dostępu do opieki psychologicznej oraz psychiatrycznej,
- Zwiększenie dostępu do opieki rehabilitacyjnej i paliatywnej,
- Doposażanie placówek medycznych,
- Pozyskanie nowych i zwiększenie kompetencji obecnych kadr medycznych,
- Zwiększenie dostępu do sprawnej diagnostyki i profilaktyki.

Miasto promujące aktywność sportową

- Popularyzacja aktywności sportowej wśród mieszkańców, w tym poprzez wsparcie działalności klubów i organizacji sportowych,
- Kreowanie pozytywnych wzorców na przykładzie kluczowych sportowców Włocławka,
- Promocja dominujących dyscyplin sportowych w mieście,
- Rozwijanie i utrzymanie wysokiej jakości infrastruktury sportowej,
- Poprawa dostępności do nowoczesnej infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych,
- Organizacja wydarzeń sportowych o szerokim zasięgu,
- Wzmocnienie strategicznego zarządzania rozwojem sportu przy współpracy zainteresowanych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców.

Miasto społeczne

- Integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Wzmacnianie pomocy dla osób potrzebujących szczególnego wsparcia,
- Wdrażanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej,
- Wdrażanie programów aktywizujących społeczności lokalne, w tym sąsiedzkie,
- Systematyczne tworzenie grup wolontariackich i promocja wolontariatu,
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej,
- Tworzenie dogodnych warunków do opieki nad dziećmi do lat 3,
- Zwiększenie integracji z osobami z niepełnosprawnościami,
- Budowanie świadomości społeczności lokalnej o potrzebach i barierach osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto obywatelskie

- Rozwijanie partycypacji społecznej, w tym przy wykorzystaniu nowych narzędzi,
- Wzmocnienie potencjału organizacyjnego oraz roli organizacji pozarządowych, w tym również integracji i wewnętrznej współpracy sektora pozarządowego,
- Promocja działań prowadzonych przez organizacje pozarządowe, ukierunkowana na zwiększanie zasięgu odbiorców ich działań,
- Wzmocnienie roli Rady Seniorów,
- Tworzenie miejsc umożliwiających spotkania społeczności lokalnej i odpowiadających na ich potrzeby.

Miasto otwarte

- Wsparcie ludności napływowej jako potencjalnego kapitału społecznego dla miasta,
- Wsparcie asystentów międzykulturowych oraz nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi obcojęzycznymi,
- Wsparcie ludności napływowej dla zaspokojenia potrzeb rynku pracy,
- Działania na rzecz integracji społecznej mniejszości etnicznych i ludności napływowej.

Miasto kompetentne

- Budowanie zdolności instytucjonalnej,
- Rozwój kompetencji lokalnej administracji publicznej,
- Zabezpieczenie zasobu ilościowego i jakościowego kadr usług publicznych,
- Usprawnienie oraz podnoszenie standardów działalności administracji lokalnej,
- Doskonalenie jakości usług publicznych świadczonych przez administrację lokalną, w tym elektronicznie.

Miasto sprawnie zarządzane

- Usprawnianie zarządzania strategicznego,
- Usprawnienie systemu monitorowania rozwoju miasta,
- Dostosowywanie struktury organizacyjnej Urzędu Miasta do potrzeb zarządzania operacyjnego,
- Optymalizacja gospodarowania środkami i zasobami miasta.

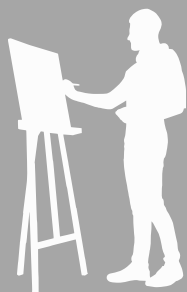

Miasto turystyki i rozrywki

- Zwiększenie wykorzystania historycznego potencjału miasta,
- Zagospodarowanie zabytkowego centrum miasta jako atrakcyjnego miejsca spotkań mieszkańców i turystów,
- Kształtowanie oferty turystycznej miasta, w tym oferty weekendowej bazującej na potencjale materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego, położeniu nad Wisłą i Zalewem Włocławskim oraz sąsiedztwie przyrodniczym miasta,
- Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju gastronomii oraz hotelarstwa,
- Zróżnicowanie oferty rozrywkowej do potrzeb ludzi młodych,
- Rozwijanie interaktywnej oferty kulturalno-rozrywkowej, nawiązującej do tradycji i historii miasta,
- Zwiększenie roli inicjatyw społecznych w budowaniu oferty rozrywkowej miasta.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto kultury

- Promocja produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych związanych z Włocławkiem i Kujawami,
- Kultywowanie tradycji włocławskiego fajansu,
- Zróżnicowanie oferty kulturalnej miasta adekwatnie do potrzeb różnych grup wiekowych,
- Wykreowanie i organizacja flagowych wydarzeń utożsamianych z miastem,
- Poszerzenie oferty włocławskich instytucji kultury i dostępu do ich zasobów, w tym poprzez cyfryzację,
- Systemowe wdrażanie na terenie Włocławka edukacji kulturalnej,
- Zwiększanie zasięgu informacji nt. oferty kulturowej przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi i technologii,
- Rozbudowa infrastruktury i zwiększanie potencjału instytucji kultury dla podniesienia rangi miasta w regionie i kraju,
- Wykorzystanie potencjału Wisły w wykreowaniu nowej oferty kulturowej miasta poprzez utworzenie instytucji kultury o znaczeniu krajowym.

Rezultaty planowanych działań

- Wzrost dostępności i jakości usług medycznych,
- Wzmocnienie znaczenia Włocławka jako ośrodka wysokiej jakości opieki zdrowotnej,
- Zmniejszenie skali występowania problemów zdrowotnych wśród mieszkańców Włocławka,
- Wzrost znaczenia sportu, jako podstawy zdrowego stylu życia wśród wszystkich grup wiekowych,
- Wzrost znaczenia i rozpoznawalności Włocławka jako silnego ośrodka sportowego,
- Wzrost zainteresowania mieszkańców Włocławka aktywnością społeczną,
- Wzrost dostępu do usług opiekuńczych,
- Wzrost jakości i efektywności usług publicznych świadczonych przez administrację lokalną,
- Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem,
- Wzrost znaczenia partycypacji społecznej i potencjału mieszkańców w kreowaniu polityki miasta,
- Zwiększenie integracji międzypokoleniowej,
- Zwiększenie otwartości miasta dla osób spoza granic kraju oraz mniejszości etnicznych,
- Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i wspólnoty wśród mieszkańców miasta,
- Zmiana sposobu postrzegania miasta przez mieszkańców, szczególnie młodych,
- Wzrost efektywności zarządzania strategicznego i operacyjnego rozwojem miasta,
- Wzrost znaczenia dziedzictwa kulturowego w mieście,
- Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Włocławka jako krajowego ośrodka kultury,
- Upowszechnienie dostępu do zasobów kultury,
- Wzrost atrakcyjności turystycznej Włocławka na tle regionu i kraju,
- Wzrost znaczenia turystyki jako gałęzi gospodarki miasta.

MIASTO PRZYJAZNE DLA KLIMATU I ODPORNE NA JEGO ZMIANY

Cel „Miasto przyjazne dla klimatu i odporne na jego zmiany” zakłada szeroko rozumianą dbałość o bogate środowisko przyrodnicze Włocławka. Obejmuje działania na rzecz ochrony powietrza, zwiększenia ilości i jakości zieleni, poprawy efektywności energetycznej, wzrostu udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym miasta oraz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Rozwój miasta w wymiarze przyrodniczo-środowiskowym determinować będą zmiany klimatu, wymagania prawne, zdolność finansowania działań na rzecz środowiska oraz świadomość ekologiczna mieszkańców.

Rezultatem planowanych działań będzie poprawa stanu środowiska na terenie miasta, w szczególności w zakresie jakości powietrza, klimatu akustycznego oraz stanu wód. Wzrośnie także potencjał adaptacji do zmian klimatu, w tym w wymiarze związanym z energią.

W wyniku wdrożenia celu strategicznego Włocławek będzie miastem o wysokiej jakości środowiska naturalnego, czystym, racjonalnie gospodarującym zasobami i odpornym na zmiany klimatu.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto wolne od zanieczyszczeń

- Systematyczne wdrażanie działań mających na celu poprawę jakości powietrza w mieście,
- Zwiększanie ilości i jakości zagospodarowanych terenów zielonych (parki, w tym kieszonkowe, skwery, zieleńce) oraz tworzenie zieleni izolacyjnej i towarzyszącej,
- Rozszerzanie rozwiązań z zakresu ochrony przed hałasem,
- Zwiększanie ochrony istniejących na terenie miasta zbiorników wodnych,
- Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej,
- Wdrażanie programów edukacyjnych podnoszących świadomość ekologiczną,
- Zwiększanie dostępności oraz estetyki punktów gromadzenia odpadów,
- Zwiększanie jakości systemów selektywnej zbiórki odpadów,
- Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu dbania o czystość w mieście.

Miasto dobrej energii

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych,
- Zwiększanie udziału oświetlenia energooszczędnego w oświetleniu ulicznym,
- Stymulacja powstawania społeczności energetycznych,
- Zwiększanie wykorzystania i promocja odnawialnych źródeł energii w mieście,
- Zwiększanie efektywności wykorzystywania mediów,
- Dekarbonizacja systemu ciepłowniczego miasta.

Miasto odporne

- Zwiększenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych,
- Wspieranie adaptacji lokalnego systemu przyrodniczego do zmian klimatu,
- Promocja i wspieranie rozwoju budownictwa pasywnego i energooszczędnego,
- Ograniczanie strat ciepła i wody,
- Zmniejszanie i likwidowanie wysp ciepła.

Rezultaty planowanych działań

- Wzrost odporności miasta na zmiany klimatu,
- Wzrost atrakcyjności Włocławka poprzez tworzenie zielonych przestrzeni,
- Poprawa jakości powietrza,
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców,
- Wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym miasta,
- Poprawa efektywności energetycznej miasta,
- Zwiększenie czystości na terenie miasta,
- Zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych i wzrost poziomu ich ponownego wykorzystania.

MIASTO KOMPAKTOWE

W wyniku wdrożenia działań w ramach celu strategicznego „Miasto kompaktowe” wzrośnie atrakcyjność osiedleńcza Włocławka – miasto zyska wyższej jakości infrastrukturę techniczną, dostępną dla osób o szczególnych potrzebach, lepsze skomunikowanie zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne, zróżnicowaną stosownie do potrzeb ofertę mieszkaniową i komfortową usługę transportu zbiorowego. Włocławek będzie miastem dobrym do zamieszkania, atrakcyjnie zagospodarowanym i bezpiecznym, którego zrewitalizowane centrum przyciąga mieszkańców i turystów.

Włocławek kontynuować będzie przemiany w zakresie poprawy wewnętrznej dostępności transportowej. Kluczowe będzie likwidowanie istniejących barier w poruszaniu się przez miasto, w tym związanych z linią kolejową oraz rz. Wisłą. Szczególnym priorytetem pozostanie tworzenie spójnego i bezpiecznego systemu dróg pieszych i dróg dla rowerów.

Włocławek prowadzić będzie racjonalną politykę zagospodarowania przestrzennego. Priorytetem pozostaje rewitalizacja części Śródmieścia, która docelowo zwiększy atrakcyjność funkcji usługowych i mieszkaniowych.

Zakłada się dalszy rozwój mieszkalnictwa komunalnego, co stwarza możliwość odmłodzenia społeczności miasta. Zwiększenie atrakcyjności funkcji mieszkaniowych, kształtowane będzie w oparciu o potencjał położenia nad Wisłą i wzmacnianie przez działań rewitalizacyjne w obrębie w obrębie śródmiejskiego centrum.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto dobrze skomunikowane

- Rozwój sieci i poprawa standardu dróg na terenie miasta, w tym realizacja nowej przeprawy mostowej,
- Wykorzystanie rosnącego potencjału logistycznego miasta do rozwijania funkcji multimodalnych,
- Wykorzystanie potencjału inwestycji ogólnopolskich poprawiających dostępność transportową miasta, w tym budowy drogi ekspresowej S10 i Kolei Dużych Prędkości,
- Rozwój sieci spójnych dróg dla rowerów,
- Wdrażanie i promowanie alternatywnych środków transportu (rower miejski, hulajnoga),
- Optymalizacja polityki parkingowej pojazdów,
- Wprowadzenie rozwiązań Park&Ride,
- Niwelowanie barier w ruchu pieszym oraz kołowym,
- Tworzenie przestrzeni współdzielonych,
- Rozwój ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych.

Miasto bezpieczne

- Wzmocnienie systemu zarządzania kryzysowego w mieście, w tym w oparciu o współpracę podmiotów i służb oraz wdrażanie innowacyjnych systemów informatycznych, z wykorzystaniem sieci światłowodowych,
- Poprawa sprawności funkcjonowania służb na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Rozwój systemów monitoringu, ostrzegania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Poprawa zdolności w zakresie obrony cywilnej poprzez systematyczne wdrażanie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, np. odnośnie rozwoju infrastruktury, budowli ochronnych, alarmowania, łączności oraz formacji obrony cywilnej,
- Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu, szczególnie niechronionych.

Miasto atrakcyjnie zagospodarowane

- Prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej poprzez systematyczną aktualizację dokumentów planistycznych,
- Zwiększenie stopnia pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w centrum miasta,
- Działania na rzecz poprawy jakości tkanki miejskiej, w tym zabytkowej oraz regulowanie praw własności nieruchomości,
- Zagospodarowanie terenów przemysłowych,
- Poprawa dostępu do terenów zieleni jako miejsc wypoczynku i rekreacji,
- Dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami,
- Zwiększanie jakości sieci wodno-kanalizacyjnej miasta.

Cel operacyjny

Kierunki działań

Miasto przyjaznego transportu zbiorowego

- Działania na rzecz podnoszenia komfortu i jakości korzystania z transportu zbiorowego,
- Optymalizacja komunikacji miejskiej i podmiejskiej,
- Wdrażanie rozwiązań ekologicznych w funkcjonowanie transportu zbiorowego.

Miasto dobre do zamieszkania

- Zwiększanie dostępności mieszkań w segmentach rynku mieszkaniowego,
- Zwiększanie mieszkaniowego zasobu miasta,
- Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową,
- Podnoszenie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych,
- Wykorzystanie potencjału Wisły w kreowaniu funkcji mieszkaniowej, w tym otwarciu przestrzeni Śródmieścia na Wisłę.

Rezultaty planowanych działań

- Zwiększenie hybrydowości przestrzeni komunikacyjnej,
- Zwiększenie jakości oraz optymalizacja transportu w mieście,
- Poprawa płynności ruchu,
- Ograniczenie intensywności ruchu samochodowego, szczególnie w centrum miasta,
- Zwiększenie roli oraz komfortu korzystania z komunikacji miejskiej oraz podmiejskiej,
- Spadek udziału transportu indywidualnego na rzecz publicznego transportu zbiorowego,
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń spowodowanych transportem,
- Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników miasta,
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa,
- Zwiększenie wykrywalności sprawców przestępstw i wykroczeń,
- Rozwój potencjału systemu obrony cywilnej,
- Zwiększenie efektywności użytkowania przestrzeni miasta i optymalizacja jego struktury przestrzennej,
- Poprawa ładu przestrzennego,
- Poprawa stanu i estetyki zabudowy i przestrzeni miejskiej,
- Zróżnicowanie oferty mieszkaniowej do potrzeb różnych grup użytkowników,
- Wzrost jakości infrastruktury technicznej, w tym ograniczenie awaryjności sieci wodno-kanalizacyjnej,
- Wzrost atrakcyjności osiedleńczej miasta.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEJ

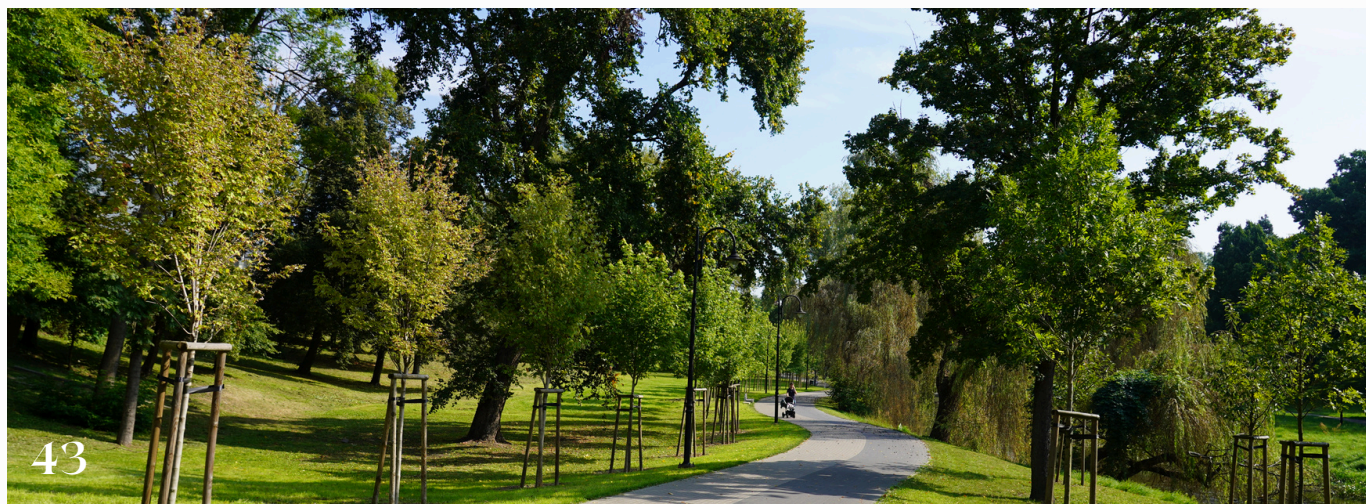
Założenia koncepcji

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta służy zobrazowaniu jego funkcjonowania i rozwoju w perspektywie 2030+ w oparciu o zbiór podstawowych założeń, zasad oraz relacji. Uwarunkowania przestrzennego rozwoju miasta stworzone zostały poprzez analizę istniejących uwarunkowań osadniczych oraz komunikacyjnych, wraz ze zwróceniem szczególnej uwagi na uwarunkowania środowiskowe. Model powstał w oparciu o Strategię rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, a także założenia dokumentów wykonawczych na poziomie lokalnym, uwzględniające zasady kształtowania polityki przestrzennej w mieście.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej został stworzony w oparciu o elementy wpływające na kształtowanie struktury miasta, takie jak:

- System osadniczy,
- System przyrodniczy,
- System transportowy,
- Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa,
- Zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej,
- Rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej miasta.

Włocławek pełni istotną rolę w regionie, uzupełniając swoimi funkcjami ośrodki stołeczne województwa, a także silnie oddziałuje na otaczające go gminy, stanowiąc biegun rozwoju dla południowo-wschodniej części województwa. Miasto posiada potencjał do świadczenia usług biznesowych, administracyjnych, kulturalnych, nauki, wiedzy i ochrony zdrowia również na poziomie krajowym, jako ośrodek oddziałujący poza granice województwa.

Struktura sieci osadniczej miasta Włocławek wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Rola Miasta Włocławek w strukturze osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego oraz kraju

Miasto Włocławek jako jednostka administracyjna na prawach powiatu, położone jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, na obu brzegach Wisły oraz Zgłowiączki. Usytuowane jest na styku Kotliny Płockiej i Nieszawskiego Przełomu Wisły oraz w niewielkiej części Pojezierza Dobrzyńskiego. Miasto graniczy z gminami: Włocławek, Lubanie, Brześć Kujawski, Fabianki, Bobrowniki i Dobrzyń nad Wisłą.

Miasto Włocławek w hierarchii sieci osadniczej województwa stanowi ośrodek regionalny wspomagając ośrodki stołeczne (Bydgoszcz, Toruń) w zakresie stymulowania rozwoju regionu, w tym przede wszystkim w zakresie funkcji gospodarczych oraz niektórych funkcji społecznych, jak specjalistyczne szkolnictwo ponadpodstawowe, szkolnictwo wyższe (zwłaszcza zawodowe), szkolnictwo i doskonalenie zawodowe dla dorosłych, funkcjonowanie instytucji kultury (teatry, muzea, galerie), rozrywki i sportu, specjalistycznej ochrony zdrowia oraz specjalistycznego handlu. Stanowi również ponadlokalny rynek pracy, a stan jego rozwoju bezpośrednio wpływa na mniejsze ośrodki miejskie oraz obszary wiejskie, połączone z nim funkcjonalnie.

W koncepcji rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa wyodrębniono elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne. Miasto Włocławek określone zostało jako makroobszar inwestycyjny – strefa rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, a w ramach koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego jako szczególnie predysponowane do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym.

Poprzez powiązania miasta z sąsiednimi gminami, wyodrębniono Miejski Obszar Funkcjonalny Włocławka, dla którego miasto Włocławek stanowi ośrodek rdzeniowy, stymulując rozwój społeczny i gospodarczy okalających go terenów. Na jego obszarze leżą tereny inwestycyjne Brzeskiej Strefy Gospodarczej o pow. 394,6 ha, które w połączeniu z terenami inwestycyjnymi we Włocławku, dzięki dogodnemu skomunikowaniu stanowią znakomitą lokalizację inwestycji na skalę krajową i międzynarodową. Dużym potencjałem dla rozwoju przestrzeni inwestycyjnych cechują się, poza Włocławkiem i gminą Brześć Kujawski, również gmina Chocień, gmina wiejska Kowal, gmina Lubień Kujawski i Lubraniec, w których powstają obszary przeznaczone pod funkcje gospodarcze. Rozwój gospodarczy jest szczególnie istotny ze względu na koncentrację problemów społeczno-gospodarczych w ujęciu regionalnym i będzie skutkować korzyściami w skali całego województwa kujawsko-pomorskiego.

Włocławek jest postrzegany jako ośrodek istotny w krajowej sieci osadniczej. Zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 wchodzi w skład „podstawowych węzłów sieci powiązań funkcjonalnych miast”, co oznacza potencjał do świadczenia usług biznesowych, administracyjnych, kulturalnych, nauki, wiedzy i ochrony zdrowia nawet na poziomie krajowym, jako ośrodek wyspecjalizowany, oddziałujący poza granice województwa. Ponadto należy wskazać na możliwość rozwoju specjalistycznego produktu turystycznego związanego z Wisłą i Zalewem Włocławskim.

Struktura osadnicza miasta Włocławek

Na terenie miasta Włocławek występuje czytelna struktura funkcjonalno-przestrzenna sieci osadniczej, ukształtowana w oparciu o naturalne bariery przyrodnicze, jak rzeka Wisła czy rzeka Zgłowiączka. Tworzą ją jednostki strukturalne: Śródmieście, Południe, Zazamcze, Wschód Mieszkaniowy, Michelin, Rybnica, Zawisłe, Zachód Przemysłowy, Wschód Przemysłowy i Wchód Leśny.

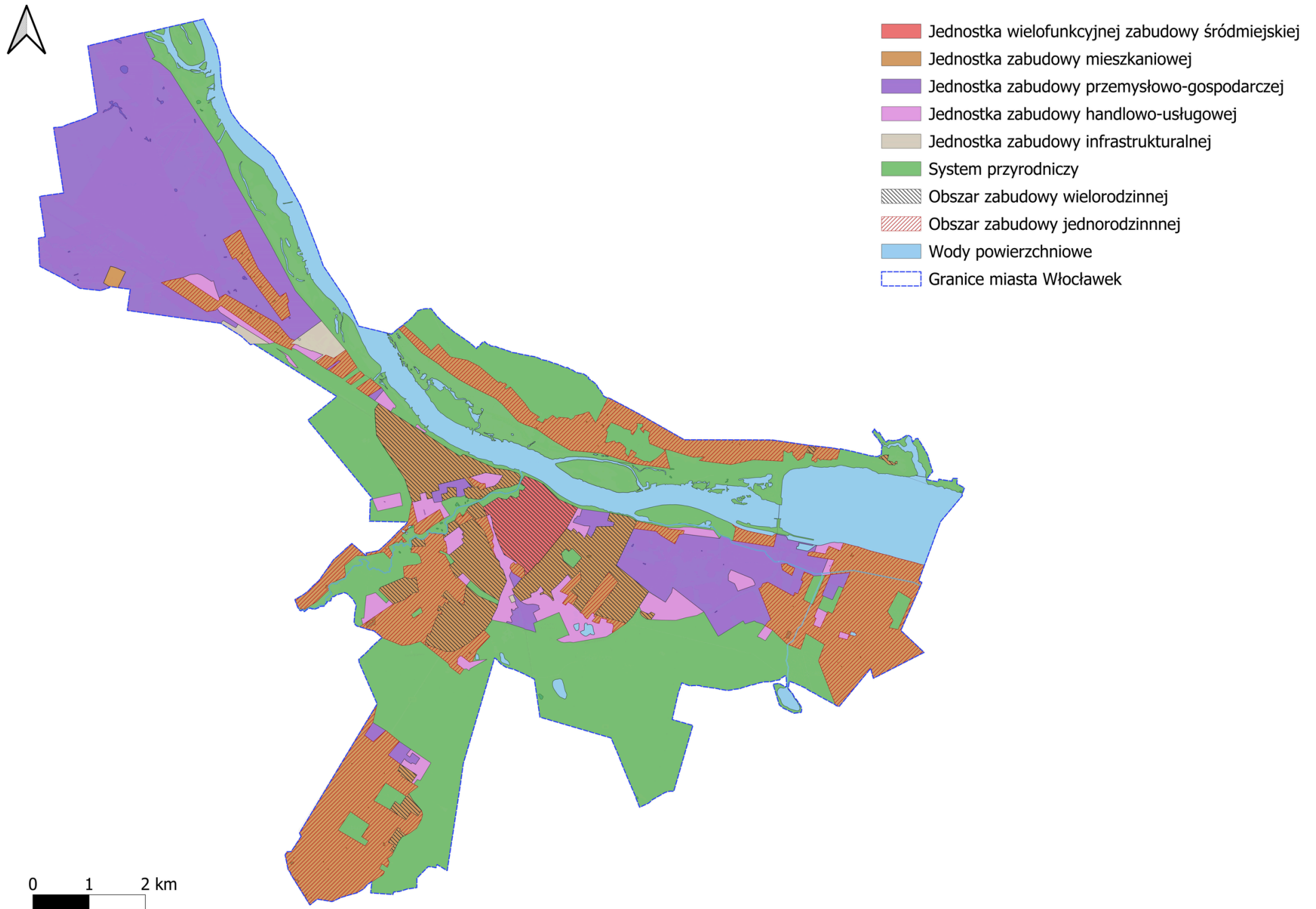
Miasto Włocławek doświadcza procesów modernizacyjnych oraz rozwojowych. W perspektywie 2030+ roku rozwijać się będzie zarówno funkcja mieszkaniowa, jak też gospodarcza oraz usługowa. Nastąpi wzmocnienie potencjału usługowego i gospodarczego miasta, związanego m.in. z rozwojem stref aktywności gospodarczej oraz poprawą dostępności do zasobów energii. Miasto poprawi swoją zewnętrzną oraz wewnętrzną dostępność transportową, wskutek realizacji inwestycji drogowych, kolejowych oraz likwidacji wewnętrznych barier. Wpłynie to na poprawę atrakcyjności funkcji mieszkaniowych oraz terenów przeznaczonych pod inwestycje gospodarcze. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta nie ulegnie znaczącym przemianom, niemniej istotnie poprawi się dostępność transportowa wybranych rejonów miasta, w tym terenów przemysłowych, jak też wielofunkcyjnego Śródmieścia względem pozostałych skupisk mieszkaniowych. Zakłada się ponadto, iż na obrzeżach miasta wykreują się nowe jednostki zabudowy jednorodzinnej.

Docelową strukturę osadniczą miasta Włocławek tworzą:

- Jednostka wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej – oferująca możliwość szerokiego zaspokajania potrzeb związanych z zamieszkaniem (zabudowa wielorodzinna), pracą i usługami, handlem oraz kulturą, edukacją, sportem i zdrowiem wraz z paletą usług związanych ze spędzaniem czasu wolnego, oddziałujące na obszar funkcjonalny miasta,
- Jednostki zabudowy mieszkaniowej, zaspokajające potrzeby mieszkaniowe, usługowe oraz związane ze spędzaniem czasu wolnego blisko miejsca zamieszkania, dobrze skomunikowane ze Śródmieściem oraz z ponadlokalnym układem transportowym, położone w następujących jednostkach strukturalnych:
 - Zazamcze – z dominującą zabudową wielorodzinną,
 - Południe – ze zróżnicowaną zabudową wielorodzinną i jednorodzinną,
 - Wschód Mieszkaniowy – ze zróżnicowaną zabudową wielorodzinną i jednorodzinną,

- Zawiśle – z zabudową jednorodzinną,
- Michelin – z dominującą zabudową jednorodzinną oraz niewielkim fragmentem zabudowy wielorodzinnej,
- Rybnica – z zabudową jednorodzinną w rejonie ulic Spokojna i Rybnicka.
- Jednostki zabudowy przemysłowo-gospodarczej:
 - Duża jednostka zabudowy przemysłowo-gospodarczej Zachód Przemysłowy,
 - Duża jednostka zabudowy przemysłowo-gospodarczej Wschód Przemysłowy,
 - Mniejsze jednostki zabudowy przemysłowo-gospodarczej:
 - w rejonie ulic Łęgska i Ogniowa,
 - w rejonie ulicy Komunalnej,
 - w rejonie ulic Szewska i Smocza,
 - w rejonie ulic Wieniecka i Wysoka.
- Jednostki zabudowy handlowo-usługowej:
 - Duża jednostka zabudowy handlowo-usługowej w rejonie Alei Fryderyka Chopina,
 - Mniejsze jednostki zabudowy handlowo-usługowej w różnych rejonach miasta.

Ryc. 1. Struktura sieci osadniczej miasta Włocławek

System powiązań przyrodniczych

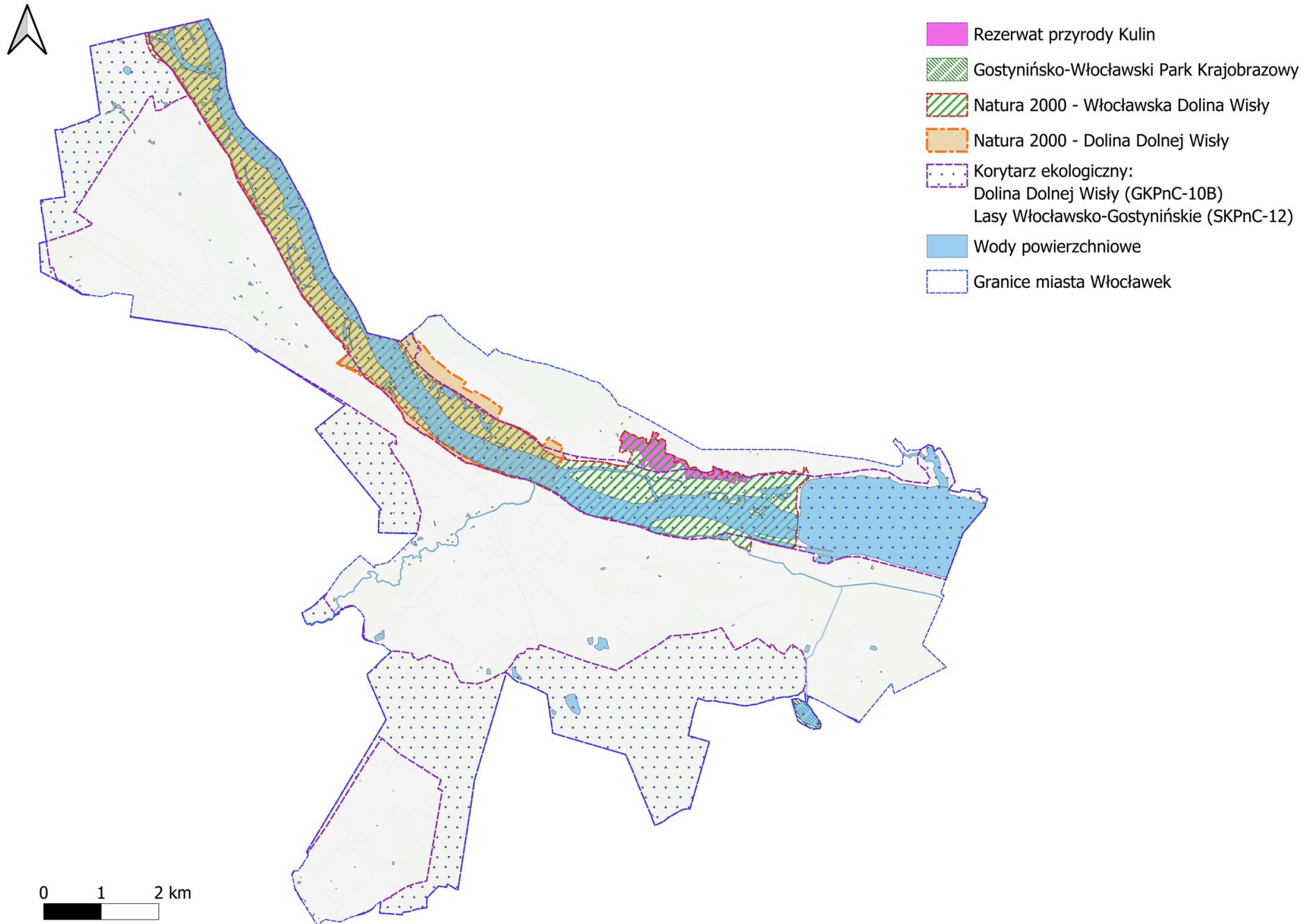
System przyrodniczy miasta Włocławek stanowi kluczowy zasób w zakresie ochrony, utrzymania, rozwoju i wzmacniania walorów środowiskowych miasta. Wpływa on także na kształtowanie jakości życia mieszkańców, w tym dostępu do środowiska przyrodniczego w mieście. Ukształtowanie powierzchni, skarpa wiślana, rozległe obszary lasów, jeziora, Zalew Włocławski oraz dolina rzeki Zgłowiączki tworzą niezwykle wartościowe dla miasta elementy środowiska naturalnego, które wraz z rozproszoną zielenią w terenach zurbanizowanych spletają się w system przyrodniczy. Podstawę systemu przyrodniczego miasta stanowią: dolina rzeki Wisły wraz z bogactwem zbiorowisk roślinnych, lasy zlokalizowane na obrzeżach miasta wchodzące w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Gostynińsko-Włocławskie”, dolina rzeki Zgłowiączki wraz z Parkiem im. Henryka Sienkiewicza, pełniąca funkcję korytarza ekologicznego łączącego tereny lasów okalających miasto z rzeką Wisłą.

Lasy pokrywają ok. 26% terenu miasta. Od strony północnej porastają krawędź Wysoczyzny Dobrzyńskiej, od południa tworzą otulinę przechodzącą w Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy. Lasy mają bardzo duże znaczenie w pochłanianiu CO₂, co przyczynia się m.in. do ograniczenia zjawiska ocieplania klimatu.

Na terenie miasta wyróżnia się obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie Ustawy o ochronie przyrody. Występują tu różnorodne formy ochrony przyrody, wg katalogu obowiązującej Ustawy tj.: Rezerwat przyrody Kulin, fragment Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, obszary Natura 2000 (Włocławska Dolina Wisły PLH040039, Dolina Dolnej Wisły PLB040003), pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne. Cenne przyrodniczo obszary, objęte ochroną w ramach różnych powierzchniowych form ochrony przyrody, zajmują około 30% całej powierzchni miasta. Przez Włocławek przebiegają korytarze ekologiczne związane z lasami południowej części miasta oraz z korytem Wisły i Zgłowiączki.

Ryc. 2. System powiązań przyrodniczych

Głównym elementem sieci hydrograficznej miasta jest rzeka Wisła wraz z jej prawobrzeżnymi (Chełmiczanką i Zofijką) oraz lewobrzeżnymi (Zgłowiączką, Kanałem A, Strugą Rybnicką i Strugą Kujawską) dopływami.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej są naturalne oraz sztuczne zbiorniki wodne, jak również system rowów melioracyjnych odwadniających wschodnią część miasta. Wśród wód powierzchniowych w mieście wyróżnia się 8 cieków wodnych oraz 5 jezior. Wody podziemne występują w trzech piętrach wodonośnych: czwartorzędowym, trzeciorzędowym i kredowym.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) to m.in. tereny, gdzie ryzyko zalania jest wysokie (10-letnia woda) lub średnie (100-letnia woda), a także tereny między wałami a brzegiem rzeki. Obowiązują tam ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią 1% i 10% we Włocławku obejmują głównie tereny w dolinie Wisły, szczególnie w rejonie stopnia wodnego. Zagrożenie dotyczy międzywała oraz terenów bezpośrednio przyległych do rzeki.

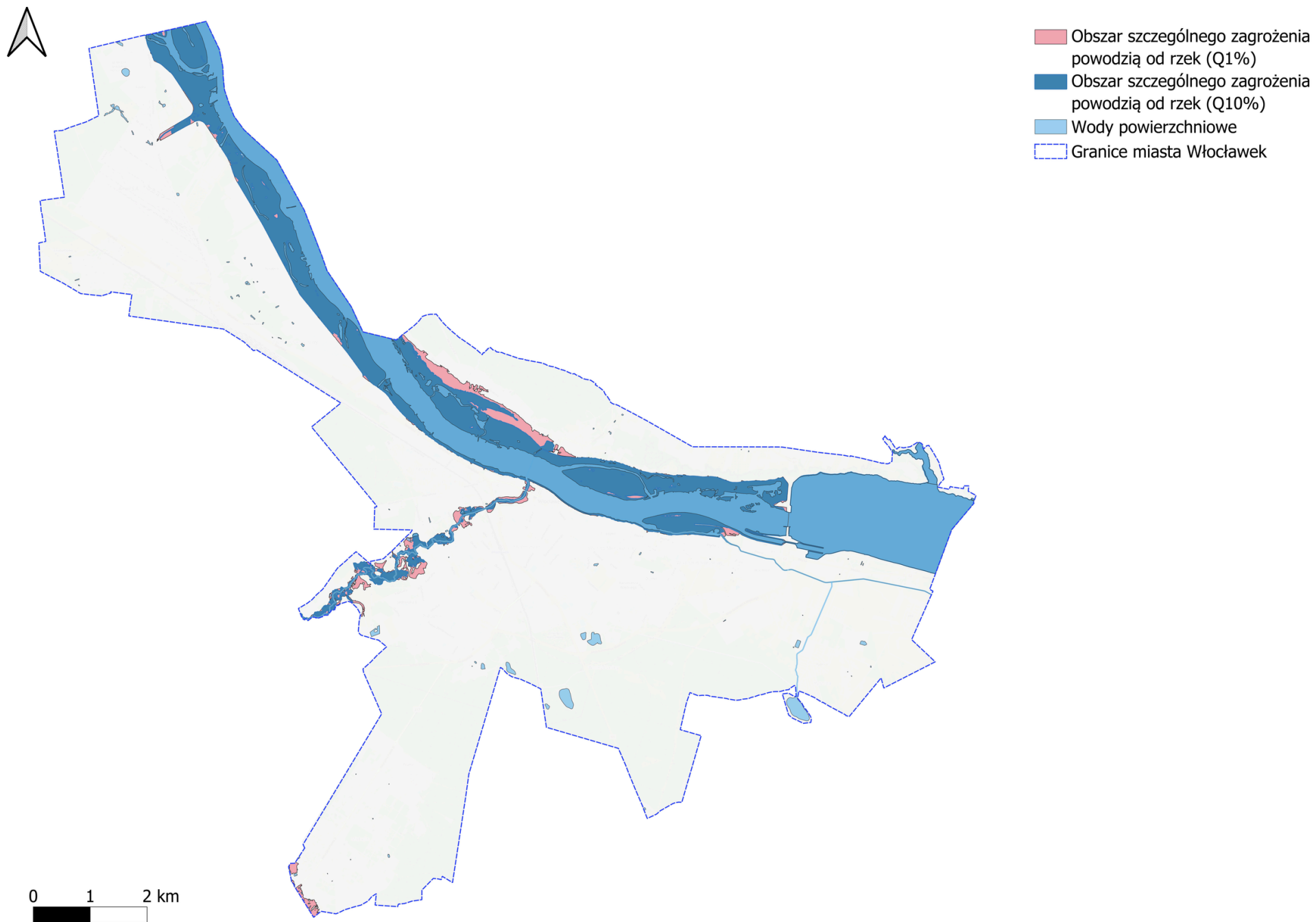
Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3) lit a) oraz b) Prawa wodnego, zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich (tj. dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich), zgodnie z art. 77 ust. 3 Prawa wodnego, może, w drodze decyzji, zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Działania wymagające uzyskania pozwolenia wodnoprawnego określone są m.in. w art. 390 ustawy Prawo wodne. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane m.in. na wykonanie nowych obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią [art. 390 ust. 1. pkt 1) lit. b)] do wydania, którego organem właściwym jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią należy zachować w niezmienionym kształcie i zagospodarowaniu, nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Ponadto należy podkreślić, iż każda nowa inwestycja na terenie zagrożonym powodzią, może powodować zmianę przepływu i podpiętrzenie wód powodziowych oraz zmniejszenie retencji wodnej.

Ryc. 3. Zagrożenie powodzią

Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Istniejący system obsługi komunikacyjnej miasta Włocławek składa się z komunikacji drogowej, kolejowej, a także w małym stopniu z transportu wodnego oraz komunikacji lotniczej. Dominującym środkiem transportu w mieście jest komunikacja indywidualna.

Przez teren miasta przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne:

- Drogi krajowe: nr 91 (Gdańsk – Podwarpie), nr 62 (Strzelno – Siemiatycze), nr 67 (Lipno – Włocławek),
- Drogi wojewódzkie: nr 252 (Inowrocław – Włocławek) zidentyfikowana jako droga o kluczowym znaczeniu dla spójności komunikacyjnej województwa, nr 317 (Włocławek – Kruszyn).

Na zachód od miasta biegnie autostrada A1 (Gdańsk – Cieszyn), z dwoma węzłami autostradowymi na wysokości Włocławka (Włocławek Północ i Włocławek Zachód).

Powiązania Włocławka z ośrodkami stołecznymi zapewnia droga krajowa nr 91, a także linia kolejowa nr 18. Dominującym środkiem transportu publicznego obsługującym relacje ośrodki powiatowy – stolica województwa jest transport kolejowy. Docelowo zewnętrzne powiązania transportowe zostaną wzmocnione dzięki inwestycji związanej z drogą ekspresową S10. W rejonie Włocławka droga ta połączy się z autostradą A1 (węzeł Włocławek Północ). Poprawi to dostępność transportową miasta m.in. z Warszawą.

Na terenie miasta funkcjonuje komunikacja kolejowa. Jej przebieg stanowi linia kolejowa nr 18 Kutno – Piła. Aktualnie jest to linia o znaczeniu państwowym, pierwszorzędna, dwutorowa, zelektryfikowana, pasażersko-towarowa.

Istotnym elementem sieci transportowej jest także droga wodna E40 (Morze Bałtyckie – Morze Czarne) stanowiąca jeden z najważniejszych szlaków transportowych dla żeglugi śródlądowej. Z uwagi na niewystarczające parametry, potencjał ten pozostaje nie do końca wykorzystany – ruch pasażerski wyłącznie turystyczny, przewozy towarowe to rzadkość. Jedyne odcinek przebiegający po Zalewie Włocławskim charakteryzuje się V klasą żeglowności pozwalającą na ruch jednostek wykorzystywanych w żegludze międzynarodowej.

W mieście Włocławek autobusową komunikację miejską obsługuje MPK autobusami. Działa 19 linii zwykłych, 5 linii pospiesznych oraz jedna linia podmiejska/specjalna.

Istotnym zagadnieniem w kontekście funkcjonowania systemu transportowego pozostają powiązania Włocławka z sąsiednimi gminami w zakresie transportu publicznego. Obecny układ połączeń wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia spójności oraz lepszego dostosowania oferty przewozowej do codziennych potrzeb mieszkańców dojeżdżających do miasta w celach zawodowych, edukacyjnych i usługowych.

Miasto wzmacnia infrastrukturę transportową m.in. poprzez modernizację dworca PKP we Włocławku. Nowy obiekt został otwarty 9 sierpnia 2023 roku i zastąpił budynek z lat 70. Pełni kluczową rolę w integracji różnych form transportu publicznego.

We Włocławku od początku 2026 roku prowadzone są zaawansowane przygotowania do dwóch kluczowych inwestycji tunelowych, mających na celu poprawę bezpieczeństwa oraz usprawnienie ruchu drogowego i pieszo-rowerowego. Pierwszy projekt obejmuje tunel w ciągu ulicy Wienieckiej (rejon ulicy Kaliskiej), który znajduje się na liście podstawowej inwestycji PKP PLK S.A. Drugi tunel połączy ulicę Okrzei z ulicą Węglową w pobliżu stacji PKP.

Włocławek uwzględniony został w projekcie Centralnego Portu Komunikacyjnego. Komponent kolejowy tego projektu przewiduje realizację inwestycji na terenie miasta i włączenie go w jej system szybkiej kolei. Tym samym wzmożni się dostępność transportowa miasta, znacznie skróci się czas dojazdu do Warszawy, co zapewni bezpośrednie połączenia z węzłem lotniczym.

W rejonie Włocławka, w Siarzewie, planowana jest budowa drugiego stopnia wodnego na Wiśle. Jest to inwestycja o znaczeniu strategicznym do funkcji transportowych związanych z Wisłą, ukierunkowana jest na ustabilizowanie warunków hydrologicznych poniżej istniejącej zapory. Projekt przewiduje budowę śluzy żeglujkowej, umożliwiającej rozwój transportu wodnego i włączenie Wisły w europejskie korytarze żeglujkowe. Planowany obiekt będzie pełnił także funkcję przeprawy drogowej oraz elektrowni wodnej o mocy około 80 MW.

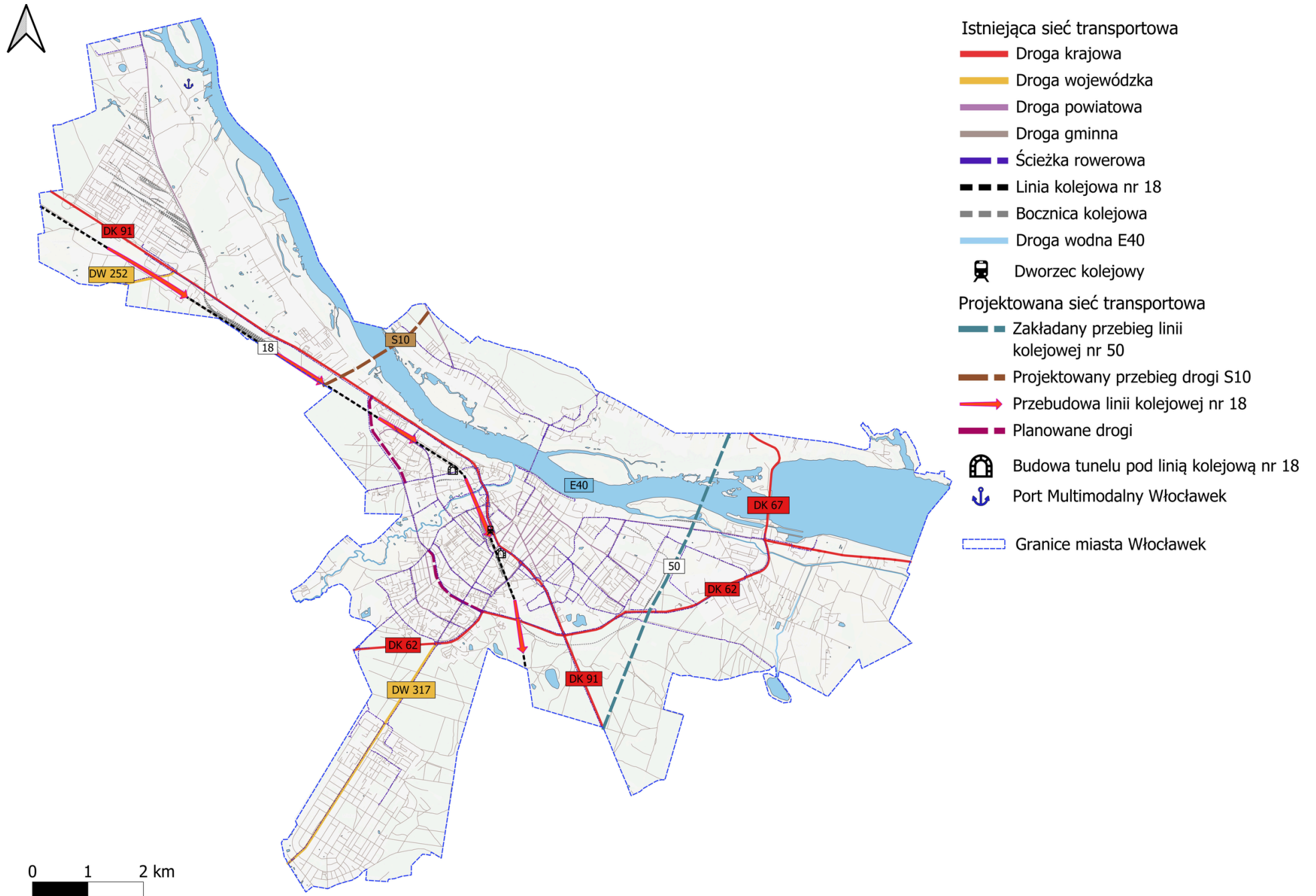
Istniejące oraz projektowane rozwiązania transportowe sprzyjają rozwojowi funkcji multimodalnych. Kluczowe czynniki wspierające rozwój funkcji multimodalnych Włocławka obejmują:

- Położenie i infrastruktura: Miasto znajduje się na skrzyżowaniu istotnych szlaków drogowych (A1, DK91, DK62), przy linii kolejowej nr 18 (Kutno – Toruń), która zapewnia połączenie z magistralą kolejową E20 (Warszawa – Poznań) oraz nad Wisłą, będącą częścią międzynarodowej drogi wodnej E40,
- Włocławski Obszar Funkcjonalny i hub przesiadkowy: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla WOF KUJAWY 2035 przewiduje integrację różnych środków transportu, w tym budowę nowoczesnego centrum przesiadkowego,
- Rozwój infrastruktury kolejowej i powiązania z CPK: Włocławek zostanie uwzględniony w planowanej linii kolejowej nr 5/50 (Węzeł CPK – Płock – Włocławek), co podniesie rangę miasta jako regionalnego węzła kolejowego. Dodatkowo realizacja „Paktu Kolejowego” wspiera modernizację lokalnej infrastruktury,
- Transport niskoemisyjny: miasto rozwija komunikację publiczną w oparciu o pojazdy elektryczne i infrastrukturę do ich ładowania, wpisując się w strategię zrównoważonego transportu miejskiego,
- Potencjał przemysłowy i logistyczny: obecność dużych zakładów przemysłowych, takich jak Anwil S.A., stwarza solidne podstawy dla rozwoju logistyki łączącej transport drogowy i kolejowy.

Włocławek położony jest w otoczeniu atrakcyjnych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym obszarów. Uwarunkowania przestrzenne stwarzają możliwość rozwoju sieci dróg dla rowerów oraz połączeń pieszych. Sieć ścieżek zapewnia wygodne i bezpieczne poruszanie się po mieście. Obecnie na terenie miasta długość ścieżek rowerowych wynosi 80,4 km. Do najważniejszych tras na terenie miasta i w okolicach miasta można zaliczyć:

- Włocławek – Józefowo – Smólnik – Goreń – Skrzynki – Łąck – Płock, długość – 60 km,
- Smólnik – Goreń – Baruchowo, długość – 23 km,
- Jezioro Wikaryjskie – Włocławek – Wieniec Zdrój, długość – 20 km,
- Włocławek – Nieszawa – Ciechocinek, długość – 39 km.

Ryc. 4. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Ciepłownictwo

Zaopatrzenie miasta Włocławek w ciepło opiera się na zróżnicowanej strukturze źródeł, należą do nich lokalne kotłownie i indywidualne źródła ogrzewania, jednak główną rolę odgrywają centralne sieci ciepłownicze takie jak:

- MPEC – sieć miejska,
- Osiedlowa sieć Spółdzielni Mieszkaniowej Zazamcze,
- Sieć ciepłownicza Anwil.

Źródłem ogrzewania są głównie: paliwa stałe, gaz ziemny, odnawialne źródła energii.

Infrastruktura gazowa

Na terenie miasta Włocławek infrastruktura gazowa obejmuje siedem odcinków przesyłowych o łącznej długości 14,81 km, średnicy od DN300 do DN700 i ciśnieniu 5,5 MPa. Gazociągiem zarządza GAZ System S.A. W ramach systemu funkcjonują 4 stacje redukcyjno-pomiarowe I^o:

- stacja w Szpetalu Górnym - punkt wyjścia do PSG Sp. z o.o.,
- stacja we Włocławku-Brzezie - punkt wyjścia do PSG Sp. z o.o.,
- stacja Anwil S.A. Kompleks Nawozowy - punkt wyjścia do ANWIL,
- stacja PKN ORLEN EC Włocławek - punkt wyjścia do elektrociepłowni CCGT Włocławek.

Sieć dystrybucyjna gazu, zarządzana przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o., zapewnia transport gazu wysokometanowego typu E na terenie miasta Włocławek, gdzie zasilanie pochodzi głównie ze stacji redukcyjno-pomiarowych I stopnia w Szpetalu Górnym (gmina Fabianki) oraz we Włocławku-Brzezie. Gaz dystrybuowany jest za pośrednictwem gazociągów średniego i niskiego ciśnienia.

Energia elektryczna

Miasto Włocławek jest zasilane z Krajowego Systemu Elektroenergetycznego głównie poprzez stację 220/110 kV Włocławek, należącą do PSE S.A. oraz trzy linie przesyłowe 220 kV:

- Włocławek - Olsztyn I,
- Włocławek - Toruń Elana,
- Włocławek - Pątnów.

Z rozdzielni 220 kV stacji zasilane są także linie 220 kV do CCGT Włocławek oraz do zakładów Azoty i ANWIL.

Operatorem Systemu Dystrybucyjnego na terenie miasta jest ENERGA-Operator S.A. (Oddział Toruń).

Podstawę zasilania stanowią trzy główne punkty zasilania (GPZ) 110 kV należące do ENERGA-Operator oraz w razie potrzeby GPZ Włocławek Zawisłe, położony poza administracyjnymi granicami miasta.

Produkcja energii elektrycznej

Produkcja energii elektrycznej na terenie miasta Włocławek opiera się na następujących rozwiązaniach:

- CCGT Włocławek – blok gazowo-parowy CCGT o mocy zainstalowanej 461,55 MW, produkujący energię elektryczną na potrzeby sieci elektroenergetycznej oraz dla zakładu ANWIL S.A.,
- ANWIL. Na terenie ANWIL S.A. zlokalizowane są źródła energii elektrycznej o łącznej mocy zainstalowanej 93,795 MW, z czego całość produkcji przeznaczona jest na potrzeby własne zakładu,
- Elektrownia wodna Włocławek. Należąca do ENERGA Wytwarzanie S.A. jest największą przepływową elektrownią wodną w Polsce. Posiada moc zainstalowaną 162 MW,
- PTA. Na terenie zakładu działa zespół kompresora powietrza, który wytwarza sprężone powietrze do procesu utleniania oraz produkuje energię elektryczną (do 15 MW) na własne potrzeby instalacji,
- Małe instalacje i mikroinstalacje OZE. Według stanu na 27 czerwca 2024 roku do sieci niskiego i średniego napięcia na terenie miasta Włocławek przyłączonych było 1378 instalacji OZE o łącznej mocy 14,35 MW.

Włocławek został wskazany jako preferowana lokalizacja pierwszej w Polsce małej elektrowni jądrowej typu SMR w technologii BWRX 300, rozwijanej przez spółkę Orlen Synthos Green Energy. Inwestycja planowana jest w rejonie zakładów Anwil, co umożliwi bezpośrednie wykorzystanie energii na potrzeby przemysłowe. Projekt znajduje się na etapie przygotowawczym. W perspektywie długoterminowej rozważana jest budowa do sześciu bloków SMR w rejonie Włocławka. Inwestycja stanowi element strategii transformacji energetycznej Grupy ORLEN i ma na celu zapewnienie stabilnych, niskoemisyjnych dostaw energii dla przemysłu, przy jednoczesnym wzmocnieniu potencjału gospodarczego miasta.

We Włocławku powstaje Centrum Energii Włocławek, nowoczesnej Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych, której celem jest dywersyfikacja źródeł ciepła oraz stopniowe ograniczenie wykorzystania węgla w systemie ciepłowniczym. Inwestycja prowadzona przez PreZero Polska rozpoczęła się w grudniu 2025 roku. Instalacja ma przetwarzać około 90 tysięcy ton odpadów rocznie, wytwarzając około 700 tysięcy GJ ciepła na potrzeby miejskiej sieci. Projekt stanowi istotny element transformacji energetycznej Włocławka do 2040 roku, wzmacniając bezpieczeństwo energetyczne miasta oraz ograniczając skalę składowania odpadów.

Na terenie miasta wykorzystywane są różne źródła energii odnawialnej: instalacje fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła. Ze względu na korzystne położenie geologiczne, miasto Włocławek otrzymało dofinansowanie z NFOŚiGW na wykonanie badawczego otworu geotermalnego Włocławek GT-1, zlokalizowanego przy ulicy Płockiej.

Telekomunikacja i teleinformatyka

W 2025 roku zarejestrowano łącznie 96 stacji bazowych BTS czterech głównych operatorów telekomunikacyjnych. W mieście Włocławek w IV kwartale 2025 roku działało 32 operatorów stacjonarnego dostępu szerokopasmowego, z czego 27 świadczyło usługi detaliczne, a 10 hurtowe.

W IV kwartale 2025 roku zidentyfikowano 13 814 punktów adresowych, z czego rzeczywisty zasięg stacjonarnego internetu szerokopasmowego obejmuje 9 320 adresów (67,47%), hurtowy 2057 (14,89%), teoretyczny 2251 (16,30%), a brak zasięgu dotyka jedynie 186 (1,35%), co daje łączne pokrycie na poziomie 98,65% i przewyższa krajową średnią 85,50%, wskazując na zaawansowaną infrastrukturę wspierającą cyfryzację w regionie kujawsko-pomorskim.

Wodociągi i kanalizacja

Miasto Włocławek zaopatrywane jest w wodę pitną z trzech ujęć głębinowych: „Krzywe Błota”, „Zazamcze” i „Zawiśle”. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w pełni zabezpieczają potrzeby miasta.

99% ludności zamieszkałej w granicach administracyjnych Włocławka korzysta z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Tereny poza zasięgiem wodociągu to tereny o rozproszonej zabudowie, głównie na obrzeżach miasta. Sieć wodociągowa jest dobudowywana w miarę zgłaszanych potrzeb oraz posiadanych środków finansowych.

Na terenie miasta Włocławek, według ewidencji prowadzonej w MPWiK łącznie z przewodami nie będącymi na stanie majątkowym przedsiębiorstwa, na koniec 2025 roku było: 263,0 km sieci wodociągowej (w tym 259,0 km sieci wodociągowej własnej), 107,6 km przyłączy wodociągowych (w tym 85,8 km przyłączy wodociągowych będących na stanie majątkowym przedsiębiorstwa), 8 085 szt. przyłączy wodociągowych.

Sieci wodociągowe charakteryzują się dużym stopniem wyeksploatowania, a w konsekwencji awaryjnością. Około 15% sieci wodociągowej to przewody eksploatowane od ponad 50 lat. Najstarsze sieci wodociągowe, wybudowane w latach 30. ubiegłego wieku występują w Śródmieściu.

Na terenie miasta Włocławek, według ewidencji prowadzonej w MPWiK łącznie z przewodami nie będącymi na stanie majątkowym przedsiębiorstwa, na koniec 2025 roku było: 264,1 km sieci kanalizacyjnej (w tym 260,6 km sieci kanalizacyjnej własnej), 63,2 km przyłączy (w tym 26,9 km przyłączy kanalizacyjnych stanowiących majątek Spółki), 8 215 szt. przyłączy kanalizacyjnych.

Oczyszczaniem ścieków zajmuje się Grupowa Oczyszczalnia Ścieków działająca we Włocławku. Oczyszczalnia zarządzana jest przez MPWiK przy ulicy Toruńskiej 146. Została ona zmodernizowana w latach 2005–2008. Oczyszczalnia posiada przepustowość zabezpieczającą obecne i przyszłe potrzeby miasta, a w przypadku chęci współpracy ze strony władz samorządowych sąsiednich gmin, jest w stanie oczyszczać ścieki spoza granic miasta. Ze względu na upływ kilkunastu lat od modernizacji i rozbudowy, oczyszczalnia wymaga coraz większych nakładów na utrzymanie zdolności technicznych i technologicznych.

Ponad 70 km to sieci nowe, w tym ok. 60 km to wybudowane w okresie lat 2004–2024. Sieci kanalizacyjne o podwyższonej awaryjności to infrastruktura powstała w ramach intensywnego rozwoju urbanistycznego miasta. Są to budowane w latach 70. kolektory osiedlowe.

Aglomeracja Włocławek ustanowiona została na potrzeby realizacji wymagań określonych w Dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Aglomeracja Włocławek aktualnie obejmuje obszar wyznaczony na mocy Uchwały Nr XLIII/179/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 grudnia 2021 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Włocławek.

W skład aglomeracji Włocławek wchodzi teren miasta Włocławek z wyłączeniem obszaru, który znajduje się na obrzeżach miasta i nie jest objęty zasięgiem sieci kanalizacyjnej oraz część terenów gminy Włocławek. Aglomeracja Włocławek spełnia wymagania określone w przepisach unijnych w zakresie oczyszczania ścieków, osiąga również wymagany ponad 98% wskaźnik skanalizowania.

Gospodarka odpadami

W systemie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Włocławek w 2025 roku odbiór i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych realizowany był przez dwóch operatorów:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Saniko” Sp. z o.o.,
- Włocławskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

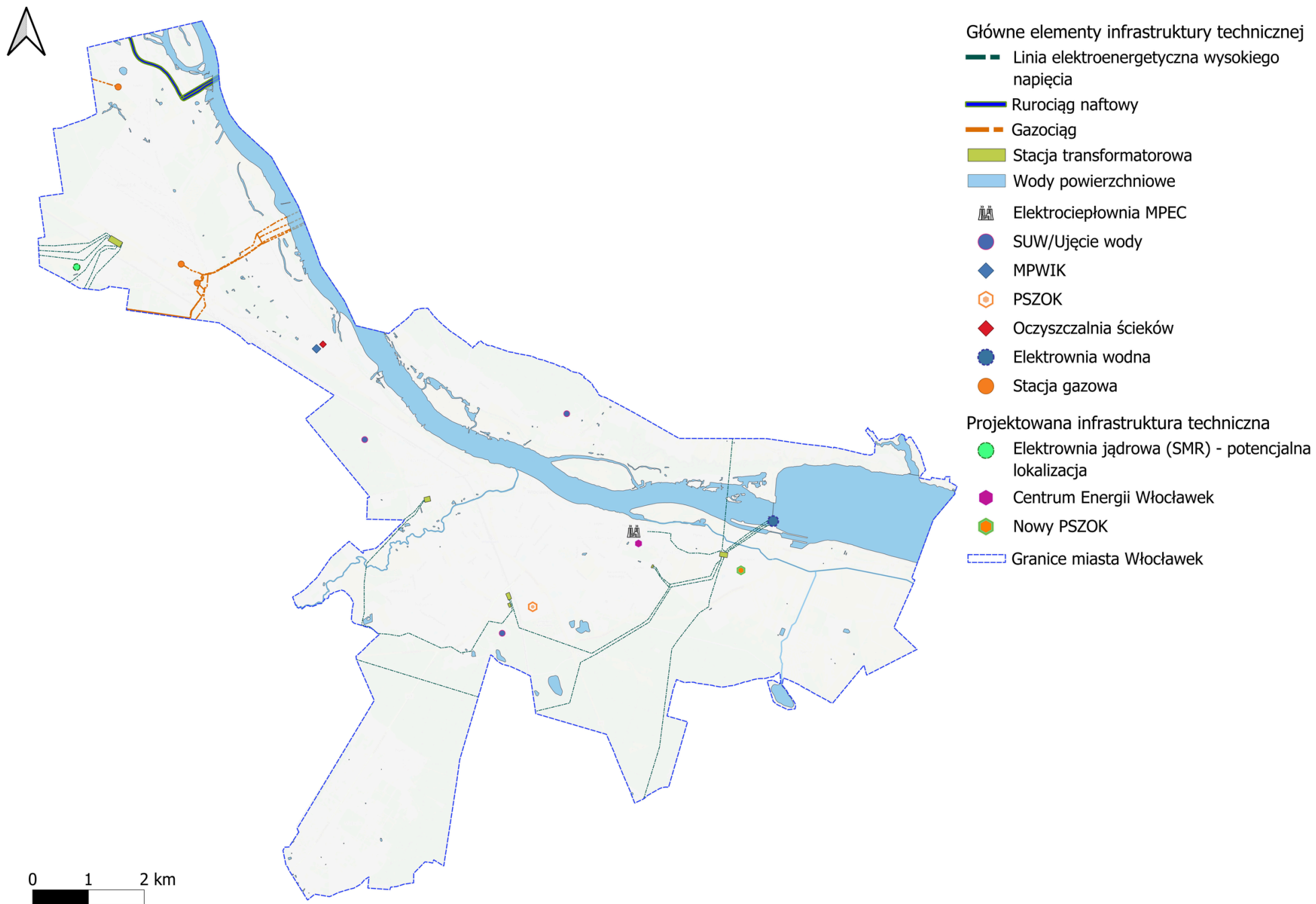
Miasto posiada Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ulicy Komunalnej 4 we Włocławku. Punkt ten jest obsługiwany przez PGK „Saniko” Sp. z o.o.

Odpady komunalne zmieszane odbierane z terenu miasta w zdecydowanej większości (98,70 %) przekazywane były do Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu.

Instalacja ta funkcjonuje jako regionalna instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów selektywnie zebranych oraz składowania frakcji reszkowych po sortowaniu. Pozostała niewielka część zmieszanych odpadów kierowana była do innych instalacji, m.in. ATF Sp. z o.o. Sp.k. w Chojnicy, PGKiM w Inowrocławiu Sp. z o.o. oraz NOVAGO Żnin Sp. z o.o. Bioodpady w przeważającej mierze (99,74%) trafiały do RZUOK w Machnacu, a pozostała część, m.in. do REMONDIS Bydgoszcz S.A.

Miasto planuje budowę drugiego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w odpowiedzi na rosnące potrzeby wynikające ze zwiększającej się ilości odpadów zbieranych selektywnie. Nowa instalacja ma uzupełnić istniejącą infrastrukturę i poprawić dostępność systemu dla mieszkańców poszczególnych części miasta. Planowana lokalizacja obiektu znajduje się w sąsiedztwie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „Saniko”, co umożliwi wykorzystanie zaplecza technicznego oraz organizacyjnego spółki. Takie usytuowanie pozwoli na optymalizację kosztów operacyjnych i usprawnienie logistyki odbioru oraz zagospodarowania odpadów.

Ryc. 5. Główne elementy infrastruktury technicznej

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Administracja publiczna

Infrastruktura administracyjna na terenie miasta Włocławek związana jest z funkcjami lokalnymi, regionalnymi oraz instytucjami szczebla krajowego. Tworzą ją:

- Urząd Miasta Włocławek, ulica Zielony Rynek 11/13,
- Starostwo Powiatowe we Włocławku, ulica Cyganka 28,
- Urząd Gminy Włocławek, ulica Królowiecka 7,
- Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy. Delegatura we Włocławku, ulica Brzeska 8,
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Delegatura we Włocławku, ulica Bechiego 2,
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu. Delegatura we Włocławku, ulica Łęgska 42,
- Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, ulica Bulwary 5b.

Wsparcie biznesu

Miasto Włocławek aktywnie wspiera przedsiębiorców. Prowadzi aktywną politykę promocji gospodarczej, ukierunkowaną na wzmocnienie wizerunku jako atrakcyjnej lokalizacji inwestycyjnej i wspiera proces transformacji gospodarczej.

Kluczową infrastrukturę społeczną wspierającą biznes we Włocławku tworzy:

- Włocławskie Centrum Biznesu, ulica Toruńska 148,
- Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku, ulica Kapitulna 24.

Pomoc społeczna oraz opieka zdrowotna

Miasto Włocławek posiada rozbudowany system pomocy społecznej, obejmujący wsparcie rodzinne, opiekę nad dziećmi, seniorami i niepełnosprawnymi. Posiada ponadto rozwiniętą infrastrukturę opieki zdrowotnej. Kluczową infrastrukturę w tym zakresie tworzy:

- Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie, ulica Krzywa Góra 3B,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ulica Ogniowa 8/10,
- Dom Pomocy Społecznej, ulica Nowomiejska 19,
- Dom Pomocy Społecznej, ulica Dobrzyńska 102,
- Dom Pomocy Społecznej, ulica Żeromskiego 28a,
- Centrum Wsparcia Społecznego, ulica Piekarska 25,
- Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej, ulica Kilińskiego 16,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki we Włocławku, ulica Wieniecka 49,
- Powiatowe Centrum Zdrowia, ulica Szpitalna 6a,

- Centrum Diagnostyczno-Lecznicze (Filia Centrum Onkologii w Bydgoszczy), ulica Królewiecka 2a,
- Regionalne Centrum Onkologii – Zakład Teleradioterapii (Filia Centrum Onkologii w Bydgoszczy, ulica Łęgska 53,
- Specjalistyczny Szpital Rehabilitacyjny Barska, ulica Barska 13,

Sieć infrastruktury związanej z opieką zdrowotną uzupełniają przychodnie lekarskie oraz apteki.

Trwająca obecnie rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku znacząco zwiększy dostępność usług medycznych w mieście, w tym opieki specjalistycznej. Budowa nowego, pięciokondygnacyjnego budynku głównego, wyposażonego w SOR, blok operacyjny, oddziały łóżkowe, blok porodowy oraz sterylizatornię, stworzy nowoczesną i kompleksową infrastrukturę medyczną.

Aktywność społeczna i obywatelska

Kluczową rolę w wzmacnianiu lokalnego sektora pozarządowego oraz wspieraniu działalności społeczników pełni Włocławskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu. Centrum prowadzi działania umożliwiające diagnozowanie potrzeb organizacji. Kwestie aktywności społecznej stanowią ponadto priorytet podejmowanych działań rewitalizacyjnych w części Śródmieścia.

Kluczową infrastrukturę w zakresie wsparcia aktywności społecznej i obywatelskiej tworzą:

- Włocławskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu, ulica Żabia 12a,
- Kawiarnia obywatelska Śródmieście Cafe, ulica 3 Maja 18.

Edukacja, wychowanie i opieka nad dziećmi

Miasto Włocławek dysponuje rozbudowaną siecią placówek edukacyjnych. Oferuje dobrą dostępność do poszczególnych szczebli wychowania i edukacji, od poziomu przedszkolnego do wyższego. Szkolnictwo ponadpodstawowe we Włocławku charakteryzuje się wysoką jakością nauczania. Potwierdzają to wyniki egzaminów maturalnych, które przewyższają zarówno średnią krajową, jak i wojewódzką, a także obecność lokalnych szkół w ogólnopolskich rankingach edukacyjnych.

Miasto dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną siecią liceów ogólnokształcących oraz techników, które pełnią istotną rolę w przygotowaniu młodzieży do dalszego kształcenia oraz wejścia na rynek pracy. Szczególnym atutem jest powiązanie oferty edukacyjnej szkół technicznych z potrzebami lokalnego rynku pracy, co sprzyja kształtowaniu kompetencji praktycznych i zwiększa szanse absolwentów na zatrudnienie w regionie.

Włocławek dysponuje dwiema uczelniami. Największym publicznym podmiotem jest Państwowa Akademia Nauk Stosowanych, która stanowi fundament obecnej oferty wyższej edukacji. Uczelnia oferuje studia pierwszego i drugiego stopnia w wielu obszarach (administracja, języki obce, zarządzanie, bezpieczeństwo, nowe media, informatyka, mechanika budowy maszyn, automatyka i robotyka itp.).

Infrastrukturę edukacji, wychowania i opieki nad dziećmi tworzą:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ulica Wojska Polskiego 27,
- Kujawska Szkoła Wyższa we Włocławku, ulica Okrzei 94A,
- Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku, ulica 3 Maja 17,
- rozbudowana sieć placówek edukacyjnych, prowadzonych przez miasto, w tym Miejski Zespół Żłobków, 17 przedszkoli miejskich, w tym 6 oddziałami integracyjnymi, 10 Szkół Podstawowych, w tym 1 z oddziałami integracyjnymi, 4 Zespoły Szkół, 2 Zespoły Szkolno-Przedszkolne, 8 Zespołów Szkół Zawodowych, 3 Licea Ogólnokształcące, Zespół Szkół Muzycznych, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy i uzupełnianych placówkami edukacyjnymi zarządzanymi przez podmioty prywatne.

Kultura

Miasto Włocławek dysponuje zróżnicowaną siecią miejskich instytucji kultury, promujących sztukę teatralną, wizualną i literacką wśród mieszkańców. Infrastrukturę kultury tworzą:

- Teatr Impresaryjny im. Włodzimierza Gniazdowskiego, ulica Wojska Polskiego 13,
- Centrum Kultury „Browar B.”, ulica Łęska 28 (wraz z filiami: Klub „Zazamcze”, Klub „Stara Remiza”, Klub „Łęg”, Interaktywne Centrum Fajansu – Skarbiec Fajansu),
- Galeria Sztuki Współczesnej, ulica Miedziana 2/4,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Zdzisława Arentowicza, ulica Warszawska 11/13,
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, ulica Słowackiego 1A, wraz z oddziałami: Muzeum Historii Włocławka, Muzeum Etnograficzne, Zbiory Sztuki,
- Multikino, ulica Pułaskiego 10-12,
- Muzeum Diecezjalne, Plac Kopernika 3,
- Bazylika Katedralna, Plac Kopernika 7.

Na terenie miasta działają organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje, które służą aktywizacji mieszkańców, należą do nich m.in.: Stowarzyszenie Edukacyjno-Artystyczne Vladislavia, Stowarzyszenie Promocji i Wspierania Talentów, Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca „Kujawy”, Akademia Rozwoju Twórczości i Kreatywności, Fundacja WE ARE FOR U.

Dziedzictwo kulturowe

Włocławek to miasto o bogatej historii sięgającej średniowiecza, położone nad Wisłą w sercu Kujaw, stanowi ważny ośrodek dziedzictwa kulturowego Polski. Jako dawna stolica diecezji włocławskiej i centrum przemysłowe XIX i XX wieku, zachowało liczne świadectwa przeszłości, które odzwierciedlają ewolucję urbanistyczną, religijną, gospodarczą i społeczną regionu.

Na terenie miasta Włocławek znajduje się łącznie 70 obiektów, zespołów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków. Są to zabytki o najwyższym znaczeniu dla miasta. Obiekty te objęte są rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych. Wszelkie działania inwestorskie podejmowane przy tych obiektach wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Na terenie miasta Włocławek znajduje się jeden obiekt uznany za pomnik historii. Jest to Kościół Katedralny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego Włocławka jest fajans włocławski, który łączy tradycję rzemiosła artystycznego z historią przemysłową regionu. Produkcja fajansu w mieście sięga 1873 roku i przez ponad 150 lat wykształciła unikalny styl, rozpoznawalny zarówno w kraju, jak i za granicą. Charakterystyczne są ręcznie malowane, kobaltowe motywy kwiatowe, wzory kujawskie oraz typowe dla lat 50. i 60. XX wieku tzw. „pikasiaki”.

Współcześnie dziedzictwo jest prezentowane i popularyzowane w kilku miejscach. Kluczową rolę w tym względzie pełni następująca infrastruktura:

- Interaktywne Centrum Fajansu – Skarbiec Fajansu (ulica Żabia 2),
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej (ulica Słowackiego 1A/ulica Warszawska 11/13).

Tradycję fajansu kontynuują również aktywne pracownie rzemieślnicze, w tym Fabryka Fajansu Włocławek (ulica Spółdzielcza 3), gdzie można obserwować proces ręcznego malowania oraz współczesne reinterpretacje klasycznych wzorów, oraz Fajans włocławski na Falbance (ulica Falbanka 28), umożliwiające poznanie produkcji przy okazji zakupów.

Miasto Włocławek planuje utworzenie Nadwiślańskiego Centrum Dziedzictwa „Szkutnia” – pierwszej w Polsce instytucji kultury kompleksowo poświęconej zachowaniu i promocji tradycji flisackich oraz szkutnictwa. Projekt koncentruje się na dziedzictwie niematerialnym związanym z żeglugą wiślaną, które w 2022 roku zostało wpisane na listę UNESCO, co podkreśla jego znaczenie dla dziedzictwa narodowego i regionalnego.

Sport i rekreacja

Sport stanowi ważny element życia społecznego Włocławka. W mieście działa ponad 120 stowarzyszeń kultury fizycznej, w tym kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe, co świadczy o wysokiej aktywności mieszkańców w tym obszarze. Do najpopularniejszych dyscyplin należą koszykówka, piłka nożna i siatkówka oraz lekka atletyka, wioślarstwo i sporty walki. Samorząd wspiera rozwój sportu poprzez inwestycje w infrastrukturę, organizację wydarzeń sportowych, udział w rozgrywkach, system stypendiów i nagród, coroczne dotacje na realizację zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Na terenie miasta funkcjonuje wiele obiektów sportowych, większość z nich zarządzana jest przez Ośrodek Sportu i Rekreacji przy Alei Chopina 8. Strategiczną dla funkcjonowania sportu i rekreacji infrastrukturę na terenie miasta tworzą:

- Ośrodek Sportu i Rekreacji, jako kompleks infrastruktury sportowej, w skład której wchodzi: stadion piłkarsko-lekkoatletyczny, kryta pływalnia „Delfin”, hala sportowa Hala Mistrzów, hala sportowo-widowiskowa, boiska zlokalizowane przy Alei Chopina 8,
- Międzyosiedlowy Basen Miejski, ulica Wysoka 12,
- Baseny letnie, ulica Lisek,
- Przystań Wodna na Rzece Wiśle, ulica Piwna 1a,
- Przystań Wodna na Zalewie Włocławskim, ulica Płocka 187.

Miasto Włocławek dysponuje rozbudowaną siecią szlaków i ścieżek pieszych, rowerowych oraz Nordic Walking, zintegrowaną z naturalnymi atrakcjami Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego (GWPK), co wspiera turystykę aktywną, rekreację i edukację przyrodniczo-historyczną.

We Włocławku diagnozuje się potrzebę budowy nowego wielofunkcyjnego obiektu, który pozwoli na organizację większych imprez sportowych. Na obecnym etapie nie zdefiniowano propozycji lokalizacji dla takiego obiektu.

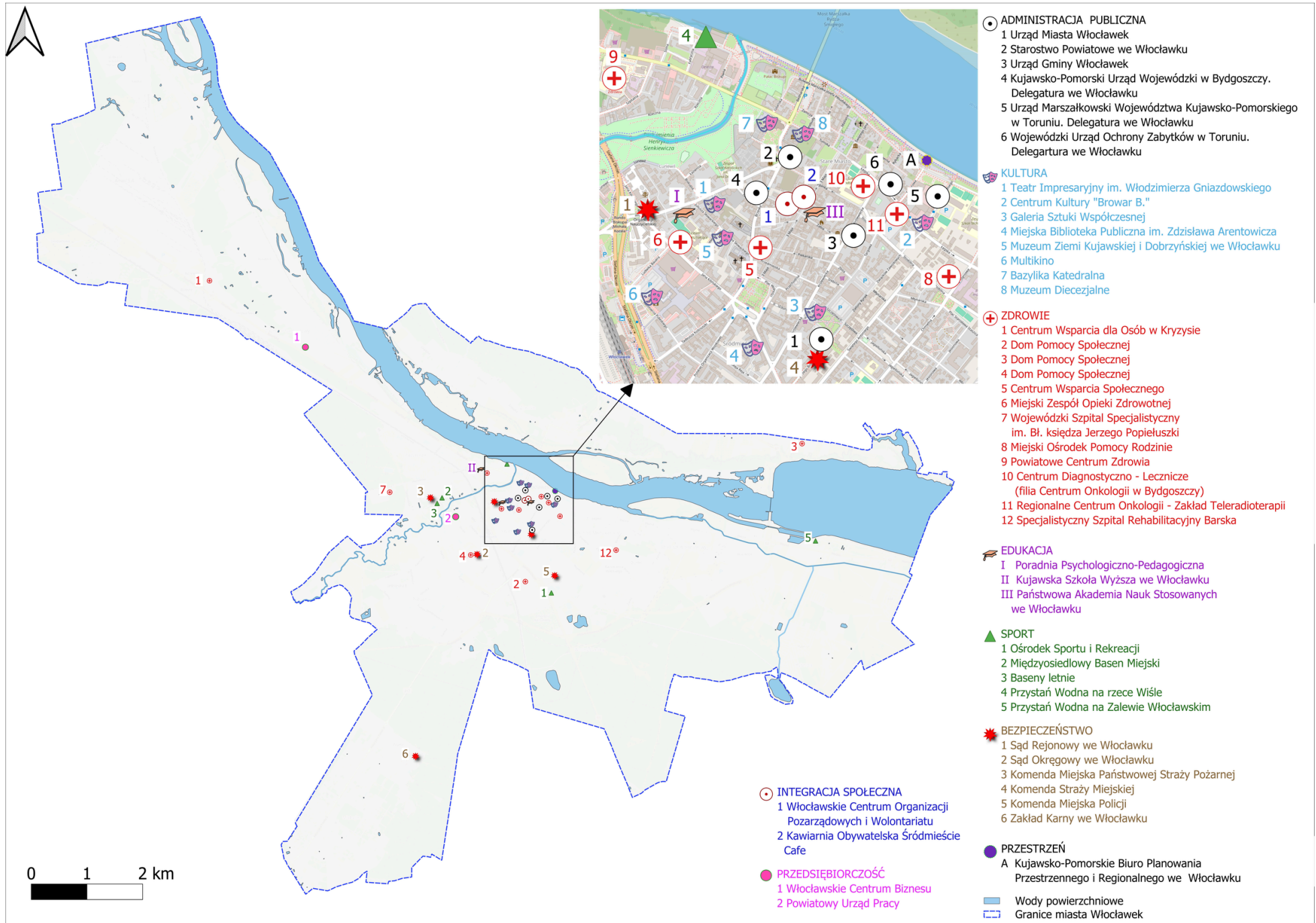
Bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe

Włocławek jest miastem bezpiecznym, niemniej stan ten wymaga utrzymania. Obserwuje się tu spadek przestępczości ogółem oraz rosnącą świadomość społeczeństwa. Kwestie bezpieczeństwa nabrały jednak szczególnej wagi w związku z agresją Rosji na Ukrainę. We Włocławku zlokalizowane są m.in. strategiczne dla bezpieczeństwa zakłady przemysłowe oraz instalacje. Wymagają one szczególnej ochrony. Konieczne jest wzmocnienie systemu obrony cywilnej. Miasto będzie dążyć do efektywniejszej koordynacji działań na rzecz bezpieczeństwa oraz wspierać służby np. poprzez rozwój infrastruktury teletechnicznej, systemów ostrzegania. Kluczowe dla bezpieczeństwa miasta będzie stopniowe i konsekwentne wdrażanie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Do kluczowych elementów infrastruktury społecznej służącej bezpieczeństwu i zarządzaniu kryzysowemu na terenie miasta Włocławek należy:

- Sąd Rejonowy, ulica Kilińskiego 20,
- Sąd Okręgowy, ulica Żeromskiego 28,
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, ulica Rolna 1,
- Komenda Straży Miejskiej, ulica Bojańczyka 11/13,
- Komenda Miejska Policji, ulica Okrężna 25.

Ryc. 6. Główne elementy infrastruktury społecznej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model przestrzenno-funkcjonalny został opracowany na podstawie istniejącego zagospodarowania przestrzeni, przy uwzględnieniu założeń rozwojowych wynikających z celów i kierunków działań Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+.

Kluczowe uwarunkowania rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Włocławka to:

- Status ośrodka regionalnego w hierarchii osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego, wspomagającego ośrodki stołeczne (Bydgoszcz, Toruń) w zakresie stymulowania rozwoju regionu, w tym przede wszystkim w zakresie funkcji gospodarczych oraz niektórych funkcji społecznych,
- Korzystne powiązania transportowe, wynikające z bliskości autostrady A1, przebiegu dróg krajowych, linii kolejowej, transportu rzeczno- wodnego w oparciu o Wisłę, wzmocnione docelowo przez inwestycje budowy drogi ekspresowej S10 oraz CPK,
- Silne tradycje przemysłowe (Zachód Przemysłowy, Wschód Przemysłowy), które wpływają na rozwój miasta, w tym również kształtują strukturę funkcjonalno-przestrzenną, zajmując znaczną powierzchnię miasta, determinując rozwój systemów transportowych oraz infrastruktury technicznej,
- Koncentracja funkcji mieszkaniowych i usługowych na lewym brzegu Wisły występuje przede wszystkim w Śródmieściu, Południu, Zazamczu i Wschodzie Mieszkaniowym. Prawobrzeże (Zawisłe) rozwija się głównie w kierunku mieszkalnictwa jednorodzinne go i rekreacji, charakteryzując się mniejszą intensywności ą zabudowy,
- Działania związane z rewitalizacją części Śródmieścia, mające na celu przeciwdziałanie degradacji społecznej i technicznej centrum miasta, które docelowo prowadzić będą do wykształcenia miastotwórczego centrum, charakteryzującego się bogat ą ofert ą usługową, atrakcyjnego pod względem funkcji mieszkaniowych,
- Położenie w dolinie Wisły oraz w otoczeniu obszarów leśnych, co jednocześnie ogranicza dynamik ę kształtowania się podmiejskiej strefy osadniczej i umożliwia kształtowanie funkcji przyrodniczych oraz turystyczno-rekreacyjnych,
- Dostępne tereny pod budownictwo mieszkaniowe w obrębie miasta, zarówno pod budownictwo wielorodzinne, jak też jednorodzinne, pozwalające na rozwój nowych skupisk zabudowy jednorodzinnej na obrzeżach miasta,
- Bariery przestrzenne, które wynikają z uwarunkowań geograficznych, historycznego układu miasta oraz lokalizacji infrastruktury technicznej, w szczególności związane z rzek ą Wisłą, lini ą kolejową dużymi strefami przemysłowymi oraz terenami leśnymi, dzielące miasto na funkcjonalne strefy.

Przewiduje się wzmocnienie potencjału usługowego i gospodarczego miasta, m.in. poprzez rozwój stref aktywności gospodarczej oraz poprawę dostępności do zasobów energii. Nastąpi również poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej miasta w wyniku realizacji inwestycji drogowych i kolejowych, a także likwidacji istniejących barier komunikacyjnych. Przyczyni się to do zwiększenia atrakcyjności funkcji mieszkaniowych oraz terenów przeznaczonych pod inwestycje gospodarcze. Zakłada się, że struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta nie ulegnie istotnym przekształceniom, jednak znacząco poprawi się dostępność transportowa wybranych jego obszarów, w tym terenów przemysłowych oraz wielofunkcyjnego Śródmieścia względem pozostałych jednostek mieszkaniowych. Przewiduje się ponadto rozwój nowych zespołów zabudowy jednorodzinnej na obrzeżach miasta.

Mając na uwadze powyższe ustala się następujący docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni:

1. Elementy o charakterze liniowym:

- Powiązania transportowe:
 - Podstawowy układ drogowy: drogi krajowej nr 91, 62 oraz drogi wojewódzkie nr 252, 317,
 - Uzupełniające układ drogowy: drogi powiatowe i gminne,
 - Linia kolejowa nr 18,
 - Droga wodna E40,
 - Pozostałe powiązania komunikacyjne: drogi dla rowerów, drogi dla pieszych oraz szlaki turystyczne,
- Powiązania infrastrukturalne: linie elektroenergetyczne, sieci ciepłownicze, sieci gazowe, sieci wodno-kanalizacyjne,
- Układ hydrologiczny: doliny rzek Wisły oraz Zgłowiączki.

2. Elementy o charakterze powierzchniowym:

- Jednostka wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej,
- Jednostki zabudowy mieszkaniowej:
 - Zazamcze,
 - Południe,
 - Wschód Mieszkaniowy,
 - Zawiaśle,
 - Rybnica w rejonie ulic Spokojna i Rybnicka.
- Jednostki zabudowy przemysłowo-gospodarczej:
 - Duża jednostka zabudowy przemysłowo-gospodarczej Zachód Przemysłowy,
 - Duża jednostka zabudowy przemysłowo-gospodarczej Wschód Przemysłowy,

- Mniejsze jednostki zabudowy przemysłowo-gospodarczej:
 - w rejonie ulic Łęgska i Ogniowa,
 - w rejonie ulicy Komunalnej,
 - w rejonie ulic Szewska i Smocza,
 - w rejonie ulic Wieniecka i Wysoka.
- Jednostki zabudowy handlowo-usługowej:
 - Duża jednostka zabudowy handlowo-usługowej w rejonie Alei Fryderyka Chopina,
 - Mniejsze jednostki zabudowy handlowo-usługowej w różnych rejonach miasta.
- Powierzchniowy system przyrodniczy:
 - Formy ochrony przyrody, w tym Natura 2000, Rezerwat przyrody Kulin, pomniki przyrody i użytki ekologiczne,
 - Korytarze ekologiczne, w tym Dolina Dolnej Wisły i Lasy Gostynińsko-Włocławskie,
 - Lasy,
 - Zieleń miejska.

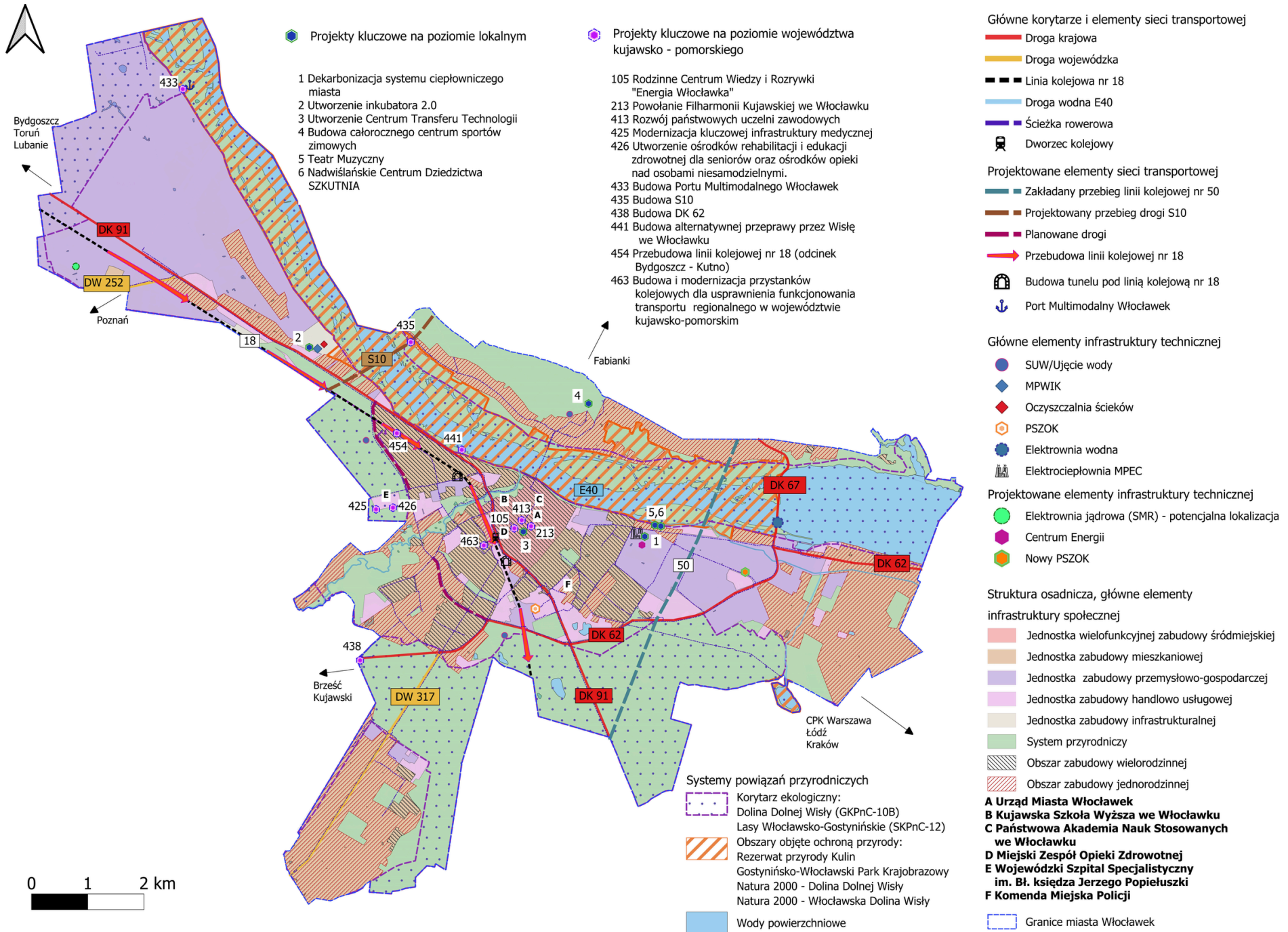
3. Elementy o charakterze punktowym:

- Obiekty infrastruktury społecznej,
- Obiekty infrastruktury technicznej,
- Miejsca obsługi transportu zbiorowego, w tym węzeł przesiadkowy przy Dworcu PKP.

Pozostały obszar miasta Włocławek stanowią różnie zagospodarowane tereny. Zmiana zagospodarowania lub zagospodarowanie wolnych terenów na tym obszarze ma nawiązywać do występujących w sąsiedztwie charakterystycznych elementów i obszarów oraz występujących tam standardów przestrzennych.

Granica wyznaczonych na modelu poszczególnych elementów, jednostek przestrzennych może na dalszych etapach planistycznych ulegać zmianie i przemieszczeniom, przy zachowaniu wyznaczonej w modelu struktury i idei powiązań pomiędzy poszczególnymi elementami.

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Włocławek

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Warunki przyrodnicze we Włocławku i jego okolicach są kształtowane głównie przez czynniki hydrograficzne, geomorfologiczne oraz działalność człowieka. Występują tu obszary cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną. Szczególną funkcję przyrodniczą pełni dolina rzeki Wisły. Dużą powierzchnię we Włocławku zajmują lasy. Miasto narażone jest na negatywne skutki zmian klimatu. Występują tu obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Obszary chronione i korytarze ekologiczne

We Włocławku występują cenne pod względem przyrodniczym obszary. Objęte są one różnymi formami ochrony. Najcenniejsze pod względem przyrodniczym tereny, będące jednocześnie elementem krajowym powiązań przyrodniczych, związane są z doliną Wisły. Znajdują się tu fragmenty dwóch obszarów Natura 2000. Fragment miasta położony jest w zasięgu Gostynińskiego-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, który jest również ważnym elementem naturalnego korytarza ekologicznego. Ponadto na terenie Włocławka znajdują się: cztery pomniki przyrody, jeden rezerwat przyrody oraz trzy użytki ekologiczne.

Ustalenia i rekomendacje:

- Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności oraz zachowanie drożności korytarzy ekologicznych na terenie miasta Włocławek, w tym dolin rzecznych, lasów, łąk i terenów podmokłych oraz terenów zielonych,
- Kształtowanie powiązań przyrodniczych poszczególnych obszarów miasta. Podstawą systemu przyrodniczego jest dolina Wisły oraz doliny pozostałych rzek, obszary leśne, zbiorniki wód stojących, system zieleni, w tym parkowej,
- Dolina Wisły i pozostałe doliny rzek, obszary leśne powinny być obszarami węzłowymi dla systemu przyrodniczego, od którego odchodzą poszczególne lokalne korytarze, łącząc się z mniejszymi terenami (np. parkami),
- Korytarze zieleni powinny być połączone z terenami zieleni poza granicami miasta Włocławek.

Tereny zieleni – lasy

Obszary lasów kluczowe są dla systemu przyrodniczego miasta. Położone na znacznej części Włocławka, pełniące funkcje klimatyczno-biologiczne, krajobrazowe oraz rekreacyjno-społeczne.

Ustalenia i rekomendacje:

- Zachowanie kompleksów leśnych i towarzyszących im łąk,
- Wyznaczenie ścieżek edukacyjnych, infrastruktury rowerowej, tablic informacyjnych i małej architektury przy obszarach leśnych,
- Wyznaczenie terenów wykorzystywanych na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Tereny zieleni – zieleni urządzona, strefy rekreacyjno-wypoczynkowe i obszary o funkcjach turystycznych

Obszary dopełniające system przyrodniczy, pełniące funkcję głównie rekreacyjno-społeczną oraz turystyczną.

Ustalenia i rekomendacje:

- Porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni, w tym zieleni izolacyjnej i zieleni towarzyszącej,
- Łączenie terenów zieleni urządzonej z systemem komunikacyjnym: przystanki, przystanki rowerowe, drogi dla rowerów, drogi dla pieszych,
- Zapewnienie dużego udziału zieleni wysokiej.

Wody

Obszary wód powierzchniowych w przestrzeni miasta oraz ich bezpośrednia otulina biologiczna.

Ustalenia i rekomendacje:

- Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Wisły,
- Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach zurbanizowanych,
- Wszelkie działania inwestycyjne należy realizować z uwzględnieniem zapisów planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania suszy,
- Ochrona otuliny biologicznej cieków wodnych z zakazem zabudowy kubaturowej, za wyjątkiem zabudowy rekreacyjnej, wypoczynkowej, sportowej i turystycznej,
- Wprowadzanie ograniczeń oraz zakazów podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze,
- Ochrona oraz kontrola obszarów zagrożonych powodzią.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Włocławek to jedno z najstarszych polskich miast z bogatą historią przemysłową. Położony nad Wisłą w sercu Kujaw stanowi ważny ośrodek dziedzictwa kulturowego w skali kraju. Jako dawna stolica diecezji oraz istotne centrum przemysłowe XIX i XX wieku zachowało liczne materialne i niematerialne świadectwa swojej przeszłości, odzwierciedlające wielowymiarowy rozwój urbanistyczny, religijny, gospodarczy i społeczny regionu.

Ustalenia i rekomendacje:

- Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na dziedzictwo kulturowe należy lokalizować przy uwzględnieniu aspektów kulturowych (a szczególnie widokowych), po przeprowadzeniu szczegółowych analiz przestrzennych,
- Unikanie powstawania nowych dominant konkurujących do obecnego charakteru przestrzeni o wysokich walorach estetycznych i krajobrazowych,
- Ochrona wszystkich obiektów o wartościach kulturowych,

- Kształtowanie reprezentacyjnych przestrzeni identyfikacji przy wykorzystaniu wyróżniających się elementów lokalnego dziedzictwa, w tym również w projektowanych nowych przestrzeniach mieszkaniowych,
- Wykorzystanie obiektów, które utraciły historyczne funkcje, przez przystosowanie ich do nowych, współczesnych potrzeb,
- Wyeksponowanie wyróżniających się elementów dziedzictwa kulturowego.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Włocławek jest miastem kompaktowym o ustalonej w znacznym stopniu strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Kluczową rolę w zapewnieniu spójności funkcjonalno-przestrzennej miasta odgrywa sprawnie działający system transportu publicznego, rozwijający się układ drogowy oraz system powiązań pieszo-rowerowych. Istotne znaczenie ma również dostępność przestrzeni rekreacji i wypoczynku zlokalizowanych nad Wisłą oraz sąsiadujących z miastem terenów leśnych. Z uwagi na ponadlokalne znaczenie Włocławka, strategiczne dla dalszego rozwoju miasta pozostają powiązania transportowe z bliższym i dalszym otoczeniem.

W Strategii rozwoju miasta przewiduje się wspieranie kształtowania wewnętrznej spójności tej struktury, w tym likwidowanie barier w przemieszczaniu się. Kluczowe bariery związane są z linią kolejową, oddzielającą duże jednostki zabudowy mieszkaniowej: Południe i Zazamcze od wielofunkcyjnego Śródmieścia. Istotną barierą przestrzenną jest rzeka Wisła. Na jej prawym brzegu położona jest rozwijająca się jednostka zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Zawisłe. Koncentracja funkcji usługowych występuje w Śródmieściu. Wraz z przyległym do niego Wschodem Mieszkaniowym tworzą dużą i w miarę spójną strukturę przestrzenną. Docelowo zakłada się wzrost atrakcyjności funkcji mieszkaniowych i usługowych w centralnych rejonach miasta (m.in. w rezultacie działań rewitalizacyjnych). Miasto dążyć będzie do wzmocnienia funkcji usługowych wybranych rejonów miasta, kierując się ideą miasta 15-minutowego. Planuje się, że rozwój funkcji mieszkaniowych realizowany będzie z różną dynamiką w przestrzeni całego miasta, wykorzystując atuty lokalizacyjne i dostępność usług publicznych. Przewiduje się, iż w przestrzeni miasta wykreują się dwie nowe, większe jednostki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (rejon ulic Spokojna i Rybnicka, rejon ulic Lisek i Ruda), co wynika z dostępności terenów pod inwestycje mieszkaniowe. Stwarza to możliwość kształtowania jakościowej oferty mieszkaniowej charakterystycznej dla podmiejskich terenów.

Strefy gospodarczo-produkcyjne zlokalizowane będą przede wszystkim wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, pełniących kluczową rolę w obsłudze transportowej działalności gospodarczej (wzdłuż linii kolejowych oraz dróg krajowych i wojewódzkich).

Główny obszar koncentracji funkcji przemysłowych skupia się w zachodniej części miasta (Zachód Przemysłowy), szczególnie wzdłuż ulicy Toruńskiej. Obszar ten stanowi faktycznie osobną i oddaloną od innych strukturę przestrzenną. Drugi znaczący obszar koncentracji działalności przemysłowej to Wschód Przemysłowy. Rozwój tej struktury przestrzennej związany był z tworzeniem nowej infrastruktury drogowej, w tym ulic łączących się z ulicą Papieżka.

Obszary usługowe we Włocławku koncentrują się w kilku miejscach, z czego można wyróżnić jedno większe. Największa strefa usługowa położona jest w rejonie Alei Fryderyka Chopina. Obszary usługowe są istotne ze względu na obsługę mieszkańców miasta oraz sąsiadujących gmin. W obszarach tych zlokalizowane są m.in. obiekty użyteczności publicznej, punkty handlowo-usługowe, w tym wielkopowierzchniowe oraz tereny obsługi komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym.

Tereny staromiejskiej struktury miasta

Tereny te położone są w centralnej części Włocławka i stanowią kluczowe uwarunkowania dla tożsamości miasta oraz pełnią funkcję reprezentatywną dla całego obszaru. Wyróżnia je historyczny układ urbanistyczny cechujący się ułożeniem zabytków nieruchomych oraz zabytkowych ulic i budynków. Jego elementem są miejsca dziedzictwa kulturowego oraz elementy pełniące funkcje turystyczno-usługowe.

Ustalenia i rekomendacje:

- Podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- Poprawa jakości istniejących placów, skwerów, parków na przestrzenie publiczne przyjazne dla mieszkańców i turystów,
- Zwiększenie udziału zieleni urządzonej,
- Uspokojenie ruchu kołowego poprzez wdrażanie alternatywnych środków transportu: rower miejski, hulajnoga,
- Ograniczenie ilości miejsc parkingowych oraz adaptacja ich pod parkingi dla rowerów, hulajnóg, małą architekturę,
- Dostosowanie części rynku do wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, plenerowych, integracyjnych,
- Zagospodarowanie hybrydowych przestrzeni publicznych łączących przestrzenie rekreacyjno-sportowe, gastronomiczne, wypoczynkowe.

Tereny o funkcjach usługowych

Obszary administracyjno-usługowe są istotne ze względu na obsługę mieszkańców miasta oraz sąsiadujących gmin. W obszarach tych zlokalizowane są m.in. obiekty użyteczności publicznej, punkty handlowo-usługowe, w tym wielkopowierzchniowe oraz tereny obsługi komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym.

Ustalenia i rekomendacje:

- Kształtowanie czytelnej oraz zwartej struktury przestrzennej, w tym dopełnienie układów urbanistycznych,
- Kształtowanie struktury przestrzennej wzmacniającej znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- Zwiększanie udziału zieleni w powierzchni miasta,
- Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej: drogowej, pieszej, rowerowej,
- Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach.

Tereny o funkcjach mieszkaniowych – zabudowa wielorodzinna

Tereny mieszkaniowe z przewagą zabudowy wielorodzinnej z częściowo obecną funkcją usługową zlokalizowane są głównie w jednostkach strukturalnych: Zazamcze, Południe i Wschód Mieszkaniowy.

Ustalenia i rekomendacje

- Kształtowanie zwartej struktury przestrzennej oraz dopełnienie układów urbanistycznych,
- Wzmacnianie powiązań z układem zewnętrznym: komunikacyjnym oraz kompozycyjnym, w tym z terenami aktywnymi przyrodniczo,
- Zapewnienie dla terenów zabudowy mieszkaniowej dostępności do terenów zieleni oraz estetycznych przestrzeni publicznych,
- Zwiększanie znaczenia transportu rowerowego wewnątrz jednostek zabudowy mieszkaniowej (parkingi rowerowe, ścieżki rowerowe, ścieżki pieszo-jezdne),
- Zapewnienie dobrej komunikacji zbiorowej,
- Zwiększanie dostępności do infrastruktury społecznej (żłobki, place zabaw, skwery),
- Zwiększanie jakości oraz dostępności do mediów miejskich.

Tereny o funkcjach mieszkaniowych – zabudowa jednorodzinna

Obszary mieszkaniowe z przewagą zabudowy jednorodzinnej zlokalizowane poza centrum miasta to: Zawisłe, Michelin i Rybnica w rejonie ulic Spokojna i Rybnicka.

Ustalenia i rekomendacje

- Utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i formy zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- Zapobieganie procesom niekontrolowanego rozlewania się zabudowy mieszkaniowej poza tereny miasta,
- Kreowanie połączeń z układem zewnętrznym: komunikacyjnych i kompozycyjnych, w tym z terenami aktywnymi przyrodniczo,
- Kształtowanie zieleni poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji,
- Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej: drogowej, pieszej oraz rowerowej,
- Dążenie do zwiększania dostępności infrastruktury społecznej (żłobki, place zabaw, skwery),
- Zwiększanie jakości istniejącej infrastruktury technicznej,
- Zapewnienie dobrej komunikacji zbiorowej.

Tereny o funkcjach przemysłowych i strefy aktywności gospodarczej

Obszary te pełnią kluczową rolę dla rozwoju gospodarczego miasta, zlokalizowane są przy głównych drogach oraz linii kolejowej. Znajdują się głównie w jednostkach strukturalnych: Wschód Przemysłowy oraz Zachód Przemysłowy. Stanowią również obszary strategicznej interwencji miasta Włocławek.

Ustalenia i rekomendacje

- Zwiększanie połączeń z ponadlokalnym systemem komunikacyjnym,
- Tworzenie układów kompozycyjno-komunikacyjnych zapewniających dostępność oraz dobrą dystrybucję terenów i ich obsługę,
- Uwzględnienie zapotrzebowania na miejsca parkingowe dla nowej zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów,
- Ograniczenie negatywnego wpływu działalności przemysłowej na sąsiadującą zabudowę oraz tereny czynne biologicznie,
- Zwiększanie powierzchni terenów zielonych,
- Wyposażenie terenów zabudowy produkcyjnej w kanalizację sanitarną,
- Uzbieranie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania,
- Zapewnienie dobrej komunikacji zbiorowej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Struktura osadnicza oraz istotna rola usługowa Śródmieścia w istotny sposób kształtuje potrzeby rozwoju sektora handlu i usług na terenie miasta. Rozwój funkcji usługowych i handlowych powinien być realizowany w oparciu o sieć osadniczą, w tym w pierwszej kolejności uwzględniać dostępność transportową wybranych obszarów o funkcjach mieszkaniowych.

Ustalenia i rekomendacje

- Obiekty handlu wielkopowierzchniowego na terenie miasta należy lokalizować zgodnie z zasadami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz z uwzględnieniem wymogów przepisów szczególnych dla tego rodzaju inwestycji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Miasto Włocławek podlegać będzie procesom rozwojowym, w tym rozwojowi infrastruktury, realizowanego z poziomu krajowego, regionalnego oraz lokalnego. Inwestycje celu publicznego związane będą przede wszystkim z wymiarem transportowym oraz energetycznym, jak też usługowym. Pozytywnie wpłyną na rozwój miasta, jego konkurencyjność pod względem gospodarczym i społecznym.

Ustalenia i rekomendacje

- Należy wspierać realizację kluczowych inwestycji celu publicznego realizowanych z poziomu centralnego, regionalnego i lokalnego, które służyć będą rozwojowi miasta Włocławek, w tym poprzez odpowiednie rozwiązania planistyczne, inwestycyjne oraz organizacyjne.

Projekty kluczowe na poziomie województwa kujawsko-pomorskiego

Na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje się kluczowe inwestycje dla miasta Włocławek, które znalazły się w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Projekty, które znalazły się w wykazie projektów kluczowych SRWKP 2030 oznaczone zostały odpowiednimi numerami. Są to:

- **105. Rodzinne Centrum Wiedzy i Rozrywki „Energia Włocławka”** – celem projektu jest utworzenie dużego ośrodka edukacyjno-rozrywkowego w przestrzeni miasta, odwołującej się architektonicznie do przemysłowej tradycji XIX wieku.
- **213. Powołanie Filharmonii Kujawskiej we Włocławku** – projekt dotyczy utworzenia instytucji kultury Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na terenie miasta Włocławek. Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie właściwych warunków prezentacji różnych form muzycznych poprzez budowę oraz pełne wyposażenie gmachu instytucji muzycznej, co w konsekwencji prowadzić ma do zwiększenia dostępu do kultury zarówno dla mieszkańców Włocławka, jak i społeczności całego województwa kujawsko-pomorskiego.
- **413. Rozwój państwowych uczelni zawodowych** – projekt ma na celu wsparcie rozwoju publicznych uczelni zawodowych – dla kształcenia kadr dla gospodarki województwa. Obejmuje inwestycje w infrastrukturę oraz wyposażenie placówek tego typu, niezbędne dla prowadzenia procesu kształcenia.
- **425. Modernizacja kluczowej infrastruktury medycznej** – celem przedsięwzięcia jest budowa, przebudowa i rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku. Realizacja projektu pozwoli na utworzenie nowoczesnych oddziałów szpitalnych, w tym sal zabiegowych wyposażonych w najnowszą aparaturę i sprzęt medyczny, umożliwiających kompleksowe leczenie pacjentów.
- **426. Utworzenie ośrodków rehabilitacji i edukacji zdrowotnej dla seniorów oraz ośrodków opieki nad osobami niesamodzielnymi** – projekt składa się z dwóch kluczowych elementów, gdzie realizację jednego z nich planuje się we Włocławku i jest to: zwiększenie bazy łóżkowej dla osób wymagających opieki długoterminowej, w tym utworzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym we Włocławku.
- **433. Budowa Portu Multimodalnego Włocławek** – oczekuje się, iż inwestycja ta zapewni będzie zaplecze portowe (portu wysyłkowego, portu odbioru wraz z połączeniem do linii kolejowej i usytuowaniem w sąsiedztwie dróg kolejowych i autostrady A1), a także umożliwienie transportu towarów międzynarodową drogą wodną E40. Realizacja ta jest szczególnie ważnym zadaniem, zważając na fakt, że Włocławek posiada bardzo korzystną dostępność dla rozwoju działalności logistycznej na dużą skalę.
- **435. Budowa S 10** – projekt dotyczy budowy drogi w klasie S, która przebiegać będzie przez cztery województwa – zachodniopomorskie, wielkopolskie, kujawsko – pomorskie i mazowieckie, łącząc ze stolicą kraju ośrodki stołeczne województw – Bydgoszcz, Toruń i Szczecin, ze szczególnym (priorytetowym) uwzględnieniem odcinka Bydgoszcz – Toruń. Inwestycja ma na celu poprawę dostępności międzyregionalnej, usprawnienie ruchu oraz zwiększenie bezpieczeństwa.

- **438. Budowa DK 62** – Budowa DK 62 w relacji: Włocławek – A1. Inwestycja mająca na celu rozbudowę istniejącej drogi wraz z usprawnieniem ruchu tranzytowego w istniejącym korytarzu transportowym i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa użytkowników.
- **441. Budowa alternatywnej przeprawy przez Wisłę we Włocławku** – inwestycja ma na celu zintegrowanie krajowego układu komunikacyjnego w obszarze wschodniej części województwa. Budowa kolejnej przeprawy jest jednym z priorytetów umożliwiających zapewnienie spójności systemów transportowych i infrastrukturalnych. Budowa trzeciej przeprawy przez Wisłę we Włocławku w znaczący sposób usprawni ruch tranzytowy oraz dostępność komunikacyjną w mieście oraz regionie.
- **454. Przebudowa linii kolejowej nr 18 (odcinek Bydgoszcz - Kutno)** – inwestycja zakłada prace na linii 18 na odcinku Kutno – Bydgoszcz. Linia nr 18 przebiega przez Włocławek i stanowi ważny element jego systemu komunikacyjnego. Po zakończeniu wszystkich prac pociągi pasażerskie zwiększą prędkość z obecnych 120-140 km/h do 160 km/h, a składy towarowe z 80 km/h do 120 km/h.
- **463. Budowa i modernizacja przystanków kolejowych dla usprawnienia funkcjonowania transportu regionalnego w województwie kujawsko-pomorskim** – zadanie przewiduje m.in. przebudowę kompleksu dworcowego we Włocławku w celu utworzenia węzła multimodalnego dla obsługi połączeń miasta i sąsiednich powiatów. Uwzględnić będzie dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych i o ograniczonej możliwości poruszania się.

Projekty kluczowe na poziomie lokalnym

Wyodrębnia się również kluczowe projekty na poziomie lokalnym, nie wskazane w SRWKP 2030, jednakże ważne dla rozwoju miasta Włocławek.

- **Dekarbonizacja systemu ciepłowniczego miasta** – projekt ma na celu sukcesywne zastępowanie istniejących źródeł ciepła opartych na kopalnych paliwach stałych systemem opartym na układach wysokosprawnej kogeneracji, odnawialnych źródłach energii oraz ciepłe odpadowym. Produktem finalnym projektu będzie efektywny energetycznie system ciepłowniczy.
- **Utworzenie Inkubatora 2.0** – celem projektu jest stworzenie przestrzeni dla rozwoju powstających, jak i funkcjonujących już na lokalnym rynku przedsiębiorstw, co stanowi odpowiedź na duże zapotrzebowanie na przestrzeń biurową i produkcyjno-magazynową we Włocławku. Zakres projektu obejmuje budowę nowego budynku Inkubatora wraz z infrastrukturą techniczną, wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia, jako uzupełnienie już istniejących zasobów, którymi dysponuje Włocławskie Centrum Biznesu – Instytucja Otoczenia Biznesu odpowiedzialna za wsparcie i rozwój przedsiębiorczości na terenie miasta.
- **Utworzenie Centrum Transferu Technologii** – projekt polega na wybudowaniu i wyposażeniu CTT celem wsparcia rozwoju innowacyjnych rozwiązań w lokalnych firmach oraz stworzenie przestrzeni do powstawania start-upów. CTT stanowiłoby platformę rozwojową dla przedsiębiorstw poprzez opracowywanie i wdrażanie nowych produktów, procesów technologicznych. Jego realizacja ułatwi przedsiębiorcom dostęp do najnowszych zdobyczy technologicznych przyczyniając się do rozwoju firm, a co za tym idzie do rozwoju gospodarczego miasta i regionu.

- **Budowa całorocznego centrum sportów zimowych** – projekt daje możliwość wykorzystania zasobów endogenicznych miasta dla rozwoju turystyki jako gałęzi gospodarki. Obejmuje budowę całorocznego centrum sportów zimowych przy wykorzystaniu ukształtowania terenu „Wzgórza Szpetalskiego”. Kompleks składać się będzie m.in. z zadanej, całorocznej hali narciarskiej, w której znajdą się trasy narciarskie wraz z wyciągami krzesełkowymi, wypożyczalnią sprzętu narciarskiego, lokalu gastronomicznego. Realizacja projektu podniesie atrakcyjność turystyczną Włocławka i regionu przy wykorzystaniu obszaru posiadającego duży potencjał rozwojowy.
- **Nadwiślańskie Centrum Dziedzictwa SZKUTNIA** – celem głównym projektu jest ochrona i promocja unikalnego, niematerialnego dziedzictwa kulturowego, jakim są sztuka sztuknicza oraz polskie tradycje flisackie, które w 2022 roku zostały wpisane na listę UNESCO, zyskując tym samym międzynarodowe uznanie. W ramach projektu utworzona zostanie przestrzeń wystawiennicza oraz warsztatowo – edukacyjna służąca aktywnemu uczestnictwu w kulturze i w życiu społecznym. Dzięki realizacji projektu powstanie nowoczesna infrastruktura kultury odpowiadająca na potrzeby współczesnych odbiorców i sprzyjająca edukacji kulturalnej.
- **Teatr Muzyczny** – projekt jest jednym z głównych elementów zagospodarowania obecnie zdegradowanej części włocławskiego nabrzeża Wisły. Nowo powstała instytucja kultury będzie miała w ofercie repertuar całoroczny i z uwagi na oddziaływanie ponadregionalne, krajowe stanie się kolejnym impulsem do rozwoju turystyki weekendowej. Dopuszcza się możliwość połączenia z projektem kluczowym na poziomie województwa kujawsko-pomorskiego – Powołanie Filharmonii Kujawskiej we Włocławku.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Miasto Włocławek posiada dobrze rozwinięty system komunikacji, infrastrukturę techniczną oraz bogatą i różnorodną infrastrukturę społeczną. Miasto inwestowało w rozwój infrastruktury społecznej, w szczególności edukacji, sportu i rekreacji oraz integracji społecznej. Realizowało projekty wzmacniające potencjał usługowy Śródmieścia. Konieczne jest kontynuowanie procesów rozwojowych.

Ustalenia i rekomendacje:

- Ograniczanie ruchu samochodowego wewnątrz miasta oraz w obrębie obszaru powiązań funkcjonalnych na rzecz zbiorowych środków komunikacji oraz innych ekologicznych środków transportu – np. rowerów,
- Ograniczanie tranzytu samochodowego przez obszary o przeważającej funkcji mieszkaniowej,
- Realizacja parkingów P&R, pozwalających na integrowanie środków transportu oraz eliminowanie ruchu samochodowego,

- Rozwój ruchu pieszego – wykorzystujący zalety poszczególnych jednostek zabudowy,
- Rozwijanie infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę,
- Rozwijanie i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- Budowa zbiorników małej retencji,
- Rozwój infrastruktury zaopatrzenia w ciepło coraz większej połaci terenów istniejących i planowanych pod zabudowę w przyjazne dla środowiska źródła ogrzewania,
- Wsparcie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne oraz poprawa efektywności energetycznej budynków, w tym działania osłonowe dla osób i podmiotów zagrożonych ubóstwem energetycznym,
- Dopasowanie rozwoju i funkcji infrastruktury społecznej do potrzeb populacji, przy uwzględnieniu starzenia się społeczeństwa.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Miasto Włocławek posiada uwarunkowania, które umożliwiają rozwój źródeł energii. Inwestycje takie jak budowa małej elektrowni jądrowej typu SMR czy też budowa Centrum Energii Włocławek, znacząco wzmocnią potencjał wytwarzania energii, a tym samym atrakcyjność miasta dla funkcji gospodarczych.

Ustalenia i rekomendacje:

- Rozwój mocy produkcyjnej energii w lokalizacjach, które nie są uciążliwe dla funkcji mieszkaniowej i przyrodniczej: szczególnie w terenach produkcji,
- W miejscach, gdzie planuje się lokalizacje urządzeń o większych mocach, należy dążyć do rozbudowy stosownej infrastruktury technicznej (konieczna bliskość do GPZ lub rozwój sieci elektrycznej).

Zasady lokalizacji przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie kategorii oraz lokalizacji przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Niemniej, można przewidzieć, że związane one mogą być z funkcją gospodarczą lub infrastrukturą techniczną.

Ustalenia i rekomendacje:

- Lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) przy zachowaniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno-usługowej, zamieszkania zbiorowego, opieki zdrowotnej, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- Przy lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględnienie aspektów przyrodniczych i kulturowych, w tym również krajobrazowych.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W odniesieniu do przestrzeni rolniczej oraz leśnej postuluje się o utrzymanie dotychczasowych kierunków użytkowania. Zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia i rekomendacje:

- Kształtowanie terenów rolnych zgodnie z zasadami Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (IUNG),
- Ochrona gruntów rolnych i leśnych polega w szczególności na:
 - ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
 - zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów oraz szkodom w produkcji rolniczej i leśnej,
 - rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
 - zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
 - ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Rozwój miasta Włocławek powinien być realizowany zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Jednym z priorytetów pozostaje rewitalizacja części Śródmieścia. Jak wykazała diagnoza delimitacyjna służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, występuje tu szczególna koncentracja problemów.

Ustalenia i rekomendacje:

- Sukcesywne wdrażanie założeń zaktualizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034 na obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą Nr XXX/44/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 marca 2017 roku,
- Poza wyznaczonym obszarem zdegradowanym i rewitalizacji nie wskazuje się terenów przewidzianych do rehabilitacji i przekształceń. W razie konieczności ich wyznaczenia w innych dokumentach wskazane jest opracowanie programów lub opracowań planistycznych, które będą podstawą do przekształceń oraz realizacji nowych inwestycji na tych terenach.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w strategii rozwoju gminy powinny znaleźć się obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz OSI kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań.

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako *wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne*⁵.

W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+, wskazano Obszary Strategicznej Interwencji, jako obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowane na poziomie krajowym i jako obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowane na poziomie regionalnym.

Miasto Włocławek przynależy do następujących Obszarów Strategicznej Interwencji:

zidentyfikowanego na poziomie krajowym, wobec którego politykę rozwoju prowadzi Rada Ministrów RP:

- OSI „miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze” – miasto stagnujące,

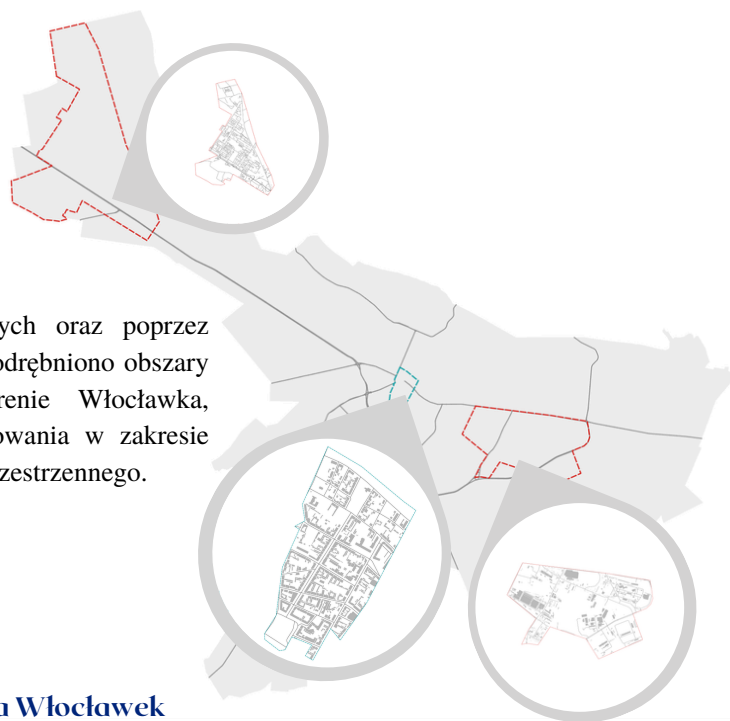
zidentyfikowanych na poziomie regionalnym, wobec których politykę rozwoju prowadzi Samorząd Województwa za pomocą dedykowanego instrumentu wsparcia na realizację wspólnych projektów – Instrumentu ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne):

- „OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą” – gmina o niskim poziomie rozwoju społecznego i zagrożona ponadprzeciętnym starzeniem się społeczeństwa do 2030 r.,
- „OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa”,
- OSI „Miejski obszar funkcjonalny Włocławka”.

⁵ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

W procesie konsultacji społecznych oraz poprzez analizę danych statystycznych, wyodrębniono obszary strategicznej interwencji na terenie Włocławka, wymagające szczególnego inwestowania w zakresie rozwoju potencjału funkcjonalno-przestrzennego.

OSI obszar rewitalizacji miasta Włocławek

Obszar rewitalizacji miasta Włocławek to niewielki fragment miasta o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, jednoznacznie wyróżniający się wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, technicznych i funkcjonalno-przestrzennych. Wymaga intensywnych i kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Planowane działania z zakresu OSI obszaru rewitalizacji miasta Włocławek dostosowane zostały do poszczególnych kierunków działań wyodrębnionych w strategii. Dla obszaru rewitalizacji, wyznaczonego Uchwałą Nr XXX/44/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 marca 2017 rok, opracowano Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034, który został zaktualizowany w roku 2025.

Wśród planowanych w OSI działań wymienia się w szczególności:

- *Utworzenie Klubu Studenckiego odpowiadającego na aktualne zapotrzebowanie studentów.*
- *Zwiększanie liczby wydarzeń kulturalno-rozrywkowych dopasowanych do zainteresowań studentów.*
- *Rozwijanie i utrzymanie wysokiej jakości infrastruktury sportowej.*
- *Wzmocnienie pomocy dla osób potrzebujących szczególnego wsparcia.*
- *Zagospodarowanie zabytkowego centrum miasta jako atrakcyjnego miejsca spotkań mieszkańców i turystów.*
- *Wdrażanie programów aktywizujących społeczność lokalną, w tym sąsiedzkie.*
- *Wzmacnianie funkcjonowania miejsc umożliwiających spotkania społeczności lokalnej.*
- *Rozbudowa infrastruktury i zwiększanie potencjału instytucji kultury dla podniesienia rangi miasta w regionie.*
- *Zróżnicowanie oferty rozrywkowej do potrzeb ludzi młodych.*

- Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju gastronomii oraz hotelarstwa.
- Zwiększanie ilości i jakości zagospodarowanych terenów zielonych (parki, w tym kieszonkowe, skwery, zieleńce) oraz zagospodarowanie zieleni izolacyjnej.
- Zwiększanie dostępności mieszkań w segmentach rynku mieszkaniowego.
- Zwiększenie dostępności oraz estetyki punktów gromadzenia odpadów.
- Podnoszenie efektywności wykorzystywania dostępnych lokali użytkowych.
- Działania na rzecz poprawy jakości tkanki miejskiej, w tym zabytkowej oraz regulowanie praw własności nieruchomości.
- Zwiększenie udziału oświetlenia energooszczędnego w oświetleniu ulicznym.
- Zwiększenie efektywności wykorzystywania mediów.
- Dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.
- Wdrażanie i promocja alternatywnych środków transportu (rower miejski, hulajnoga).
- Rozwój sieci spójnych dróg rowerowych.
- Zwiększenie wykorzystania i promocja odnawialnych źródeł energii w mieście.
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych.

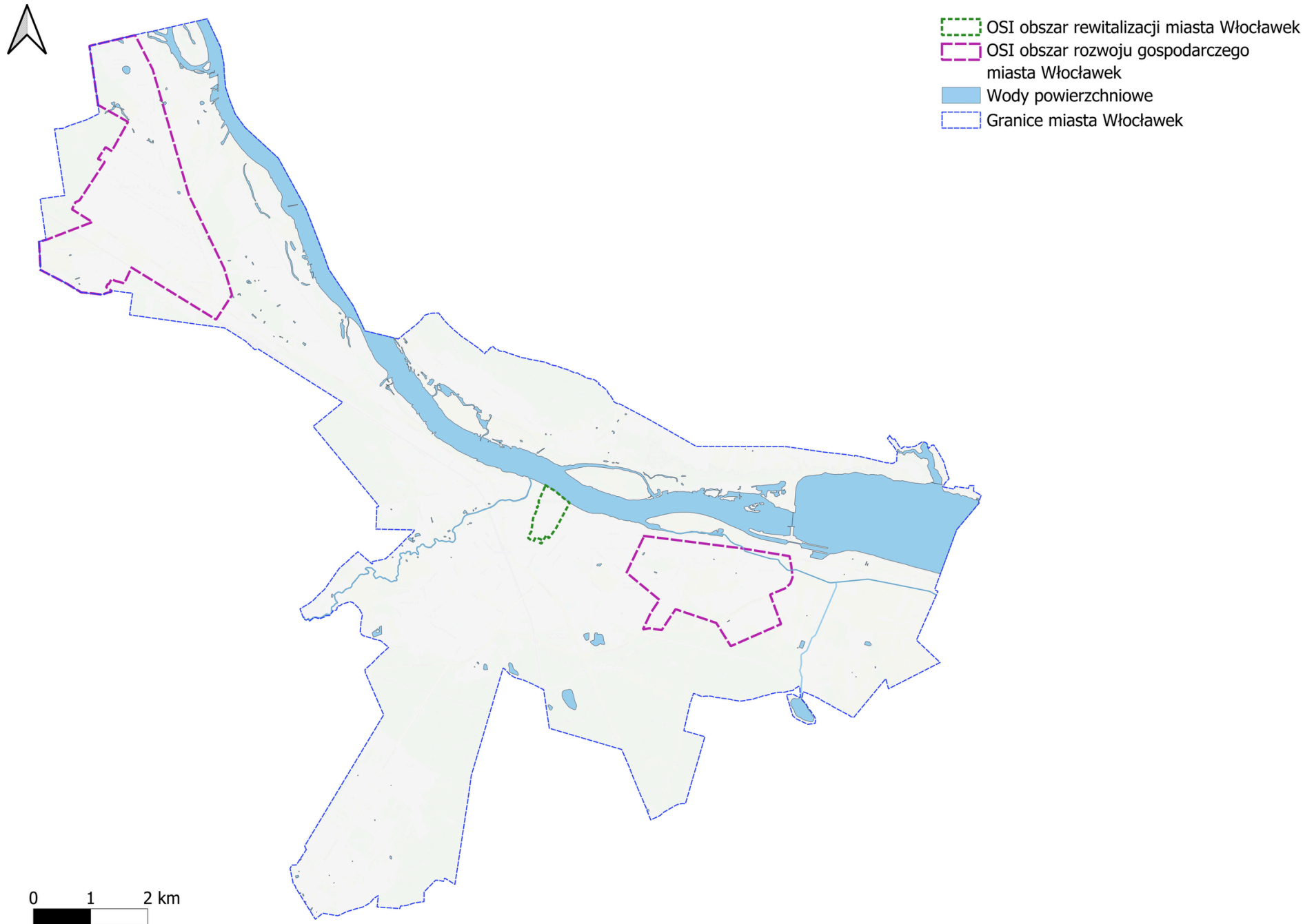
OSI obszar rozwoju gospodarczego miasta Włocławek

Włocławski obszar rozwoju gospodarczego to znajdujące się w zachodniej oraz wschodniej części miasta tereny o wysokim potencjale inwestycyjnym, technologicznym oraz przemysłowym. Obszary te charakteryzuje dobre skomunikowanie, które zapewnia m.in. droga krajowa nr 91 i droga wojewódzka nr 252, prowadząca do Inowrocławia oraz autostrada A1 z dwoma węzłami – Włocławek Północ i Włocławek Zachód, jak i drogi krajowe nr 62 i 67. W obszarze OSI znajduje się także linia kolejowa nr 18. Na terenach OSI zlokalizowane są firmy zajmujące się budownictwem oraz produkcją. Obszary te określone zostały w dokumentach planistycznych jako tereny zabudowy przemysłowej. Planowane działania odzwierciedlają kierunki działań wyodrębnione w celu strategicznym „Miasto silne gospodarczo” oraz celach operacyjnych dotyczących sfery infrastrukturalnej i komunikacyjnej.

Wśród planowanych w OSI działań wymienia się w szczególności:

- Wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych.
- Niwelowanie barier w ruchu pieszym oraz kołowym.
- Optymalizacja polityki parkingowej pojazdów.
- Wprowadzenie rozwiązań Park&Ride.
- Wzmocnienie mechanizmu współpracy pomiędzy biznesem, edukacją i samorządem.
- Tworzenie warunków do rozwoju gospodarki wysokich technologii w oparciu o dostęp do zasobów energii oraz potencjał naukowo-badawczy miasta.
- Wsparcie ludności napływowej dla zaspokojenia potrzeb rynku pracy.
- Wzmacnianie systemu wsparcia dla start-upów oraz nowo powstających przedsiębiorstw.
- Wsparcie dla rozwoju innowacji oraz branż kreatywnych.
- Wzmacnianie powiązań pomiędzy nauką a gospodarką.
- Przygotowanie warunków do utworzenia hubu multimodalnego.

Ryc. 8. Obszary strategicznej interwencji w mieście Włocławek

NAWIĄZANIE DO NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Podstawowym dokumentem, uzgadniającym z Komisją Europejską strategię wykorzystania środków UE jest umowa partnerstwa. Dokument ten łączy w sobie priorytety UE z wyzwaniem wynikającym z dokumentów strategicznych, określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, na którą w obecnej perspektywie finansowej planuje się przeznaczyć 72,2 miliarda euro oraz dodatkowe 3,8 miliarda euro z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Polityka spójności na lata 2021–2027 ma obejmować następujące fundusze:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)** służący wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie ich obszarów, znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.
- **Fundusz Spójności (FS)** redukujący dysproporcje gospodarcze i społeczne oraz promujący zrównoważony rozwój. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).
- **Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)** ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).
- **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST)** stanowić będzie uzupełnienie proponowanych funduszy polityki spójności. Jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Podkreśla się również działania finansowane w ramach funduszy norweskich i EOG opierające się na wspólnych wartościach, takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Działania Krajowego Punktu Kontaktowego oraz Operatorów Programów i Beneficjentów podejmowane są w duchu hasła „Wspólnie działamy na rzecz Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej”. Uczestnicy procesu wdrażania funduszy norweskich i EOG są związani szeregiem przepisów prawa międzynarodowego oraz krajowego, zobowiązującego do przestrzegania zakazu dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek przesłankę – płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Planowanie strategiczne na poziomie krajowym wyznacza (wg przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) strategia kraju, na okres 10–15 lat. Podstawowym dokumentem na poziomie krajowym jest Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), a jej dopełnienie stanowi Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

W przyjętej strategii wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Głównym celem strategii krajowej jest *efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich socjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym*⁶.

We wszystkich aspektach strategii podkreśla się kluczową rolę współdziałania instytucji w wieloszczeblowym systemie zarządzania publicznego w realizacji przekrojowej interwencji publicznej.

Głównymi wyznacznikami określonymi dla rozwoju polityki regionalnej na poziomie kraju są⁷:

1. *Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń środowiska.*
2. *Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.*
3. *Rozwój wsparcia kapitału ludzkiego i społecznego.*
4. *Wzrost produktywności oraz innowacyjności regionalnych gospodarek.*
5. *Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.*
6. *Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowanie działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządem terytorialnym i między sektorami.*
7. *Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.*

⁶ Tamże.

⁷ Tamże.

Na poziomie regionalnym głównymi dokumentami strategicznymi są: strategie rozwoju województwa oraz strategie rozwoju ponadlokalnego.

Podstawowym dokumentem określającym cele strategiczne na poziomie województwa kujawsko-pomorskiego jest: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Wśród celów głównych dla rozwoju regionu kujawsko-pomorskiego znalazły się:

Skuteczna edukacja

Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo

Dostępna przestrzeń i czyste środowisko

Konkurencyjna gospodarka

Spójne i bezpieczne województwo

Tab. 1. Zgodność Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+ ze strategiami na poziomie kraju oraz województwa

		Strategia rozwoju miasta Włocławek 2030+				
			Miasto silne gospodarczo	Miasto dialogu i aktywności społecznej	Miasto przyjazne dla klimatu i odporne na jego zmiany	Miasto kompaktowe
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.)	Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.	Cel 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.				
		Cel 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.				
		Cel 3. Skuteczne państwo i służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.				
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	1. Cel strategiczny. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	Cel 1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.				
		Cel 2. Zwiększanie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.				
		Cel 3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.				
		Cel 4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.				

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

		Cel 5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.				
	2. Cel strategiczny. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.				
		Cel 2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.				
		Cel 3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.				
	3. Cel strategiczny. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	Cel 1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.				
		Cel 2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.				
		Cel 3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.				
		Cel 4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.				

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+.

1. Cel strategiczny. Skuteczna edukacja	1.1. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania.					
	1.2. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach.					
	1.3. Kształtowanie środowiska edukacyjnego.					
	1.4. Rozwój szkolnictwa wyższego.					
	2. Cel strategiczny. Zdrowie, aktywne i zamożne społeczeństwo	2.1. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.				
		2.2. Rozwój wrażliwy społecznie.				
		2.3. Zdrowie.				
		2.4. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe.				
		2.5. Sport i aktywność fizyczna.				
	3. Cel strategiczny. Konkurencyjna gospodarka	3.1. Odbudowa gospodarki po COVID-19.				
		3.2. Innowacyjna gospodarka.				

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+.

		3.3. Rozwój przedsiębiorczości.				
		3.4. Rozwój sektora rolno-spożywczego.				
		3.5. Rozwój turystyki.				
		3.6. Internacjonalizacja gospodarki.				
		3.7. Nowoczesny rynek pracy.				
	4. Cel strategiczny. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko	4.1. Infrastruktura rozwoju społecznego.				
		4.2. Środowisko przyrodnicze.				
		4.3. Przestrzeń kulturowa.				
		4.4. Infrastruktura transportu.				
		4.5. Infrastruktura techniczna.				
		4.6. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne.				
		4.7. Potencjały endogeniczne.				
	5. Cel strategiczny. Spójne i bezpieczne województwo	5.1. Transport publiczny.				
		5.2. Cyfryzacja.				
		5.3. Bezpieczeństwo.				
5.4. Współpraca dla rozwoju regionu.						

REALIZACJA STRATEGII

System wdrażania

Strategia jest dokumentem określającym kierunek rozwoju, dlatego wymagane jest przeniesienie jej zapisów do bardziej szczegółowych dokumentów o charakterze wykonawczym. Dokumentami tymi będą:

- Programy operacyjne wprost określone w strategii;
- Inne dokumenty, w tym wynikające wprost z odrębnych ustaw.

Dokumenty, poprzez które będzie realizowana niniejsza strategia, muszą zachować z nią spójność oraz zawierać: wnioski z diagnozy, cele strategiczne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty, ramy finansowe i źródła finansowania. Programy operacyjne wprost określone w strategii dodatkowo zawierać będą zadania przewidywane do realizacji wraz z harmonogramem ich wdrażania oraz kosztami realizacji w kolejnych latach. Przegląd innych dokumentów istotnych we wdrażaniu założeń strategicznych został uwzględniony w rozdziale dotyczącym dokumentów wykonawczych.

Realizatorzy strategii

Głównym realizatorem strategii jest Urząd Miasta Włocławek, jednostki organizacyjne miasta i inne podmioty zależne (partnerzy wewnętrzni). Z uwagi na specyfikę dokumentu, szeroki zakres przyjętych celów, do jego skutecznej realizacji konieczne jest aktywne uczestnictwo partnerów społeczno-gospodarczych publicznych i prywatnych (partnerzy zewnętrzni), zgodnie z zasadą pomocniczości i partnerstwa.

Realizację strategii nadzoruje Prezydent Miasta Włocławek przy wsparciu powołanego przez siebie zespołu.

Za koordynację realizacji strategii odpowiada komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek posiadająca w zakresie kompetencji koordynowanie procesu planowania strategicznego. Do jej zadań należy:

- współpraca z realizatorami celów operacyjnych w zakresie zapewnienia spójności programów operacyjnych z celami operacyjnymi,
- monitorowanie realizacji celów strategii rozwoju miasta oraz sporządzanie analiz z jej realizacji, na podstawie informacji z monitoringu programów operacyjnych,
- analizowanie sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście.

Każdy cel operacyjny posiada realizatora wiodącego, którego rolę pełni komórka organizacyjna Urzędu Miasta Włocławek odpowiedzialna za kształtowanie polityki w danym zakresie. Do zadań realizatorów wiodących należy w szczególności:

- przygotowanie programów operacyjnych przy udziale partnerów wewnętrznych i zewnętrznych,
- wdrażanie i monitorowanie programów operacyjnych do strategii.

Prezydent Miasta Włocławek, w drodze zarządzenia, określi system realizacji strategii, w szczególności: zakres działań, podmioty odpowiedzialne, tryb i terminy realizacji.

Programy operacyjne

Programy operacyjne stanowią szczegółowe plany, określające sposób wykorzystywania środków wewnętrznych oraz zewnętrznych. Programy operacyjne dla Miasta Włocławek zaplanowane zostały z myślą o konkretnych działaniach, ściśle powiązanych z określonymi celami operacyjnymi. Pełnią funkcję dopełniającą względem określonych kierunków rozwoju miasta. W ich ramach mieścić się będą zadania planowane do realizacji i ich oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki monitorowania. Programy operacyjne wyodrębnione w obrębie poszczególnych celów strategicznych:

MIASTO SILNE GOSPODARCZO

Przedsiębiorczo

jest żyć we Włocławku

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ

Przedsiębiorczość i innowacyjność to wyznaczniki głównych trendów rozwoju gospodarczego miasta. Priorytetem programu operacyjnego będzie stworzenie skutecznych mechanizmów współpracy na linii samorząd – lokalny biznes – edukacja, zapewniających wykwalifikowaną kadrę pracowniczą. Obejmować będzie także projekty nakierowane na rozwój przedsiębiorczości głównie wśród ludzi młodych, wsparcie dla innowacji i branż kreatywnych oraz budowanie marki gospodarczej miasta ukierunkowanej na współpracę ponadlokalną, międzyregionalną i międzynarodową.

Przyszłościowo

jest żyć we Włocławku

EDUKACJA

Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz zapewnienie atrakcyjnej oferty nauki i spędzania czasu wolnego dla młodzieży, staje się jednym z kluczowych elementów dalszego rozwoju Włocławka. Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego buduje możliwości wdrażania rozwiązań rozwijających włocławski rynek pracy. Kluczowym elementem programu operacyjnego będzie stworzenie warunków, w tym infrastrukturalnych, dla kształcenia ukierunkowanego na potrzeby rynku pracy, opartego na faktycznej współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, budowanie i promowanie oferty kształcenia wyższego, zapewniającego atrakcyjne warunki nauki i spędzania czasu wolnego, wdrożenie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych, dostęp do oferty kształcenia specjalistycznego i ustawicznego, podnoszącego szanse pracownika na rynku pracy i zapewniającego wykwalifikowaną kadrę lokalnym przedsiębiorstwom.

MIASTO DIALOGU I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Zdrowo i sportowo

jest żyć we Włocławku

ZDROWIE PUBLICZNE I SPORT

Zdrowie publiczne to jeden z kluczowych aspektów funkcjonowania miasta, kształtujących jego zrównoważony rozwój. Odnosi się zarówno do leczenia, profilaktyki, jak i promocji zdrowego trybu życia. Pandemia COVID-19 i związane z nią skutki dla zdrowia publicznego wskazują, jak ważne są działania w tym obszarze. Program operacyjny skoncentrowany będzie przede wszystkim na tworzeniu dogodnych warunków do wprowadzania innowacyjnych rozwiązań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności zwiększania dostępu do usług medycznych i jakości ich świadczenia, wieloaspektowych działań profilaktycznych, popularyzacji aktywności sportowej.

Aktywnie

jest żyć we Włocławku

INTEGRACJA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Zwiększenie integracji oraz wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców Włocławka, stanowi jedno z wyzwań długookresowych niniejszej Strategii. Program operacyjny nakierowany jest na wzmocnienie roli organizacji pozarządowych i wolontariatu, kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców prowadzących do poczucia przynależności do miejsca zamieszkania. W zakres programu, poza wzmocnianiem pomocy dla osób wymagających szczególnego wsparcia, wchodzi również wdrożenie działań na rzecz integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ludności napływowej oraz osób z niepełnosprawnościami.

Kulturalnie

jest żyć we Włocławku

KULTURA I TURYSTYKA

Bogata oferta kulturalno-rozrywkowa miasta i atrakcyjnie ukształtowana oferta turystyczna, budują wizerunek miasta i wzmacniają jego gospodarkę. Priorytetem programu operacyjnego będzie wykreowanie oferty wydarzeń kulturalno-rozrywkowych dopasowanych do oczekiwań różnych grup odbiorców oraz wykorzystanie sprzyjających warunków wynikających z położenia miasta i ukształtowania jego terenu dla rozwoju oferty turystycznej, zwiększenia jego atrakcyjności i rozpoznawalności.

Rozwojowo

jest żyć we Włocławku

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

Usługi świadczone przez administrację lokalną są elementem istotnie wpływającym na jakość życia mieszkańców. W zakres programu operacyjnego wchodzi systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników i standardów działalności lokalnej administracji celem doskonalenia jakości świadczonych przez nią usług, sprawności zarządzania strategicznego i operacyjnego oraz optymalizacji gospodarowania środkami i zasobami miasta.

MIASTO PRZYJAZNE DLA KLIMATU I ODPORNE NA JEGO ZMIANY

Ekologicznie

jest żyć we Włocławku

ŚRODOWISKO

Działania kierujące miasto na rozwój muszą w szerokim stopniu uwzględniać konieczność adaptacji do zmian klimatu oraz zapobiegać negatywnemu wpływowi na środowisko przyrodnicze. Program operacyjny nakierowany jest na działania w zakresie edukacji ekologicznej i dbałości o środowisko naturalne. Główne obszary interwencji to poprawa jakości powietrza, czystości, wzrost efektywności energetycznej miasta, szerokie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, zwiększanie ilości terenów zielonych oraz gospodarka odpadami.

MIASTO KOMPAKTOWE

Komfortowo

jest żyć we Włocławku

MIESZKALNICTWO

Dostęp do zróżnicowanej, adekwatnej do potrzeb, oferty mieszkaniowej to jeden z ważniejszych czynników kształtujących atrakcyjność osiedleńczą miasta. Program operacyjny skupiał się będzie na systematycznym wdrażaniu działań z zakresu zwiększania i różnicowania oferty mieszkaniowej do oczekiwań i możliwości różnych grup użytkowników, a także optymalizacji gospodarowania zasobem lokali mieszkalnych i użytkowych.

Wygodnie

jest żyć we Włocławku

MOBILNOŚĆ, TRANSPORT I BEZPIECZEŃSTWO

Transport we Włocławku odgrywa szczególną rolę nie tylko na poziomie lokalnym, ale również regionalnym i krajowym, a optymalizacja rozwiązań komunikacyjnych ma duży wpływ na komfort życia mieszkańców miasta i obszaru funkcjonalnego. Program operacyjny skoncentrowany będzie na wdrażaniu rozwiązań w zakresie multimodalności przestrzeni miejskich i doskonalenia rozwiązań komunikacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznych dla osób o szczególnych potrzebach. Istotny aspekt stanowiąc będą również działania ukierunkowane na wdrażanie rozwiązań ekologicznych w zakresie transportu zbiorowego, promocja alternatywnych form transportu. Dodatkowo w zakres programu wejdą zagadnienia związane z zapewnieniem porządku publicznego i bezpieczeństwa, w tym niechronionych uczestników ruchu.

Przyjemnie

jest żyć we Włocławku

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Przestrzeń publiczna i jej formy budują wizerunek miasta, jego wielowymiarowość, funkcjonalność i atrakcyjność. Dlatego tak ważne są działania na rzecz kreowania przestrzeni atrakcyjnej, nowoczesnej i funkcjonalnej, przyciągającej zarówno mieszkańców, jak i osoby z zewnątrz. Priorytetem programu operacyjnego będzie stworzenie przestrzeni miejskiej dostosowanej do potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej, w tym osób z niepełnosprawnościami. Działania nakierowane będą na zwiększanie dostępu do terenów zieleni, rewitalizację zabytkowego centrum miasta, dbałość o ład przestrzenny, adaptację terenów poprzemysłowych i rozwój miejskiej infrastruktury technicznej.

Tab. 2. Struktura realizacji Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+

Cel operacyjny	Realizatorzy wiodący
CEL STRATEGICZNY 1. MIASTO SILNE GOSPODARCZO	
Program operacyjny: Przedsiębiorczość i innowacyjność	
Miasto współpracy	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki gospodarczej, • polityki edukacyjnej, • polityki informacyjno - edukacyjnej
Miasto przedsiębiorcze	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki gospodarczej
Miasto technologii	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki gospodarczej
Program operacyjny: Edukacja	
Miasto przyjazne dla studentów	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki edukacyjnej • polityki promocyjno-informacyjnej • polityki w zakresie kultury
Miasto zapewniające wysoką jakość kształcenia	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki edukacyjnej
CEL STRATEGICZNY 2. MIASTO DIALOGU I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	
Program operacyjny: Zdrowie publiczne i sport	
Miasto promujące zdrowie	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki zdrowotnej
Miasto dostępnych usług medycznych	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki zdrowotnej
Miasto promujące aktywność sportową	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki w zakresie sportu
Program operacyjny: Integracja społeczna i aktywność obywatelska	
Miasto społeczne	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki społecznej • polityki edukacyjnej • polityki w zakresie rewitalizacji
Miasto obywatelskie	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki informacyjno-promocyjnej • polityki społecznej
Miasto otwarte	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki społecznej • polityki edukacyjnej
Program operacyjny: Administracja publiczna	
Miasto kompetentne	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za: <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie polityki kadrowej Urzędu Miasta • zapewnienie funkcjonowania Urzędu Miasta • informatyzację Urzędu Miasta
Miasto sprawnie zarządzane	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za: <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie polityki kadrowej Urzędu Miasta • zapewnienie funkcjonowania Urzędu Miasta • informatyzację Urzędu Miasta

Cel operacyjny	Realizatorzy wiodący
Program operacyjny: Kultura i turystyka	
Miasto kultury	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki w zakresie kultury
Miasto turystyki i rozrywki	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki w zakresie sportu • polityki w zakresie turystyki • polityki w zakresie kultury • polityki w zakresie rewitalizacji • polityki gospodarczej
CEL STRATEGICZNY 3. MIASTO PRZYJAZNE DLA KLIMATU I ODPORNE NA JEGO ZMIANY	
Program operacyjny: Środowisko	
Miasto wolne od zanieczyszczeń	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki w zakresie ochrony środowiska • polityki transportowej • polityki energetycznej • polityki w zakresie gospodarki odpadami • polityki w zakresie gospodarowania zielenią
Miasto dobrej energii	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki energetycznej
Miasto odporne	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki w zakresie ochrony środowiska • polityki energetycznej • polityki w zakresie gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi • polityki w zakresie gospodarowania zielenią
CEL STRATEGICZNY 4. MIASTO KOMPAKTOWE	
Program operacyjny: Mieszkalnictwo	
Miasto dobre do zamieszkania	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki w zakresie gospodarki mieszkaniowej • polityki w zakresie gospodarki lokalami użytkowymi • polityki w zakresie gospodarowania nieruchomościami gruntowymi
Program operacyjny: Mobilność, transport i bezpieczeństwo	
Miasto dobrze skomunikowane	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki transportowej
Miasto przyjaznego transportu zbiorowego	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za kształtowanie polityki transportowej
Miasto bezpieczne	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego • polityki transportowej • organizacji ruchu
Program operacyjny: Przestrzeń publiczna	
Miasto atrakcyjnie zagospodarowane	Komórki organizacyjne odpowiedzialne za kształtowanie: <ul style="list-style-type: none"> • polityki przestrzennej • polityki w zakresie rewitalizacji • polityki w zakresie gospodarki komunalnej

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Jako dokumenty wykonawcze, realizowane przy tworzeniu i aktualizacji strategii należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w mieście. Strategia rozwoju miasta Włocławek 2030+ odnosi się do danych dokumentów. W systemie wdrażania strategii wskazano dokumenty przewidziane do sporządzenia lub zmiany wraz z ogólnymi wytycznymi wynikającymi z odniesienia do treści strategii.

Obszar tematyczny	Dokument	Dokumenty na poziomie miasta Włocławek	Wytyczne wynikające z planowanych działań
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek	<ul style="list-style-type: none"> Zaleca się opracowanie planu ogólnego miasta Włocławek. W planie ogólnym należy uwzględnić cele i kierunki rozwoju ujęte w Strategii.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek	<ul style="list-style-type: none"> Aktualizacja obowiązujących miejscowych planów jako konsekwencja ewentualnej aktualizacji studium. Objęcie całego miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
	Gminny program rewitalizacji	Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034	<ul style="list-style-type: none"> Działania w ramach gminnego programu rewitalizacji zgodne będą z wyznaczonymi kierunkami działań w strategii oraz w obszarze strategicznej interwencji rewitalizacji miasta Włocławek.
Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Włocławek na lata 2026–2030	<ul style="list-style-type: none"> Zaleca się dostosowanie poszczególnych działań do wyodrębnionych w strategii kierunków działań dotyczących polityki mieszkaniowej miasta.

Ochrona zabytków	Gminny program opieki nad zabytkami	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2024–2027	<ul style="list-style-type: none"> Zaleca się zapewnienie spójności danego programu ze strategią i uszczegółowienia zapisanych w niej założeń dotyczących ochrony istniejącego dziedzictwa kulturowego miasta.
Ochrona środowiska	Program ochrony środowiska	Program ochrony środowiska na lata 2024–2027 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku dla Miasta Włocławek	<ul style="list-style-type: none"> Program zgodny z celami i zapisami zawartymi w strategii i uszczegółowiający je.
	Miejski plan adaptacji do zmian klimatu	Plan Adaptacji Miasta Włocławka do zmian klimatu do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu planu adaptacji miasta Włocławka do zmian klimatu do roku 2030	<ul style="list-style-type: none"> Plan zgodny z celami i zapisami zawartymi w strategii i uszczegółowiający je.
	Program ochrony powietrza	Program ochrony powietrza dla strefy miasto Włocławek ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy miasto Włocławek – aktualizacja	<ul style="list-style-type: none"> Program zgodny z celami i zapisami zawartymi w strategii i uszczegółowiający je.
Transport	Strategia rozwoju elektromobilności	Strategia rozwoju elektromobilności dla miasta Włocławek na lata 2020–2035	<ul style="list-style-type: none"> Strategia spójna z celami operacyjnymi dotyczącymi transportu oraz mobilności, a także w zakresie ochrony środowiska.

	Plan rozwoju publicznego transportu zbiorowego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego miasta Włocławek	<ul style="list-style-type: none"> Zaleca się aktualizację planu względem wyznaczonych celów operacyjnych w strategii oraz inwestycji ujętych w wieloletniej prognozie finansowej miasta Włocławek.
	Polityka mobilności	Polityka mobilności dla Miasta Włocławek do roku 2030	<ul style="list-style-type: none"> Dokument zgodny z celami operacyjnymi dotyczącymi transportu oraz mobilności.
Polityka społeczna	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminny program przeciwdziałania narkomanii	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Wymaga opracowania corocznie. Program wymaga dostosowania do celów wyznaczonych w strategii rozwoju miasta.
Finanse publiczne	Uchwała budżetowa	Uchwała nr XXVII/137/2025 Rady Miasta Włocławek z dnia 16 grudnia 2025 roku w sprawie uchwalenia budżetu miasta Włocławek na 2026 rok	<ul style="list-style-type: none"> Uchwała przyjmowana corocznie. Odzwierciedla cele i kierunki działań określone w strategii, zintegrowana z wieloletnią prognozą finansową.
	Wieloletnia prognoza finansowa	Uchwała nr XXVII/138/2025 Rady Miasta Włocławek z dnia 16 grudnia 2025 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2026–2045	<ul style="list-style-type: none"> Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami. Na jej podstawie sporządzono ramy finansowe Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+.
Współpraca	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Program współpracy Gminy Miasto Włocławek z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2026	<ul style="list-style-type: none"> Program przyjmowany corocznie, obejmujący obszary współpracy finansowej oraz niefinansowej. Powinien uwzględniać szczególnie te pola działania, które w strategii zostały uznane za kluczowe.

Monitoring strategii rozwoju obejmuje sprawdzanie uzyskanych wyników w odniesieniu do określonych oczekiwań. Polega na cyklicznym zbieraniu informacji, które dotyczą uzyskanych efektów w ramach wdrażanej strategii. Jest prowadzony w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii, pozwalając wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji działań bądź podmiotów realizujących. Wykonawcą i podmiotem, który odpowiada za monitoring strategii rozwoju miasta jest instytucja zarządzająca daną strategią, w tym przypadku Urząd Miasta Włocławek.

Monitoring realizacji Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+ będzie prowadzony corocznie za pomocą wskaźników realizacji celów strategicznych i operacyjnych, określających ilościowo bądź jakościowo postęp w osiągnięciu zaplanowanych efektów. Pomiar wskaźników celów strategicznych i operacyjnych dokonywany będzie przez komórkę organizacyjną odpowiedzialną za koordynowanie procesu planowania strategicznego na podstawie danych z różnych źródeł, w tym w szczególności statystyki publicznej i informacji pozyskanych od realizatorów poszczególnych celów. W oparciu o zebrane dane formułowane będą wnioski istotne dla dalszego wdrażania strategii. Wyniki monitoringu strategii będą corocznie udostępniane opinii publicznej.

Tab. 3. Wskaźniki monitoringu strategii

Nazwa	Źródło	Wartość bazowa	Trend
Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności	GUS BDL	Rok 2020 – 1011	wzrost
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	GUS BDL	Rok 2020 – 57	wzrost
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Rok 2020 – 731	wzrost
Stopa bezrobocia rejestrowego (%)	GUS BDL/PUP	Rok 2020 – 10,9	spadek
Udział osób pracujących w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)	GUS BDL	Rok 2020 – 46,51	wzrost
Udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż rok w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	GUS BDL	Rok 2020 – 3,8	spadek
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem (%)	GUS BDL	Rok 2020 – 6,42	wzrost
Udział uczniów szkół technicznych i zawodowych w stosunku do ogółu uczniów (%)	UMW	Rok 2020 – 60,91	wzrost
Liczba studentów wrocławskich uczelni	Uczelnie wyższe	Rok 2020 – 2 388	wzrost
Liczba absolwentów uczelni wrocławskich	Uczelnie wyższe	Rok 2020 – 790	wzrost
Udział absolwentów wrocławskich szkół wyższych na kierunkach technicznych w stosunku do ogółu absolwentów (%)	Uczelnie wyższe	Rok 2020 – 12,50	wzrost

Udział studentów kierunków technicznych w stosunku do studentów ogółem (%)	Uczelnie wyższe	Rok 2020 – 20,56	wzrost
Zdawalność egzaminu maturalnego (%)	UMW	Rok 2020 – 80,7	wzrost
Zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (%)	UMW	Rok 2020 – 54,44	wzrost
Liczba ludności miasta Włocławek	GUS BDL	Rok 2020 – 108 561	stabilizacja/ ograniczenie spadku
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w ludności w wieku produkcyjnym	GUS BDL	Rok 2020 – 45,3	spadek
Udział ludności w wieku od 25 do 34 w populacji ogółem (%)	Wyliczenia własne na podstawie GUS	Rok 2020 – 12,17	wzrost
Liczba lekarzy (personel pracujący ogółem) na 10 tys. ludności	GUS BDL	Rok 2019 – 67,3	wzrost
Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Rok 2019 – 83,1	wzrost
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczna na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Rok 2020 – 34	wzrost
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	GUS BDL	Rok 2020 – 737	spadek
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach (%)	GUS BDL	Rok 2020 – 16,5	wzrost
Zgony z powodu nowotworów ogółem	GUS BDL	Rok 2020 – 410	spadek

Zgony z powodu układu krążenia ogółem	GUS BDL	Rok 2020 – 551	spadek
Środki z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca	GUS BDL	Rok 2020 – 123,50	wzrost
Liczba wniosków wniesionych drogą elektroniczną	UMW	Rok 2020 – 9 861	wzrost
Liczba osób fizycznych i prawnych uczestniczących w konsultacjach społecznych poprzez interaktywną platformę konsultacji społecznych	UMW	Rok 2020 – 78	wzrost
Liczba organizacji pozarządowych, które zrealizowały zadania zlecone przez miasto	UMW	Rok 2020 – 69	wzrost
Liczba mieszkańców zaangażowanych w wybór inwestycji w ramach budżetu obywatelskiego	UMW	Rok 2020 – 7 139	wzrost
Liczba uczestników imprez organizowanych przez instytucje kultury (działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic)	GUS BDL	Rok 2020 – 20 921	wzrost
Liczba uczestników imprez masowych – sportowych	GUS BDL	Rok 2020 – 9 237	wzrost
Liczba uczestników imprez masowych artystyczno-rozrywkowych	GUS BDL	Rok 2020 – 38 762	wzrost
Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności	GUS BDL	Rok 2020 – 165	wzrost
Liczba e-usług oferowanych przez administrację lokalną	UMW	Rok 2020 – 137	wzrost

Poziom zadowolenia z usług świadczonych przez administrację lokalną (%)	UMW	Rok 2020 – 33	wzrost
Dochód na jednego mieszkańca (zł)	GUS BDL	Rok 2020 – 7 116,64	wzrost
Średnioroczne stężenie pyłu PM 2,5 (µg/m ³)	GIOŚ	Rok 2020 – 18*	spadek
Średnioroczne stężenie pyłu PM10 (µg/m ³)	GIOŚ	Rok 2019 – 26,65*	spadek
Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu (µg/m ³)	GIOŚ	Rok 2020 – 1,9	spadek
Łączna powierzchnia lasów, parków oraz terenów zieleni (ha)	UMW	Rok 2020 – 2 945	wzrost
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	GUS BDL	Rok 2020 – 33,9	wzrost
Długość ścieżek rowerowych (km)	UMW	Rok 2020 – 64,3	wzrost
Długość dróg publicznych (km)	UMW	Rok 2020 – 220,81	wzrost
Liczba zdarzeń drogowych z udziałem niechronionych uczestników ruchu	KMP	Rok 2020 – 140	spadek
Liczba pasażerów obsługiwanych przez MPK na liniach miejskich	MPK	Rok 2020 – 6 417 561	wzrost
Liczba funkcjonujących punktów kamerowych w ramach systemu monitoringu wizyjnego miasta	UMW	Rok 2020 – 68	wzrost

* Średnia wartość z dwóch stacji pomiarowych: stacji „Gniazdowskiego” oraz „Okrzei”

Wskaźnik wykrywalności przestępstw (%)	KMP	Rok 2020 – 71,05	wzrost
Mieszkania oddane do użytkowania	GUS BDL	Rok 2020 – 199	wzrost
Liczba wozokilometrów wykonanych przez miejskiego przewoźnika	UMW	Rok 2020 – 3 820 104	wzrost
Długość sieci wodociągowej (km), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • zmodernizowanej • nowo wybudowanej 	MPWIK	Rok 2020 – 254,67: <ul style="list-style-type: none"> • 1,65 • 1,7 	wzrost
Długość sieci kanalizacyjnej (km), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • zmodernizowanej • nowo wybudowanej 	MPWIK	Rok 2020 – 255,87: <ul style="list-style-type: none"> • 8,35 • 3,4 	wzrost
Stopień pokrycia miasta Miejskimi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (%)	UMW	Rok 2020 – 40	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Ewaluacja stanowi systematyczną ocenę skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałości, a także trafności doboru realizowanych celów strategii wobec zidentyfikowanych potrzeb. Ewaluacja Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+ odbywać się będzie w ramach ww. kryteriów ewaluacyjnych.

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju. W związku z powyższym, projekt Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+ poddany został uprzedniej ewaluacji.

Kryteria ewaluacji:

- Trafność
- Efektywność
- Skuteczność
- Użyteczność
- Trwałość

Planuje się przeprowadzenie ewaluacji:

- **on-going (bieżącej)** – podczas wdrażania strategii, aby ocenić problemy we wdrażaniu interwencji oraz zdefiniować metody ich rozwiązania, dokonać analizy aktualności celów i działań w odniesieniu do sytuacji społeczno-gospodarczej oraz funkcjonalno- przestrzennej.
- **ex-post (końcowej)** – po zakończeniu okresu wdrażania strategii, aby ocenić poziom zaspokojenia potrzeb, stopień realizacji celów oraz efekty interwencji.

Z przeprowadzonej ewaluacji tworzony będzie raport ewaluacyjny będący podstawą decyzji o wdrożeniu zaleceń i rekomendacji, a tym samym o ewentualnym uzupełnieniu bądź modyfikacji strategii.

RAMY FINANSOWE ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Szacunkowe ramy finansowe

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowi budżet miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Ważną rolę odgrywają zewnętrzne źródła finansowe – na bieżąco analizowane są możliwości pozyskania środków zewnętrznych, w tym na działania przewidziane w strategii. Ramy finansowe strategii określają skalę wydatków i możliwości pozyskania środków na ich pokrycie w ramach poszczególnych celów strategicznych, przy uwzględnieniu możliwych do oszacowania kosztów inwestycji kluczowych zakładających udział finansowy miasta.

Szacunkowe ramy finansowe strategii uwzględniają m.in.:

- zapisy wieloletniej prognozy finansowej,
- potencjalne zewnętrzne źródła finansowania,
- aktywność i skuteczność miasta w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania,
- bazy wiedzy i doświadczeń powstałych w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach.

Podział środków na poszczególne cele strategiczne został określony wg wskazanych założeń, jednak należy mieć na względzie prognostyczny charakter przytoczonych kwot oraz ich zależność od szeregu zmiennych.

CEL	SZACOWANE KOSZTY REALIZACJI
Miasto silne gospodarczo	321 700 183 zł
Miasto dialogu i aktywności społecznej	454 967 483 zł
Miasto przyjazne dla klimatu i odporne na jego zmiany	480 097 727 zł
Miasto kompaktowe	1 120 646 251 zł
SUMA	2 377 411 644 zł

Aby polityka rozwoju miasta była efektywna i skuteczna należy wykorzystać wszystkie dostępne środki finansowe. Uwzględniając również zakładany okres obowiązywania strategii, do środków finansowania jej realizacji zalicza się przede wszystkim:

- środki budżetu miasta,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki funduszy celowych,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych,
- inne fundusze i mechanizmy finansowe, np. fundusze norweskie, fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego i fundusze szwajcarskie,
- środki sektora prywatnego, w tym w ramach formuły partnerstwa publiczno-prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz fundusze sektora pozarządowego,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy anty kryzysowych.

Spis rycin/tabel

Ryc. 1. Struktura sieci osadniczej miasta Włocławek	47
Ryc. 2. System powiązań przyrodniczych	49
Ryc. 3. Zagrożenie powodzią	51
Ryc. 4. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych	55
Ryc. 5. Główne elementy infrastruktury technicznej	60
Ryc. 6. Główne elementy infrastruktury społecznej	66
Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	70
Ryc. 8. Obszary strategicznej interwencji w mieście Włocławek	86
Tab. 1. Zgodność Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+ ze strategiami na poziomie kraju oraz województwa	91
Tab. 2. Struktura realizacji Strategii rozwoju miasta Włocławek 2030+	102
Tab. 3. Wskaźniki monitoringu strategii	108

WŁOCŁAWEK

Miasto dobrego klimatu